

Merhaba,

12 Haziran seçimleri öncesinde yayınladığımız Bülten 90'da şöyle demiştik:

Büyük bir sürpriz olmazsa Meclis aritmetiği açısından radikal bir değişiklik getirmeyecek gibi görünen seçimlere gidilirken siyaset ortamının bu denli gerilimli hale geliyor oluşu kuşkusuz seçim sonrası için de iyimserlik yaratıyor...

Seçim sonrası için ne denli temkinli yaklaşılsa yaklaşılsın, hiç kimsenin seçim sonrasında ortaya çıkan kriz durumunu öngörebilmesi mümkün değildi kuşkusuz. İktidar partisi hedeflediği 330 sandalyeye ulaşmasa da elde ettiği %50'lik oy oranını nasıl yorumladığını krizin çözümsüzlüğünü sürdürme eğilimi ile göstermiş bulunuyor. Seçilmiş milletvekillerinin tutukluluk halinin ısrarla sürdürülmesi, masumiyet karinesinin artık ülkemizde pek bir anlamının kalmamış olduğunu açıkça gösteriyor. Zira Başbakan, tutuklu kişilerin milletvekili adayı olmalarını bile art niyetli bir davranış olarak nitelendiriyor. Artık ne mahkum olmamış kişilerin kategorik olarak masum oluşu, ne de aynı Başbakan'ın siyasete dönüşünü tam da siyasetin yargıya demokratik kanallarla müdahale ederek sağlamış olması önemlidir. Onyıllardır ilk defa demokrasiye sahip çıkmak için radikal bir yol benimsemiş olan ana muhalefet partisini Meclis dışı bırakma hayali, iktidarın demokrasiden ne anladığını bir kez daha gözler önüne seriyor. İktidarın uzlaşmadan anladığı, kendi fikrinin herkesçe kabul edilmesidir. Buna karşın demokrasi, tam da böylesi eğilimlere karşı yılmadan mücadele etmek anlamına gelir.

Benzer şekilde, 12 Haziran seçimlerinin hemen öncesinde yayınlanan Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan "Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı" da, iktidarın hem çevre talanına hem de meslek odalarına ilişkin tutumunu örnekliyor. Her şeyden önce, bu KHK ile, izlenen plansız yapılaşma politikalarıyla çevre tahribatının en önemli boyutunu oluşturan "imar" işleri, doğa koruma görevi ile birlikte yapılandırılmaktaydı. İkinci olarak, bu KHK ile, TMMOB ve bağlı odaların asli görevleri, ilgili bakanlık bünyesinde kurulan Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'ne devredilmişti. Dahası, söz konusu Genel Müdürlüğe, meslek odalarının "mevzuatını, norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak, ilgililerin kayıtlarının tutulmasını sağlamak", "mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuat düzenlemelerini yapmak ve denetlemek" gibi yetkiler verilmişti. Bu girişim, son iki yıldır süren, Devlet Denetleme Kurulu incelemeleri ve Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın TMMOB üzerinde denetim kurma girişimleri ile somutlaşan sürecin son noktası niteliğindedir. Zira bu düzenlemeler, Anayasa'nın 135. Maddesinde yer alan "kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu" tanımını yok ederek meslek odalarını Bakanlık vesayeti altına almayı öngörmektedir.

İktidarın plansız yönetim anlayışının bir göstergesi olarak, bu yapılanma henüz geçerlilik kazanmadan 4 Temmuz 2011 tarihli yeni KHK'ler ile söz konusu Bakanlık ikiye bölündü ve bu kez "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı" ile "Orman ve Su İşleri Bakanlığı" oluşturuldu. Burada da "mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak" görevi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasına alınmıştır. Dikkat çekici bir biçimde, yeni düzenlemede, Genel Müdürlüğe daha önce verilen "meslek odaları ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak ve koordinasyonu sağlamak" görevinden de vazgeçilmiştir.

Anayasanın 135. maddesi meslek odalarının kamu tüzelkişiliğine sahip olduğunu, 123. maddesi ise kamu tüzelkişiliğinin ancak kanunla düzenleneceğini açıkça ifade etmektedir. Bu açık ifadelerle karşın söz konusu Bakanlık yapılanmasının TMMOB ve bağlı Odaları hedef alan bir saldırıyı içeren bir biçimde bir KHK ile tasarlanması anlamlıdır. Görülüyor ki, iktidarın meslek odalarına ilişkin seçim sonrasında ertelenmiş bir hesabı vardı ve bu hesap şimdi önümüze koyuluyor. Buna karşılık, tüm örgütlülüğümüzle ve TMMOB çatısı altında dayanışma ruhu ile mücadeleyi sürdürmek en büyük sorumluluğumuzdur.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi
41. Dönem Yönetim Kurulu

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Fatih Söyler

Yayın Kurulu

Ali H. Alptekin, Özge Göncü, Sila Karataş,
Orçun Köken, Ali Tolga Özden, Arif Şentek,
Ethem Torunoğlu, Y.Yeşim Uysal, Fadime Yılmaz.

Yayına Hazırlayan
Y. Yeşim Uysal

Grafik Tasarım
Hatice Erbay

tmmob
mimarlar
odası

ANKARA ŞUBESİ
BÜLTEN

91

Temmuz-Ağustos 2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni
Ayda bir yayımlanmaktadır.
6500 adet basılmıştır. Üyelere ücretsiz dağıtılır.

Burada yer alan yazıların içeriğinin sorumluluğu yazarına aittir.
Kaynak gösterilmek koşulu ile alıntı yapılabilir.

Baskı Tarihi: Temmuz 2011
Konur Sokak No: 4/3 Kızılay, ANKARA
T: 312 417 86 65 F: 312 417 18 04
e-posta: info@mimarlarodasiankara.org
www.mimarlarodasiankara.org

Baskı: Pelin Ofset
T: 312 395 25 80-81

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi

"Kentimi Okuyorum" Çocuk Kitapları Yarışması 2 TEMA: "OYUN"

Son Teslim 9 Eylül 2011

ÖDÜLLER

3-6 Yaş Grubu İçin;	7-12 Yaş Grubu İçin;
1.Ödül 5000 YTL	1.Ödül 5000 YTL
2.Ödül 4000 YTL	2.Ödül 4000 YTL
3.Ödül 3000 YTL	3.Ödül 3000 YTL

YARIŞMANIN KONUSU VE AMACI:

Okul öncesi çocuklara ve ilköğretim okullarındaki çocuklara yönelik olarak yürütülen "Çocuk ve Mimarlık" çalışmaları kapsamında, çocuk kitaplarında mimarlık, kent, çevre, kültürel miras konularının çocukların anlayacağı dilde öykü ve masallarla anlatılması amacıyla düzenlenen "Kentimi Okuyorum" Çocuk Kitapları Yarışması'nın ikincisi "oyun" temalı olarak gerçekleştirilecektir. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi tarafından "3-6" ve "7-12" yaş grubu hedef kütlesine yönelik olarak düzenlenecek olan yarışmada;

Çocuklarda yaşadıkları çevreye, kente ve mimarlığa karşı duyarlılık oluşturulması, Çocukların kitap okumaya karşı ilgilerinin artırılması
Oyun kavramının ve mekanlarının yeniden gündem haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Seçici Kurul Üyeleri:

Gülten Dayıoğlu, Yazar
Cengiz Bektaş, Mimar, Yazar
Behiç Ak, Mimar, Yazar
Elvan Altan Ergut, Mimar
Atilla Şenkon, Mimar, Yazar
Nuray Bayraktar, Mimar
Tülin Şener, Çocuk Gelişim Uzmanı

Danışman Seçici Kurul Üyeleri:

Eyüp Muhçu, TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı
Fatih Söyler, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şube Başkanı
Tezcan Karakuş Candan, Ç. ve M. Çalışmaları Merkezi Proje Koordinatörü

Raportörler:

Pelin Özgümüş, Mimar; Sinem Yıldırım, Mimar; Evrim Çınar, Mimar

YARIŞMAYA KATILMA ESASLARI VE BİÇİMİ:

Yarışma tek kademeli olarak düzenlenmiş olup herkese açıktır. Yarışmaya katılım ücretsizdir. Yarışmaya katılanların <http://cocuk.mimarlarodasiankara.org> adresi üzerinden, tek kişi iseler yarışmacı adayının; adı, soyadı, açık adresi, telefon ve faks numaraları, e-posta adresi, yarışmaya bir ekip olarak girilmesi durumunda, ekip liderinin adı, soyadı, açık adresi, telefon faks numaraları, e-posta adresi bilgilerinin olduğu katılım formlarını doldurmuş olmaları gerekmektedir. Yarışmaya ekip halinde girilmesi durumunda, ekibin içerisinde bir kişinin katılım formunu doldurması yeterlidir.

İÇİNDEKİLER

ŞUBEMİZDEN

- Dünya Benim Çevremde – Dünya Çevre Günü Etkinlikleri, Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi 4-28
- Bellek, Mekan, Siyaset: Ulucanlar Cezaevi Müzesi, Bülent Batuman
- Mimarlık ve Eğitim Kurultayı VI: "Mimarlık Eyleminin Gelişimi ve Çeşitlenmesi"

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

- Sivas Katliamı Bir Kez Daha Lanetlendi 29-36
- TMMOB'ye Bağlı Mimar, Mühendis, Şehir Plancısı Odalar Çevre Mühendisleri Odası ile Dayanışma İçindedir
- 6223 Sayılı Yetki Kanunu ve 644 Sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Kuruluşuna İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ve TMMOB'a Etkileri Üzerine Hukuki Değerlendirme, Av. Gökçe Bolat

BASIN AÇIKLAMASI

- Genel Seçim Sonuçları, KHK'ler, Yeni Kurulan Bakanlıklar ve Görevlerimiz Üzerine, TMMOB Örgütlülüğüne, TMMOB 37-46
- Meslek Odalarının "Özerk ve Kamusal" Kimliğini Yok Sayan 644 Sayılı KHK İptal Edilmelidir, TMMOB Mimarlar Odası
- Dünya Çevre Günü Kutlu Olsun! TMMOB
- Hopa Halkı Yalnız Değildir, TMMOB
- 15-16 Haziran 1970 Direnişini, Yaratıcıları Selamlıyoruz, TMMOB

ÜYELERDEN

- Kent Kimliği, Kentliler ve Meslek Odası, Seçkin Çopur 47-57
- Türkiye'yi Bekleyen Büyük Tehlike: Bölgesel Çatışmalar ve Kitleli Göç, Ali Tolga Özden
- Michel Foucault'nun Yazılarında Mimarlığa Değirmeler, Mustafa Mazioglu

EĞİTİM

- Yaz Okulu: Munzur Güzelleri 58-61

PROJE UYGULAMA

- Çamlıca Tepesi TV- Radyo Kulesi Fikir Projesi Yarışması Hakkında Meslektaşlarımıza Duyuru 62-63
- Devam Eden ve Sonuçlanan Yarışmalar

SÖYLEŞİ

- Bozkurt Güvenç'le Söyleşi, Banu Barutcu Akpınar 64-68

KARİKATÜR

- 69

MESLEKİ DENETİM

- Gelir- Gider Tablosu 70-72

Yapı Denetimi Eğitimi Yapıldı

Ülke genelinde 01.01.2011 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 4708 sayılı Yapı Denetim Kanunu uygulamalarında **"Yapı Denetim İzin Belgesi"** olarak görev yapacak yapı denetim kuruluşlarında **kuruluş ortağı mimar olarak görev yapacak ve yapı denetim firmalarında proje ve uygulama denetçisi olarak ilk defa görev yapacak üyelerimiz** için düzenlediğimiz eğitim programı 19 üyenin katılımı ile 18-19 Haziran 2011 tarihinde gerçekleştirildi.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun ve ilgili yönetmeliklerine dair bilgilerin verildiği eğitimin sonunda sınav yapılmış ve katılımcılar arasında sınavda başarılı olanlar sertifika almaya hak kazanmışlardır.

Kamulaştırma Bilirkişilik Temel Eğitimi Açılıyor

Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi çalışmaları kapsamında 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 15. maddesine dayanılarak hazırlanan Kamulaştırma Davalarında Bilirkişi olarak Görev Yapacakların Nitelikleri ve Çalışma Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin 5.madde g bendinde belirtilen "İlgili ihtisas odasınca düzenlenen bilirkişi meslek içi eğitim kursunu başarı ile tamamlayarak bilirkişi yetki belgesi almış olması ve denkliliği kabul edilen belgeye sahip olması gerekir " hükmü gereğince üyelerimizin her il için ayrı ayrı düzenlenecek 2012 yılı bilirkişi listelerine başvuru yapabilmeleri için düzenlenecek meslek içi eğitim seminerlerine katılmaları zorunlu hale getirilmiş **ve ilk defa başvuru yapacak üyelerimiz** için eğitim seminerinin tarihi **21-22 Ekim 2011** olarak belirlenmiştir.

Kamulaştırma Davalarında Bilirkişi olarak görev yapmak isteyen üyelerimizin **14 Ekim 2011 Cuma günü saat 18.00'a** kadar Bilirkişi Eğitim Seminerlerine kayıt yaptırmaları gerekmektedir.

Kayıt için:

Banu Barutcu Akpınar / 4178665 -121

Süre / Kredi : 8 + 8 = 16 saat (iki gün) / 15 kredi

Katılımcı Sayısı : 30 kişi

Ücret: 160 YTL

Yer: Daha sonra bilgilendirilecektir

Teknik Gezi: Göynük - Mudurnu- Sünnet Gölü

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 18 Haziran 2011 tarihinde Göynük, Mudurnu, Sünnet Gölü'ne teknik bir gezi organize etti. Mudurnu'da Osmanlı Dönemi konutlarından başlayarak sivil mimarlık örneklerini yerinde inceleme fırsatı bulan katılımcı mimarlar, Mudurnu'nun tarihi havasını soluduktan sonra Sünnet Gölüne hareket ettiler. Sünnet Gölü'nde doğa ile baş başa yenilen öğlen yemeğinin ardından trekkingle doğayı keşfeden katılımcılar, buradan Göynük'e geçtiler. İçinde bulundurduğu 110'u tarihi konut olmak üzere çeşitli cami, türbe, çeşme ve hamamların oluşturduğu kentsel sit alanı içerisinde Göynük'ü keşfeden katılımcılar, aynı gün Ankara'ya dönerek geziyi sonlandırdılar.

ACE Genel Kurulu Dublin'de Toplandı*

Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) 2011 yılındaki ilk Genel Kurul toplantısı 1-2 Nisan 2011 tarihlerinde İrlanda'da kentinde gerçekleştirildi. Genellikle Brüksel'de toplanan ACE Genel Kurul toplantısı bu kez İrlandalı ACE Başkanı Selma Harrington'un davetiyle Dublin kentinde düzenlendi.

Genel Kurul gündeminin ana maddeleri arasında, ACE'nin Avrupa'da mimarlık eğitim şartını 5 yıla çıkartmak için yürüttüğü lobi faaliyeti ve Avrupa'da yapı tasarımı ve inşaat hizmetlerinin alımında kullanılan ihale süreçlerinde niteliksel kriterlerin de en az maliyet kriterleri kadar dikkate alınması için yürütülen görüşmeler hakkında bilgilendirme bulunuyordu. Ayrıca, Avrupa'da mimarlık mesleğinin güncel durumu hakkında ACE Sektör Araştırması 2010'un sonuçları sunuldu. Genel Kurul sonunda yapılan özel bir oturumda ise, Avrupa ülkelerinden mimarlar ve uzmanlar tarafından Tarihi Yapılarda Enerji Verimliliği temalı sunuşlar gerçekleştirildi.

ACE Sektör Araştırması 2010 için:

www.ace-cae.eu/public/contents/index/category_id/228/language/en

Özel oturumda yapılan sunuşlara ulaşmak için:

www.ace-cae.org/public/contents/index/category_id/240

*<http://www.mo.org.tr/index.cfm?sayfa=Belge&Sub=detail&RecID=3867>

Mimarlar Odası Basın Bildirisi

Uluslararası Mimarlar Birliği(UIA) 2. Bölge İstanbul Bildirgesi

İstanbul, 18 Haziran 2011

Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (UIA) Doğu Avrupa ve Orta Doğu ülkelerini kapsayan 2. Bölgesi'nde (UIA 2. Bölge toplantısına katılan ülkeler; Afganistan, Azerbaycan, Baltık ülkeleri (Estonya, Letonya ve Litvanya), Belarus, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Ermenistan, Filistin, Gürcistan, Hırvatistan, İsrail, Kıbrıs, Lübnan, Macaristan, Özbekistan, Polonya, Romanya, Rusya, Slovakya, Slovenya, Türkiye, Yunanistan) bulunan mimarlık örgütlerinin başkanları ve temsilcileri 18 Haziran 2011'de İstanbul'da toplanmışlar ve aşağıdaki bildirinin yayınlanmasına oybirliği ile karar vermişlerdir.

Toplantıda bulunan UIA 2. Bölge Üye Kesimleri tarafından, **demokratik hakların savunulması ve afetlere karşı önlem alınması, savaşlara ve siyasi çatışmalara karşı barışın sağlanması amacıyla bölgede dayanışma, diyalog ve işbirliği içinde hareket edilmesinin** hayati öneme sahip olduğu belirtilerek; bu bağlamda, **barışçıl bir gelecek ve sürdürülebilir çevre** için UIA ve politikalarının büyük bir önemi olduğu kuvvetle vurgulanmıştır.

Toplantı katılımcıları, güçlü bir mutabakat içinde:

-İnsan haklarını ve toplum yararını savunan mimarlık örgütlerinin demokratik, bağımsız ve bilimin

rehberliğinde yaptıkları çalışmalarının önünde engel oluşturan küresel gelişmeler ve yasal düzenlemeler konusunda endişelerini dile getirmiş ve bu kapsamda mimarlık örgütlerinin rolünün son derece önemli olduğunu belirtmişlerdir.

-Çevreye, kente, mimarlığa, somut ve somut olmayan kültürel miras değerlerine duyarlılık ve saygı göstermeyen yapı çevre, kentsel dönüşüm ve yenileme projelerinin yarattığı kayıplar ve sorunların tehlikeli boyutlara ulaştığı değerlendirilerek yapılarak, bu konudaki kaygılar dile getirilmiştir.

-Özellikle çağımızda sayıları ve yarattığı tahribatlar gittikçe artan doğal ve insan eliyle yaratılan afetler hatırlatılarak, doğal ve ekolojik değerlerin korunmasının hayati önemi vurgulanmıştır.

-Yoksulluk sorununu ve demokrasi karşıtı yaklaşımları göz ardı ederek, kentsel mekânı bir "yatırım ve özel rant" aracı olarak gören küresel pazar politikalarına karşı dayanışma çağrısı yapmıştır.

-Gelişmiş ve az gelişmiş bölgeler arasında eşitsizliklerin giderilmesi için çalışmalar yapılması gerektiği ve yapılacak olan bu yöndeki çalışmalara destek vereceği bildirmiştir.

İçinde bulunduğumuz küresel kriz koşullarında, insan hakları, eşitlikçi toplumsal politikalar ve gelecek nesillerin refahı için, UIA'nın oluşturduğu mimari birlik içinde tek bir ses olmanın önemi vurgulanarak bu konuda kararlılık iradesi beyan edilmiştir.

Dünya Benim Çevremde Dünya Çevre Günü Etkinlikleri

Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi bu yıl da Dünya Çevre Günü etkinliklerini Çocuk ve Mimarlık çalışmaları ile birleştirerek gerçekleştirdi. Gönüllü üyelerimizin paket program uyguladığı etkinliğin başlığı "Dünya Benim Çevremde" idi. Etkinlik boyu, yaratıcı drama, sunuş, tartışma, resim, seramik ve origami çalışmalarında bulunan çocuklar etkinlik sürecince çevre sorunları üzerine düşünme fırsatı buldular. Çevre sorunlarına çözüm önerileri de geliştiren katılımcı çocuklar geniş katımlı bir atölye çalışmasının ardından, oluşturdukları sonuç ürünleri düzenlenen bir sergi ile Konur Sokak'ta kamuoyuna sundular.

1.Projenin adı :

Dünya Benim Çevremde

2.Projeyi Uygulayanlar :

Mimarlar, mimarlık öğrencileri, sanatçılar,

3.Projenin Başlangıç Tarihi :

1 Haziran 2011- 6 Haziran

4.Projenin Uygulama Süresi :

Buluşma için okullarda 2 saat

Atölye için 3 saat

Sergi için 5 saat

5.Projenin Uygulama Periyodu :

1 Buluşma, Bir Atölye, Bir Sergi

6.Projenin Uygulanacağı Yaş Grubu :

Buluşmalar için : 11 yaş,

Atölye için : 6-12 yaş,

Sergi için : 6+yaş

7.Projenin Uygulanacağı Çocuk Sayısı :

Buluşma için okulda 1 sınıf

Atölye için sokakta sınırsız

Sergi için sokakta sınırsız

8.Projenin Uygulanacağı Okul Sayısı :

Buluşma için 100 Okul

9.Projenin Genel Amacı :

Çocuklarda Kent ve Çevre Bilincinin Oluşması, yaşadıkları çevreye karşı duyarlılıklarının artırılarak, yaratıcılıklarının açığa çıkartılması

10.Projenin Hedefleri :

Bireylerin yaşadıkları yerlere dair sorumluluk alabileceğinin ve herkesin yaşadıkları çevreye dair sorumluluk alarak yapabileceklerin var olduğunun paylaşılması

11.Kazanılması Beklenen Davranışlar :

Sorumluluk, aidiyet, katılım.

12.Hedef Kavramlar :

Doğal çevre, gelecek, koruma, yaşam, Dünya

13. Anahtar Kelimeler :

Çocuk, bakmak, görmek, bilgi, aidiyet, özgürlük, sorumluluk, biriktirme, eski-yeni, istek, ihtiyaç, katılım, var, yok

14. Kullanılan yöntemler :

Drama, sunuş, tartışma, senaryo, resim, seramik, kâğıt katlama

15. Kullanılan malzemeler :

Fotoblok kartlar, Kâğıt kalem, Resim Kâğıdı, Boya, Kil, Makas, Karton

16. Programın uygulanması :

1-3 2011 Haziran tarihleri arasında belirlenmiş okullarda 4. sınıf öğrencilerine yönelik 2 saatlik buluşmalar gerçekleştirilmiştir.

Bu buluşmalarda çocuklarla birlikte tanışma, tartışma, sunuş yapma, senaryo yazma ve resim yapma teknikleri kullanılarak uygulamalar yapılmıştır.

5 Haziran 2011 tarihinde, "Dünya Benim Çevremde" atölyeleri Konur Sokak'ta açık alanda gerçekleştirilmiştir. Buluşma ve atölyelerde yapılan çalışmalar saat 11.00'den itibaren Konur sokakta gün boyu sergilenmiştir.

Çalışmanın Gerçekleştiği Okullar ve Gönüllü Yürütücüler Aşağıdaki Gibidir:

OKUL :ANITTEPE İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :ADNAN ZEYTİNCİ
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :ARJANTİN İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :ARSEN KÖSTERİT
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU
MİMARLAR :İREM KILIÇ - SİNEM UYAR
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :AYDINLIKEVLER İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :FATMA BAŞARAN
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :BADEMLİDERE İLKÖĞRETİM OKULU
MİMARLAR :TEZCAN K. CANDAN-ÖZLEM D. UĞUR
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :ÇOCUK SEVENLER İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :BURÇİN TORUN
TARİH :1 HAZİRAN 2011
OKUL :DEDEMAN İLKÖĞRETİM OKULU
MİMARLAR :ALİ HAKKAN - EMEL KEFELİ
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :DERBENT İLKÖĞRETİM OKULU
MİMARLAR :LEMAN ARDOĞAN - BANU BARUTÇU
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :DR. REŞİT GALİP İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :Y. YEŞİM UYSAL
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :EMNİYETÇİLER İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :NURŞEN PEHLİVANOĞLU
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :GAZİ OSMAN PAŞA İLKÖĞRETİM OKULU
MİMARLAR :İREM KILIÇ - SİNEM UYAR
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :GÜLTEN KÖSEMEN İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :GÜLFER ARIKOĞLU
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :HAMDULLAH SUPHİ İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :ÖZLEM DENGİZ UĞUR
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :KALABA İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :GÜLŞEN DİŞLİ
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :MİLLİ EĞİTİM VAKFI İLKÖĞRETİM
OKULU
MİMAR :CEMİLE OKYAY
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :MİMAR SİNAN İLKÖĞRETİM OKULU
MİMARLAR :TEZCAN K. CANDAN-SEMA ÇORAKÇI
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :MÜNEVVER ÖZTÜRK İLKÖĞRETİM
OKULU
MİMARLAR :MEHMET SAYIM KARAYEĞEN-
EMEL CÖNGER
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :NEJLA-İLHAN İPEKÇİ İLKÖĞRETİM
OKULU
MİMAR :NAMİK KEMAL KAYA
TARİH :1 HAZİRAN 2011

OKUL :NENEHATUN İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :HALUK SEYREK
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :ONUNCU YIL İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :SEMA ÇORAKÇI
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :ÖĞRETMEN HÜSEYİN HÜSNÜ TEKİŞİK
İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :YALÇIN AKÇINAR
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :ÖĞRETMEN KUBİLAY İLKÖĞRETİM
OKULU
MİMAR :VEDAT AĞCA
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :ÖZEL GÖKKUŞAĞI İLKÖĞRETİM
OKULU
MİMARLAR :AFET BARAN - SEMRA SANİTÜRK
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :SOKULLU MEHMET PAŞA İLKÖĞRETİM
OKULU
MİMAR :CAN MENTEŞ KARABÜK
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :SÜLEYMAN UYAR İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :GÜL SEREN ORAY
TARİH :3 HAZİRAN 2011

OKUL :TÜRK KONUT İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :ELİF BARUTÇU
TARİH :2 HAZİRAN 2011

OKUL :ÜLKÜ AKIN İLKÖĞRETİM OKULU
MİMAR :MERYEM KOÇ KAYA
TARİH :3 HAZİRAN 2011

Aydınlıkevler İlköğretim Okulu

Fatma Başaran

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezinin "1000 Mimar 1000 Okulda" projesi kapsamında, Dünya Çevre Günü dolayısıyla hazırlanan "Dünya Benim Çevremde" etkinliği için Aydınlıkevler İlköğretim Okulu 4D sınıfı öğrencileri ile 01 Haziran 2011 günü üç ders saati süresince bir çalışma gerçekleştirdim.

Sınıfa kendimi tanıttıktan sonra "Uygulama Ölçme Değerlendirme Anketi"ni dağıttım. Anket sonrasında öğrencilerin bakmakla görmenin aynı şey olmadığını fark etmelerini sağlayan bir oyun oynadık.

Foto blok kartları kullanarak önce enerjinin ne olduğunu konuştuk. Akıllarına ilk gelen kendi enerjileri oluyor; hızlı koşmak, zıplamak, pozitif enerji, negatif enerji, arabaları hareket ettiren petrol, rüzgâr enerjisi, güneş enerjisi... Tabii gece olunca da elektrik enerjisi; her yeri aydınlatıyor, televizyonu, buzdolabını, bilgisayarı çalıştırıyor..

Elektrik nasıl elde ediliyor? Hidroelektrik santraller, Termik santraller ve Nükleer santrallerden elde ediliyor. Santrallerin yapılırken, üretim yaparken ve olası bir felaket sonunda çevreyi nasıl etkilediklerini konuşuyoruz. Öğrencilerden birisi televizyonda görmüş büyük pervaneler varmış onlar döndükçe de elektrik elde ediliyormuş.

Doğaya zarar vermeden elektrik elde etmenin yollarını, yenilenebilir enerji kaynaklarını konuştuk. Güneş enerjisi ile hareket eden arabalar çizdiler. Sera etkisi ve küresel ısınmayı önlemek için toplu taşıma araçlarını kullanmayı, ormanları koruyarak yeni ağaçlar dikmeyi ve daha az çöp çıkarmayı gerekli buldular.

Çevre sorunu denince ilk akıllarına gelen çöp ve pet şişeler oluyor. Fabrika dumanları, piller, boyalar, araba egzozu, radyasyon çevreye zarar veriyor ve canlıları zehirliyor. Çok elektrik kullanmak, ormanların kesilmesi, nükleer santraller, asit yağmurları ve çoğunlukla insanlar çevreyi kirletiyor.

Çıkan çöpleri ayrıştırarak atmak, gereksiz yere yanan lambaları söndürmek, dişlerini fırçalarken suyu boş yere akıtmamak, havayı temizlemesi için ağaç dikmek gibi

kendilerinin çevreyi korumak için yapabileceklerini saptadılar..

Bir sabah uyandığında, güneş doğmamıştır, dünya çölleşmiştir, acaba ne olmuştur?

İnsanların çevreye verdiği zararlar sonunda böyle durum ortaya çıktığında birleşen çocuklar; U.F.O.'lara peynir vererek güneşi geri getiriyorlar. Bu durumdan annesinin tatlı sesi ile uyanıp bir rüya olmasını isteyenler, kendisinin süper gücü ile dünyayı kurtaranlar olduğu gibi ailesi, arkadaşları ile dünyayı temizleyenler de var..

Son paragrafta bir öğrencinin yazdıklarını aynen aktarıyorum: "Dernekler kurmalıyım, insanlara, hayvanlara yardım etmeliyim; dünyamız yok olmasın. Elektriği az kullanıp, geri dönüşüm olan çöpleri dönüşüm yapmalıyız. Denizlere, derelere çöp atmamalıyız."

Öğrencilerin ilgisi, katılımcı tutumları, severek çalışmaları beni mutlu etti. Onların ileride başarılı bireyler olacağına inanıyorum. Ayrılırken geldiğiniz için teşekkür ederiz diyen bu sevgi dolu yüreklerle ben de bana yaşattıkları hoşluklar için teşekkür ediyorum.

Dünya Çevre Günü Etkinlikleri Dedeman İ.Ö.O. Buluşması Üzerine

Ali HAKKAN, Emel KEFELİ

5 Haziran Dünya Çevre Günü Şubemizin Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi etkinlikleri kapsamında 3 Haziran 2011 tarihinde Dikmen Dedeman İlköğretim okulunda tüm 4 sınıf öğrencileri ile 2 ayrı etapta buluştuk.

Bu yılın teması "enerji" olarak belirlenmişti ve bu ilk bakışta oldukça heyecanlaştırmıştı bizleri. Zira seçilen tema oldukça geniş kapsamlı olup, bize de önemli ölçüde sorumluluk yüklemekteydi. Bu heyecan ile okula gittiğimizde son derece heyecan verici bir öğrenci grubu ile karşılaştık doğal olarak, hepsinin gözlerinde farklı disiplinden gelen "öğretmen"ler olarak farklı bir heyecanı hissettik ve ilk olarak mimar, mimarlık konusundaki sorularımız karşısında aldığımız olumlu yanıtlarla birlikte, mesleğimizin ne kadar sorumluluk gerektirdiğini bir kez daha birlikte hatırladık. Genel olarak mimarı ve mimarlık mesleğinin ne işe yaradığı

hakkında hemen tüm çocukların bir fikrinin olması bizce çok önemliydi.

Enerji kaynakları ve bu kaynakların gündelik yaşantımızda nasıl kullanılacağına dair yapılan sözlü tartışmalar ve değerlendirmelerde çocukların bu konuda oldukça bilinçli ve duyarlı olduklarını görmek bizi mutlu etti. Yaptığımız anketler ve çocukların yazılı ifadelerinde bu konunun kavrandığını ve bu bilinçle davrandıklarını ifade etmeleri çok önemliydi.

Özellikle iki öğrencinin nükleer enerji kullanılması konusunda 1986 yılında yaşanan Çernobil Faciasını ve sonuçlarını hatırlatan örneklemesi ve bu konudaki bilgilendirmelerimiz ile birlikte sınıfta yapılan tartışmalar sonucunda bizler verilen görev açısından "enerji" teması üzerine verilmesi gereken mesajın önemli ölçüde gerçekleştirildiğini düşünüyoruz.

Mamak Derbent İlköğretim Okulu

Leman ARDOĞAN-Banu Barutçu AKPINAR

01.06.2011 tarihinde saat 10.00'da Mamak Derbent İlköğretim Okuluna Mimar Leman Ardoğan ve Mimar Banu Barutcu Akpınar proje yürütücüsü olarak gittik.

Okul kent merkezi dışındaydı ve yol uzundu. Yol boyunca Derbent İlköğretim Okulunun öğrencilerini konuştuk. Nasıl çevreye duyarlı olacakları, kentsel dönüşümden etkilenip, etkilenmedikleri, okulun durumunun nasıl olduğu sorularının cevaplarını birlikte aradık.

Okul Mamak'ta kentsel dönüşümünün etkilediği, çevresindeki konutlarda göçün başladığı, bu nedenle öğrenci sayısının azaldığı bir bölgede. Standart MEB okullarından farkı bahçesi asfalt ve yeşili olmayan, demir korkuluklarla sokaktan ayrılan bir okul.

Okulun girişini bulmakta zorlandık önce; "Okul girişi nerede?" Bir öğrenci velisinden aldığımız yardım ile yolu bulduk ve okula girdik. Her okul gibi, bu okulun içi de gülen öğrencilerle dolu. Bize yardım için birbirleri ile yarışan birçok öğrenci...

Girişte okul müdürünün bizi beklediğinin gördük ve hemen kendimizi tanıttık. Okul müdürü aydın, ilimli genç kuşaktan bir eğitimci...

Okul müdürü bizi müdür odasına davet etti. Okul hakkında genel bilgiler verdi. Okulun göçten çok etkilendiğini, öğrenci sayısının 3/4 oranında azaldığını, belki seneye eğitim yapamayacaklarını ifade etti. Sınıfların yaklaşık 12-13 öğrenci arasında olduğunu belirtti. Bu durumda iki sınıfı birleştirerek daha fazla öğrenci ile çalışmamızı yapmaya karar verdik. Sonuç olarak 4. sınıflardan 2 sınıfı birleştirdiler ve bize sınıfın hazır olduğunu bildirdiler.

Sınıf öğretmeni ile birlikte sınıfa gittik. Sınıf aydınlık ve sevgi doluydu. Kapıda asılı bir belge hemen dikkatimizi çekti. Sınıfın o ay en temiz sınıf olarak seçildiğini gösteren bir belgeydi.

Öğrencilere kendimizi tanıttık ve orada olma nedenimizi anlattık. Sıra öğrencilerin kendilerini bize tanıtmalarına geldi. Her öğrenci adı ile birlikte çevre konusunda ilk aklına gelen kelimeyi bizimle paylaştı. Böylece çevre konusunda çocukların konuya ne kadar duyarlı olduklarını hissettik.

Daha sonra elimizde bulunan çevre ile ilgili kâğıtlarda/ kartonlarda yazan ve çocuklara gösterilen şekiller üzerinden çevre ile ilgili sorunları tespit etmeye çalıştık. Çevre sorunları denilince ilk akla gelen "çöp sorunu" ve "çevre kirliliği" oldu.

Daha sonra dağıttığımız renkli küçük kâğıtlara çevre ile ilgili sorunları çizgilerle anlatmalarını istedik. Bu çalışma sınıfın heyecanını artırdı ve birbirinden kopya çekenler ve yeni çevre sorunu bulanlar ve çözüm önerileri ile uygulama devam etti.

Uygulamanın son bölümünde çocuklardan gözlerini kapamalarını, güzel bir dünya hayal etmelerini istedik. Sonra gözlerini açtıklarında hayal ettikleri dünyanın felakete uğradığını tüm çevrenin yok olduğunu söyledik. Bu yeni duruma göre bir senaryo yazmalarını talep ettik. Burada gördük ki, "senaryo" kelimesini bilmiyorlar, biz de "hikâye" yazmaları şeklinde uygulamayı düzelttik.

Sonuç olarak çocuklar felakete uğramış dünyada, kendi dünyalarını yarattılar.

Hamdullah Suphi İlköğretim Okulu

Özlem DENGİZ UĞUR

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi tarafından gerçekleştirilen "Dünya Benim Çevremde" projesinin yürütüleceği ilköğretim okullarından birisi de Hamdullah Suphi İlköğretim Okulu'ydu.

4-A sınıfı öğrencileri ile çevre konusunu tartışmaya başlamadan, çocuklar ilk önce sohbetten etkilenmeksizin küçük renkli kâğıtlara, aklarına ilk gelen çevre sorununu yazdılar. Herkes ilk aklına gelen sorunu okuduğunda gördük ki, çevreye atılan çöpler sorunlar arasında ilk sırayı alıyordu. Çocuklar egzoz dumanlarını, fabrika atıklarını, ozon tabakasına zarar veren parfümleri, nehirlere akan kanalizasyonları ve yerlere tüküren insanları da unutmamışlardı.

Fotoblok kartlar üzerinden çevre üzerine sohbete geçtiğimizde, çocuklar konularla çok ilgili, bilgi ve katılımcıydılar. Enerji nedir konuştuk, tüm sınıfın katılımıyla elektrik enerjisi hangi yollardan üretilir sıraladık. Öğrencilerin hepsi Çernobil kazasını ve Karadeniz Bölgesine olumsuz etkilerini biliyorlardı. Güncel olarak Japonya'daki deprem ve sonrasında yaşanan nükleer felaketten de haberdardılar. Türkiye'de yapılan ve yapılması planlanan HES'ler ve doğaya zararları konusunda da söyleyecek sözleri vardı. Fabrika atıklarını, asit yağmurlarını ve zararlarını konuştuk.

Enerjiyi tasarruflu kullanabilmek, çevremizi ve dünyamızı koruyabilmek, kurtarabilmek için neler yapabileceğimizi paylaştık. Çocukların hepsi geri dönüşüm konusunda bilgiliydi. Hangi maddeleri, malzemeleri tekrar işleyerek kullanabileceğimizi tartıştık. Hepsi olmasa da, bir kısım öğrenciler evlerinde çöpleri ayrıştırdıklarını belirttiler. Hatta Keçiören'de yaşayan bir kız öğrenci, ayrıştırdıkları çöpleri pazar günleri babası ile birlikte geri dönüşüm kumbaralarına götürdüklerini aktardı. İşlenip tekrar kullanılacak çöpleri bir kez daha sıralayıp, tüm öğrencilerle bu konuda daha dikkatli olma kararı aldık.

Öğrencilerin "Uygulama Ölçme Değerlendirme Anketleri"ni doldurmalarını takiben, sıra biraz dinlenmeye, gözler kapalı doğada yolculuğa gelmişti. Yemyeşil çayırarda koşup oynamayı, şırıl şırıl akan ırmaklarda ayaklarımızı serinletmeyi, ormanları, kuşları, masmavi gökyüzünü hayal ettik. Çocukların tasvirlerine katkıları çok yaratıcıydı. Gözlerimizi açtığımızda güzel hayallerimiz rüya olarak kalmıştı; oysaki o sabah güneş doğmamış, dereler kurumuş, dünya çölleşmişti. Öğrenciler, "Acaba ne olmuştu?" sorusunun cevabını, çoğu ortak olan sebepler çerçevesinde, ama her biri kendine özgü cümlelerle yazıya döktüler.

MEV Gökkuşuğı EÇEM Anaokulu ve İlköğretim Okulu

Afet BARAN, Semra SANİTÜRK

Gittiğimiz okul, Çocukluk Eğitim Merkezi-Anaokulu, Özel Eğitim ve İlköğretim bölümlerinden oluşmaktadır. Gökkuşuğı Eçem Okulu engelsiz öğrencilerle, Serebral Palsi (SP) engelli öğrencilerin, akranlarıyla ilköğretim

sınıflarına devam ederek, kaynaştırma yoluyla eğitim aldığı **MEB'e bağlı bir ilköğretim okuludur.**

Okul 6000 metre kare kapalı alan ve yeşil alanı ile öğrencilerin her türlü eğitim öğretim ihtiyacına rahatlıkla cevap verebilecek bölümlere sahip. **MEV Gökkuşuğı İ.Ö.Okulu, Ekip Dalında, Başkent Toplam Kalite Yönetimi Türkiye ikincisi** olmuş.

İlk derste öğrencilerle tanışmanın ardından ve dağıttığımız "Uygulama Ölçme Değerlendirme Anketlerinin" doldurulmasını istedik. Daha sonra foto blok kartları göstererek çevre sorunlarını anlattık ve çevre konusu hakkında öğrencilerle karşılıklı soru - cevap şeklinde tartıştık. Tüm öğrenciler verdikleri bilinçli cevaplarla bizi doğrusu şaşırttılar. Sonrasında küçük renkli kartonları kendi istedikleri renklerde olmak üzere dağıttık; ve çevre ile ilgili ilk akıllarına geleni yazdılar... Yazdıklarını sınıfta okuduktan sonra dağıttığımız kâğıtlara çevre yolculuğu ile ilgili kısa senaryolarını yazdılar. Biz de sınıfta okuduk, değişik fikirler edindik hep beraber. Öğrenciler çok mutlu oldular. Artık ayrılma vaktimiz gelmişti; öğrencilere verdikleri katkı için teşekkür edip sınıftan ayrıldık.

Onuncu Yıl İlköğretim Okulu

Sema ÇORAKÇI

Mimarlar Odası Ankara Şubesi Çocuk ve Mimarlık çalışmaları kapsamında 03.06.2011 tarihinde Ankara Onuncu Yıl İlköğretim Okulu 4. Sınıf öğrencileri ile çevre

bilincini oluşturmak ve yaşadıkları çevre ile ilgili sorunları tartışmak için bir araya geldim.

Bu çalışmada, çocuklara çevre sorunu denilince, ilk akıllarına ne geldiğini yazmalarını istedim. Öğrencilerin hemen hepsi fabrikaların, egzoz gazlarının ve deodorantların havayı kirlettiklerini yazmışlardı. Ağaçların kesilmesi, suyun bilinçsizce tüketilmesi, enerji tasarrufunun yapılmamasının gelecek için tehlike yaratacağını çocuklar yaptığımız çalışmalarda dile getirdiler ve çevrenin kirletilmesi sonucu doğada meydana gelecek olumsuzlukları kompozisyon, şiir ve resimlerle ifade ettiler.

İki ders saatinde çocuklar ile yaptığım bu çalışmalarla onların biraz daha bilinçlendiklerine inanıyorum.

Sokullu Mehmet Paşa İlköğretim Okulu

Can Menteş KARABÜK

Sokullu Mehmet Paşa İlköğretim Okulu 4A sınıfı kapısındaayım... Öğretmenimiz konudan haberdar, geleceğimizi biliyor, sağ olsun bizi bırakmıyor, sınıfta kalmak istiyor, sınıfa giriyoruz... Beni o tanıştırıyor çocuklara, "Evet diyor, size vakit ayırmış gelmiş, dikkatli dinliyoruz ses çıkarmıyoruz..." Sınıfa bir misafir öğretmen gelmiş havasındayız o an...

Sonra hemen ben kendimi tanıyorum çocuklara. Neden orada olduğumu, öğretmen olmadığımı, tam tersine onlardan bir şeyler öğrenmeye geldiğimi, beraber 1-2 saat geçirmenin benim için, Mimarlar Odası için ne kadar kıymetli olduğunu, samimi fikirlerini paylaşmanın önemini... Çocukların bakışları değişiyor, ilgi-merak yerleşiyor gözlerine. Biraz mimar-mimarlık üzerine sohbet ediyoruz. Kartlarımızı dağıtıyorum. İsimlerini ve

kendilerini ifade eden ya da kendileriyle özdeşleştirdikleri bir şeyi oraya yazmalarını istiyorum. Öyle heyecanlı ve mutlular ki, ve öyle içten... Papatya, gül yazan da var, Messi, Ronaldo yazan da, kartal, kitap, annem yazan da ve hatta 'büyümek istiyorum annemi daha çok anlayabilmek için' yazan bile var. Bu sıcaklığı yakalamak mutluluk verici ve bir o kadar da düşündürücü aslında. Size yüreklerini küçücük bir karton ve güler yüz verince açışveren çocuklar...

Aynı apacık yürekli çocuklar A4 kağıtlardaki anket sorularını cevaplarken kapatıyorlar kendilerini. Sınav kağıdı cevaplar gibi, yanlış yapmaktan korkar gibi davranıyorlar. Biraz konuşuyoruz üzerinde; eksiklikler ne diye okuyunca yazmak istemiyorlar. Sanki evlerinin, okullarının eksikliğini gediğini paylaşmak ayıp geliyor

onlara. Çoğunun evinin, okulunun bir sıkıntısı yok! Bizim evdeki kapıların anahtarları çalışmıyor, bir de musluk akıtıyor diyince "bizim de şu", "bizim de bu"lar var ama kayıt yok! Hele okullarının hiç eksiği yok. Belki de bunu bu metotla paylaşmanın mantığını kavrayamamaktan, belki sadece çocukça bir üşengeçlik, belki de bir çeşit "bizden duymuş olmayın" endişesi...

Bu çalışmanın ana konusu kent ve çevre bilincinin oluşmasıydı. Elimizdeki bilgi ve fotoğraflar içeren kartonlarımızı paylaşıyoruz sırayla. Ders konularımız ve hepsine vakıflar teorik olarak, öğretmenimizin de katkılarıyla tüm sınıf her bildiğini anlatıyor. Öğretmenimiz öğrettiğini, sınıfımız öğrendiğini ispatlıyor. Birbirleriyle yarışarcasına parmak kaldırıyorlar, hem benim hem öğretmenlerinin gözüne girmek için. Sanki müfettişim, oysa niyet bu değil elbet. Ama biliyorlar mı? Evet biliyorlar o kartların tümünü. Teneffüs dönüşü içilen -yenilen abur-cuburların çöplerini göz göze gelmeye özen göstererek çöp kutusuna atışları da uyguladıklarının ispatı.

Ben o kartonlardan en çok yeşil tepenin, santral projesinden sonra kurduğu fotoğrafı paylaşmaktan mutluluk duydum. O kartonu konuşurken teorik bilgiler kalktı rafa, içleri dökülüyordu: "ne güzel bir yer, keşke burada da böyle bir yer olsa"lar başlayınca kuruldu esas bağ ve o karton sonrası artık öğretmen-öğrenci,

müfettiş-denetlenen havasından çıktık. Öğretmenimiz de bu sohbetten sonra sanki bir sınıf ablası, ya da onlardan biri oldu.

Gözlerimizi kapatıp hayal kurduk... %100 katılımı harika bir dünya oluşturdular. Hepsinin gözleri kapalı, yürekleri açık... İtiraf etmeliyim ki duygulanıyor insan. Çocuklara hissen dokunabilmek çok güzel. Kağıtlara dökülenden çok daha güzel cümleler kurdular sınıfta. Yazmamışlar o başka... Konuşmayı da, resim yapmayı da tercih ediyorlar yazmaya. Sınıfta yarattığımız düş dünyasında harika ikilemeler kullandılar. Onların bu ikilemeleriyle bitireceğim yazımı: Güneş pırıl pırıl, yağmur ama temiz su yağıyor, dereler şırıl şırıl, çocuk sesleri cıvı cıvı, şelaleler gürül gürül, ağaçlar yemyeşil, gökkuşağı rengarenk, futbol sahası var çok kalabalık, dostluk var, savaş yok, ovalar var, piknik yapanlar, yaşanan yerde arabalar bile yok, meyveler-sebzeler bahçelerden, sabahları kuşlar ötüşüyor...

Çocuk ve mimarlık projelerinin aralıklarla da olsa içinde bulunmaktan mutluluk duyduğumu, uygulamaların şeklen değişebileceğini, ancak kesinlikle bırakılmaması gerektiğini, bunun artık bir göreve dönüştüğünü düşündüğümü belirtmek istiyorum. Bugünü farklı okullarda, farklı şekillerde, benzer düşünce ve duygularla paylaşan herkese sevgilerimi sunarım....

Süleyman Uyar İlköğretim Okulunda Uygulaması

H.Gülseren ORAY

"Dünya Çevre Günü" olan, 5 Haziran'ı içine alan Çevre Haftası içinde, 3 Haziran 2011 tarihinde, (11 yaş grubu) 4. sınıf ortamında "Dünya Benim Çevremde" Projesini Süleyman Uyar İlköğretim Okulu'nda uyguladım.

Hazırlanmış "kartlardaki enerji kaynakları, kullanımı, geri dönüşümü" gösterimleri ile yaratılan tartışmalarımızdaki bilinç düzeyi ortak görüşlerde adeta kenetleniyordu. Çoğunluğu enerji üretim kaynağı olarak, nükleer enerji santrallerinin çevreye verdiği zararın farkındalar. En güncel yaşanan tehlikenin Japonya'daki 9 şiddetindeki depremle ortaya çıktığını okumuşlar, televizyonlardan gözlemişler. Bize en yakın tehlikenin, onlar doğmadan önce Rusya'da Çernobil Nükleer Santral sızıntısından sonra yaşadığını bilen birkaç kişinin dışında, yeni öğrenildiğinin de proje hedefinin bir kıvılcımı olmasını dilerim.

Proje uygulamasında çevre sorunları deyince akla gelen ilk sorunun yazılması için dağıtılan kartlarda (kızlara pembe kartlar yetmese de), ortak olarak "küresel ısınma" ifadesi yazılması şöyle değerlendirilebilir: Bu ifade çok tanımlanmış ve dillendirilmiş anahtar bir ifade gibi kullanıldığı ortada. Eğer anlamlandırılması da açık ifadelerle anlatılabiliriyorsa çevre duyarlılığının farkına varılma alt yaşının 11 olduğunu söyleyebiliriz. Bu da eğitim sisteminin ve eğitim araçlarının güncel ve doğru hedefler için kullanıldığını gösterecektir.

Projenin ikinci ders saatinde gözler kapalı çevre yolculuğuna çıkıldığında senaryolaştırdığım "doğal çevre" masal gibi gelmişti, masalların inandırıcılığının azaldığı bir yaşa gelmişlerdi sanki kimi dallarında meyve olan ağaç görmediğini, kimi gürültüden kuş seslerini bile duymadığını, her yerden gelen (hatta evlerinden bile) kötü kokulardan rahatsız olduklarından yaşadıkları çevrenin bu özellikleri ile öne çıktığını, var olan güzellikleri yaşayamadıklarını söylediler. Ben de o anda onlara çevre sorunlarının geri dönüşümü olmayan

felaketlere yol açacağı senaryosunu sınıfla paylaşmak istemedim.

Ancak onlara ülkesi ve dünya için çevre ile ilgili hayallerinin senaryosunu yazmalarını isteyerek, zihinlerinde, hayallerindeki senaryoya uymayan ülke, dünya ve çevresindeki sorunları sorgulayan ve belki de bu sorunlarla savaşma yollarını keşfeden bir başka kıvılcımlar olmasını dilerim.

Biz mimarlar, Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi'nin güncel ve doğru hedefteki projelerini uygulama yolunda olduğumuzun göstergesi olacak sonuçları "DÜNYA BENİM ÇEVREMDE PROJESİ"nin uygulamasında birebir görme olanağını bulduğumuzu düşünüyoruz. Başka proje konularında her zaman sevinçle çalışabileceğini düşünürken, mimar olarak, bir başka proje konusu önerisi olabilecek; "ilköğretim çağındaki öğrencilerin güzel yazı yazma tekniğinin" geliştirilmesinin, öğrencinin kendini ifade etmenin aynası olacağına" ilişkin projenin hayata geçirilmesini düşünmek, bana bu projenin getirdiği en önemli ipucu olmuştur.

Nenehatun İlköğretim Okulu

Haluk SEYREK

Çevre bilinci ile ilgili çalışmamız için Ankara'nın merkezine yakın ve son yıllarda kabuk değiştirmekte olan Balgat semtinde, bir tarafında helikopter pisti teraslı bir parti genel merkezi, diğer tarafında orman arazisi olan, Konya yolu ve alt geçitler arasında sıkışmış,

haklı olarak güvenlik maksadı ile ve kot farklarından dolayı yüksek beton duvarlarla çevrilmiş, birçok okulda olduğu gibi bir avuç bile yeşil alan ya da bir bitki kasası ya da çiçekliğin bulunmadığı asfalt kaplı bahçeye, yine zorunluluktan dolayı içeriye park eden otomobillerden oluşan bariyeri aşarak ve tüm bunlardan yansıyan yaz sıcaklığının altında girdik.

İşleyeceğimiz konuyla tam bir tezat içindeki ortamı aşarak okul binasından içeriye girince bizi cıvı cıvı öğrencilerin neşeli sesleri ile birlikte koridorlarda yer alan ve ortamın enerjisini artırmakta etkili olmuş rengarenk duvar panoları karşıladı. Bu okulda yeni görevlendirilmiş olan okul müdürü ile tanışma sohbetimizde amacımızı anlattığımızda son derece ilgili davrandı ve konunun önemini bizlerle paylaştı. Faaliyeti gerçekleştirdiğimiz sınıfın öğretmeni de çocukların katılımını canlı tutmakta bize çok yardımcı oldu.

Çevre kirliliği ve enerji konularını tesadüfen yeni işlemiş olduklarından öğrenciler sorularımızı cevaplamak için adeta birbirleri ile yarıştılar ve planlanan tüm programı ilgi ve zevk ile takip ettiler. Doğrusu sınıfta kendini

gösteren bilgi, ilgi ve bilinç kayda değeri. Ancak beton ve asfalttan oluşan okul çevresi bazı çocukların anketteki "bahçeli ev" seçeneğini "Bahçelievler semti" anlamalarını bize hiç yadırgatmadı. Okul bahçesinin canlandırılması ve yeşillendirilmesi konusunda okul idaresinin de Mimarlar Odası ve benzer örgütlerle birlikte çalışmak konusunda istekli olduğu ifade edildi. Biz de benzer bir çalışmanın odamızca bazı okullarda yapılmakta olduğunu söyledik.

Özetle ilköğretim 4. sınıfına girdiğimiz, çoğunlukla alt gelir gurubundaki ailelerin çocuklarının, idealist ve seçkin öğretmen kadrosu ile eğitim aldığı beton bloklar ve duvarlar arasında sıkışmış bu başkent ilköğretim okulunda çevre ve doğa sadece çocukların bilincinde, kalplerinde ve hayallerinde vardı. Okul yetkilileri özellikle okul yakın çevresindeki yaya trafiği ile ilgili düzenlemeler ve yeşil alan konusunda çok büyük eksiklikler olduğunu önemle ifade ettiler.

Daha Çok Çocukla Daha Çok Okulda Buluşmak Elimizde...

Tezcan Karakuş Candan

Okulun merdivenlerini ağır ağır çıkarken, teneffüse çıkmış çocukların çığlıkları karşıladı bizi... Onca sessizlik arasında bu çığlıklar belki de iyi gelmişti bize. "Dünya Benim Çevremde" atölyesi için bugün iki okula gideceğiz. Çocuk ve Mimarlık çalışmasına ilk defa katılan meslektaşlarımızla, birlikte yürüteceğimiz okul çalışması onların deyimiyle bir nevi uygulamalı staj.

Önce okul müdürü ve sınıf öğretmeni ile hem okulun fiziksel durumu hem de yapılan çalışmalarla ilgili bilgi alıyoruz; biz de Mimarlar Odası Ankara Şubesinin Çocuk ve Mimarlık çalışmalarını anlatıyoruz.

Sınıfa gitme vakti geldi ve biz bütün dokümanlarımızla birlikte, sınıftayız. Öğrenciler heyecanla bizi bekliyorlar. Hatta bize soracak soruları bile hazırlamışlardı. Daha önceden hazırladığımız programı uygulamak üzere önce çocuklarla tanıştık, drama ve ritim çalışmalarıyla programımızı uyguladık. Çevre sorunları deyince ilk akla gelen şeyin çöp sorunu olduğu ifade ediliyor. Sonra hazırladığımız kartlarla başladığımız çevre yolculuğunda aslında çocukların dağarcığının geniş olmasına rağmen önce çöp sorununda odaklanıldığını fark ediyoruz. Dereler, ormanlar, santraller gösterildikçe, kartlarda hepsi birer şahin oluyorlar, nükleer santrallere karşı. En çok Japonya örneği veriliyor. Çernobil'i bilmezler derken farkında olduklarını görünce dehşete düşüyoruz. Çernobil olduğunda onlar daha henüz doğmamışlardı bile...

Sonra kapattılar gözlerini ve doğa yolculuğuna çıktık hep birlikte, dağlar dereler tepeler aştık, ormanlar içerisinden geçtik, güneşin sıcaklığını hissettik, elma ağacından elma koparttık, serinlemek için ayaklarımızı çıkartıp soğuk derelere bıraktık kendimizi, sonra uyuduk, sabah oldu uyandık. Bir de ne görelim? Güneş doğmamış her yer karanlık, ağaçlar, dereler kurumuş, her taraf çölleşmiş... "Acaba ne oldu dersiniz?" dedik. Ve minik eller, minik yürekler "ne oldu" senaryosu yazmaya başladılar. Senaryolar yazılıyor, eller çalışıyordu... İki ders saati meğer ne kısaymış.

O gün Çankaya'nın düşük gelirli bölgelerinden Zafertepe'de Mimar Sinan İlköğretim Okulunda ve Bademlidere'de Bademlidere İlköğretim Okulundaydık. Sadece çevre programı değildi elbette paylaştığımız çocuklarla... Her şeye susamış yüreklerle bir arada olunca sorunlar bitmiyor. Programımızı tamamladık, okuldan ayrıldık. Ve bize ne kadar ihtiyaçları olduğunu ve bizim onlara ne kadar ihtiyacımız olduğunu bir kez daha fark ettik. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi çalışma öncesi anketini dolduran saqları iki yandan örgülü kız çocuğunun çevrenizdeki üç sorunu yazın sorusuna "eve gıda alamamak da bir sorun mudur" sorusu kulaklarımızdan gitmiyordu. Çalışma bitmişti ama hala kulaklarımız yanıyordu.

Daha çok çocukla, daha çok okulda buluşmak elimizde...

Enerji Kimlik Belgesi (EKB) Uzmanlığı Eğitimi Açılıyor.

2007 yılında çıkarılan "5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu" kapsamında Bayındırlık ve İskân Bakanlığı, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 5 Aralık 2008 tarihinde 27075 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak Aralık 2009'da yürürlüğe giren "Binalarda Enerji Performansı (BEP) Yönetmeliği"nin 25. maddesinde belirtilen "Enerji Kimlik Belgesi (EKB)" düzenlenmesi için, yönetmelikte belirtilen koşullara uygun mimarlara "EKB Uzmanlığı" sertifikasının verilmesi amacıyla "**Enerji Kimlik Belgesi (EKB) Uzmanlığı Eğitimi**" Şubemiz tarafından **16-17-18 Eylül 2011** tarihinde gerçekleştirilecektir.

Aşağıda eğitimin içeriği ve kayıt için gereken belgeler yer almaktadır.

Eğitime kayıt ve bilgi için :

Banu Barutcu 0312.4178665 /121

Son kayıt tarihi :09 Eylül 2011'dir.

Hazırlayan : SMGM

Kurgulayan : Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü
Enerji Verimliliği Daire Başkanlığı

Süre / Kredi : 18 saat / 15 kredi

Katılımcılar için : Dizüstü bilgisayar (kablosuz internet bağlantısına elverişli)

Katılımcı Sayısı : En az 15, en çok 25 kişi

İÇERİK

1. Enerji Tüketimleri ve Enerji Verimliliği
2. İlgili Mevzuatlar
 - o 5627 Sayılı Enerji Verimliliği Kanunu
 - o Merkezi Isıtma ve Sıhhi Sıcak Su Sistemlerinde Isınma ve Sıhhi Sıcak Su Giderlerinin Paylaştırılmasına İlişkin Yönetmelik
 - o Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği
- Bina Enerji Performansı Hesaplama Yöntemleri
 - o Bina Geometrisi
 - o Isıl Zonlar
 - o Isı Geçişleri
 - o İç Kazançlar
 - o Aydınlatma Enerjisi Gereksinimlerinin ve Tüketimlerinin Hesaplanması
 - o Mekanik Sistemler İçin Enerji İhtiyacı ve Tüketimlerinin Hesaplanması
 - o Sıcak Su Sistemi
 - o Yenilenebilir Enerji ve Kojenerasyon Sistemi
 - o Referans Bina ve Enerji Sınıfı
- BEP-TR Yazılımı
- BEP-TR Yazılımı Kullanılarak Örnek Binanın EKB düzenlenmesi (UYGULAMA)
- SINAV

KAYIT İÇİN GEREKENLER

- EKB Uzmanı Kayıt Formu (EK 4, değişiklik RG-12/2/2011-27844)
 - Nüfus Cüzdanı Fotokopisi (önlü-arkalı)
 - Diploma veya Mezuniyet Belgesi Fotokopisi (Mimarlar Odası Onaylı)
 - Büro Tescil Belgesi (BTB sahibi olmayan mimarlar eğitime katılabilirler, ancak "Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği" ve 10.06.2010 tarih ve 27607 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Enerji Kimlik Belgesi Uzmanlarına ve Eğitici Kuruluşlara Verilecek Eğitimlere İlişkin Tebliğ" [Değişik: RG-27.04.2011-27917] esasları kapsamında yetkilendirme ve sertifika alamazlar.)
 - 3 Adet Vesikalık Fotoğraf
 - 180 TL Kayıt Ücreti
- (Eğitim sırasında kullanılmak üzere katılımcıların kişisel dizüstü bilgisayarlarını beraberinde getirmeleri gerekmektedir.)

SERTİFİKAYA HAK KAZANMA KOŞULLARI

- 18 saatlik eğitimin en az 16 saatine katılmış olmak
- Eğitim sonunda yapılacak sınavdan 100 üzerinden en az 70 puan almış olmak

Kentin Sesi Çocuk ve Mimarlık Yaz Okulu

Yürütücüler: Afet BARAN, Tezcan KARAKUŞ CANDAN, Erdal DUMAN, Hasan ERASLAN, Rukiye ERBAŞ, Ali HAKKAN, Umut HAMZAOĞLU, Mustafa KOÇ, İlknur MÜJDECİ, Gül ONAT, Uğur ONAT, Muteber OSMANPAŞAOĞLU, Ece Ceren ÖNDER, Soner TÜRKYILMAZ, Sinem YILDIRIM.

Her yıl yaz aylarında çocuklarda kent ve çevre konusunda duyarlılık yaratmak üzere farklı temalar çerçevesinde organize edilen Çocuk ve Mimarlık Yaz Okulu bu yıl "Kentin Sesi" başlığı altında Halkevlerinin desteği ile gerçekleştirildi. 4-8 Temmuz 2011 tarihleri arasında düzenlenen Yaz Okulu çocuk katılımcıların ses

aracılığı ile kenti ve çevrelerini nasıl algıladıkları üzerinden şekillendi. Katılımcılar her gün duydukları, ama çoğunlukla pek çok yetişkinin göz ardı ettiği seslerin ne ifade ettiğini bir kez daha düşündüler.

Tanışma etkinlikleri ile başlayan Yaz Okulunun ilk gününde, katılımcılar şehir sesleri üzerine başlayan tartışma ve oyunlarla gün boyu eğlencenin tadını çıkardılar. Etkinliğin ikinci gününde sesleri yerinde tespit etmek üzere yapılan gezilerle birlikte katılımcı çocuklar, yaz okulu yürütücüleri ile birlikte Ankara Tren Garı, Yenışehir Pazarı ve Ahlatlıbel'i ziyaret ederek şehrin seslerini yerinde tespit ettiler.

7-14 yaş grubu "alt ve üst gelir gruplarından" 75 çocuğun kentin sesi üzerinden bütünleşmesini sağlayan yaz okulunda, drama, oyunlar, kent gezisi, kentteki sesleri dinleme ve kentin müziğini yapma gibi çalışmalarla devam etti. Yaz Okulu süresince çocuklar atık malzemelerden, bateri, davul, mızık, marakas, zil, def v.b. müzik aletleri yaptılar. Buldukları her türlü malzemeyi kullanan çocuklar; taş, cam kırıkları, yoğurt kapları, kamış, plastik tesisat borusu, gazoz kapağı, tencere kapakları, tabak, zincir gibi malzemeleri kullandıkları enstrümanlarıyla "doğada bulduğumuz her şeyden müzik yapabiliriz" dediler.

Mimarların, mimarlık öğrencilerinin, heykeltıraşların ve müzisyenlerin yürütücü olarak katıldığı yaz okulunun son gününde konser vermek için hummalı çalışmalar yürüten çocuk katılımcılar, atık malzemelerden yaptıkları enstrümanlarla 8 Temmuz akşamı saat 18.00'da Mamak Eski Açık Hava Sineması'nda ailelerine

ve halka açık konser verdiler. Yürüme sesinden, tren sesine, insan sesinden, saat sesine, zil sesine, gemi sesine kadar kentteki seslerden ritim oluşturdular.

Mamak'ta Dostlar Mahallesi'nde, "yoksul bir mahallede, ancak zengin bir mekânda" Eski Açık Hava Sineması'nda çocuk dayanışması ile gerçekleştirilen konsere çok sayıda basın mensubu, katılımcıların aileleri, semt sakinleri ve üyelerimiz katıldı.

Böylelikle, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Çocuk ve Mimarlık Çalışmaları Merkezi tarafından her yıl organize edilen yaz okulu, 2011 yılında 4 - 8 Temmuz tarihlerinde "Kentin Sesi" konseri ile tamamladı.

KENTİN SESİ

ÇOCUK VE MİMARLIK YAZ OKULU

4-8 TEMMUZ 2011

KONSER

8 TEMMUZ 2011

18:00

İletişim
Sevgi Bölücek 0312 417 16 45/11

YAZ OKULU PROGRAMI

Gün	Program
1. gün	10.00 Kızlay'dan hareket 10.30 Mamak Açık Hava Sinemasına varış Tatışma / oyun 12.30 Öğlen Yemeği 13.30 Enstrüman yapımı için malzeme toplama
2. gün	10.00 Kızlay'dan hareket 10.30 Mamak Açık Hava Sinemasına varış Atık malzemelerin değerlendirilmesi 12.30 Öğlen Yemeği 13.30 Enstrüman tasarımı
3. gün	10.00 Kızlay'dan hareket 10.30 Mamak Açık Hava Sinemasına varış Enstrüman tasarımına devam edilmesi 12.30 Öğlen Yemeği 13.30 Enstrüman tasarımına devam edilmesi
4. gün	10.00 Kızlay'dan hareket 10.30 Mamak Açık Hava Sinemasına varış Ritim çalışması 12.30 Öğlen Yemeği 13.30 Ritim çalışması
5. gün	10.00 Kızlay'dan hareket 10.30 Mamak Açık Hava Sinemasına varış Ritim çalışması 12.30 Öğlen Yemeği 13.30 Konser hazırlıkları 18.00 Konser

CARLOS FERRATER "PEYZAJ VE GEOMETRİ" ve "MEHMET KONURALP MİMARLIĞI" Sergileri Ankara'da açıldı.

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 20-30 Haziran 2011 tarihleri arasında iki ayrı sergiye ev sahipliği yaptı.

Bunlardan ilki, İspanya'nın en önemli mimarlarından biri olan **Carlos Ferrater'in çalışmalarından oluşan "Peyzaj ve Geometri" Sergisi** idi. Avrupa mimarlık dünyasının en önemli isimlerinden biri olarak kabul gören, Catalunya Politecnica Üniversitesi Mimarlık Bölümü başkanlığı görevini de yürüten Ferrater çok sayıda ödülün sahibi. FAD, Premio Bonaplata, Premio Ciudad de Barcelona, Premio Decada gibi önemli ödüller bunlardan bazıları. 2001 yılında İspanya Ulusal Mimarlık Ödülü'ne değer görülen Ferrater, Mies van der Rohe Ödülü'ne de aday gösterildi ve Avrupa Peyzaj Bienaline seçildi (2004).

Barselona Olimpik Köyü, Juan Carlos Oteli (Barselona), Katalonya Kongre Merkezi, Castellon Oditoryumu'nda Bilim Enstitüsü ve botanik bahçesi, El Prat Royal Golf Kulübü, Zaragoza'da intermodal istasyon, Aquileia Tower (Venedik), Granada'da Bilim Parkı, Paris'de Jacobins Kültür Merkezi, Villa-Real Kütüphanesi, Bilbao'da İMQ Hastanesi, Sabadell'de müzik şehri, Murcia Havaalanı, mimarlık dünyasında beyaz betonu en iyi kullanan isimlerden biri olarak kabul edilen Ferrater'in öne çıkan eserleri arasında.

Aynı gün açılışı yapılan diğer sergi ise "Mehmet Konuralp Mimarlığı " Sergisi oldu. Bilindiği gibi, Mimarlar Odası'nın, Mimar Sinan anısına düzenlediği Ulusal Mimarlık Sergisi ve Ödülleri kapsamında verilen en büyük ödül, tüm meslek hayatı boyunca verdiği eserleri ve mimarlığa geçen hizmetleri nedeniyle bir mimara veya ortak çalışan mimarlara verilen "Sinan Ödülü"dür. Mimarlar Odası 2008 yılında, Sinan Ödülü alan değerli mimar/ların üretimlerini derlemek ve mimarlık kamuoyuna sunmak amacıyla **Sinan Ödüllü Mimarlar Programı'nı** düzenlemeye başladı. Bu kapsamda 2010 yılı Sinan Ödülü'nü alan **Mehmet Konuralp** için düzenlenen "**Mehmet Konuralp Mimarlığı" Sergisi** 20 Haziran 2011 tarihinde Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde izleyicileri ile buluştu.

Ayrıca, sergi açılışlarından önce **20 Haziran 2011'de saat 16.30'da Mehmet Konuralp ile bir söyleşi de gerçekleştirildi.**

Bellek, Mekân, Siyaset: Ulucanlar Cezaevi Müzesi*

Bülent Batuman

Ve Ulucanlar Cezaevi sesiz sedasız ziyarete açıldı. Her şeyden önce, her şeyden önemlisini söylemekle başlamalı; bu, Türkiye tarihinde önemli bir adım. Zira Türkiye'de, demokrasi mücadelesinin karşı karşıya kaldığı baskının sembolleştiği ve mücadeleyi sürdürenlerin söz konusu baskıyı kendi bedenleriyle deneyimledikleri daha çok eza mekanı var, anıtlashtırılmayı bekleyen. Ve her şeye rağmen, Ulucanlar Cezaevi'nin bu yönde bir çabanın somutlaştığı bir örnek olması önemli. Ancak bu durum, ortaya çıkan ürünün taşıdığı toplumsal ve siyasal anlama layık olduğu anlamına gelmiyor maalesef. Tam da Ulucanlar'ın öneminden ötürü sözü sakınmadan söylemek gerek: Altındağ Belediyesi'nin yaptığı uygulama sonucu bugünkü haliyle Ulucanlar, içinde yaşananların izlerinin silindiği, yapının siyasal anlamının da rüküş sergi yöntemleriyle dejenere edildiği bir durumda. Peki bu noktaya gelinceye kadar neler yaşandı?

2006 yılının Temmuz ayı sonlarında boşaltılan cezaevi, o andan itibaren iki kurumun gündemine girmişti: kent merkezindeki bu "değerli arsayı" kentsel dönüşüme konu etmek isteyen Büyükşehir Belediyesi ve bu tip girişimlerinde Belediyenin en çok şikâyet ettiği muhalefet kuruluşu olan TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi. 2007 Yazına kadarki bir yıllık süreçte, Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin öncülük ettiği üç çalışma aksı, Ulucanlar'ın yıkımını engelleyen ve bir tanık-mekân olarak yaşamasını sağlayacak süreci başlattı. Bunlardan ilki Ulucanlar Cezaevi'ni acilen toplumsallaştırmayı hedefliyordu. Ankara Barosu ile birlikte düzenlenen bir dizi etkinlikle halkın ziyaretine açılan cezaevini iki haftadan az bir sürede 15 bin kişi gezdi. İkinci çalışma, Büyükşehir Belediyesi'nin çekinmeden açık ettiği rant arzusu karşısında yapının korunma altına alınmasını amaçladı. Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'na yapılan başvuru ile cezaevi yapılarının büyük bölümü ve alanın tamamı kültür varlığı olarak tescil edildi. Bu durum, bir yandan alana ilişkin yıkım heveslerinin önünü keserken, bir yandan da bu alanda ileride yapılacak tüm uygulamaların Kurul onayından geçmesini zorunlu kılmış oldu.

Üçüncü çalışma ise, yapının katılımcı bir süreçle ve nitelikli bir proje uyarınca dönüşümünün sağlanması için

gerekli mimari projenin elde edilmesine yönelikti. Bunun için düzenlenen "Kent Düşleri Ulusal Fikir Projesi Yarışması", lisans ve yüksek lisans düzeyinde 500'e yakın mimarlık öğrencisinin projeleriyle katıldığı ve projelerin de kamuoyuyla paylaşıldığı bir süreç oldu. 2007 sonu itibarıyla Ulucanlar Cezaevi'nin yıkım olasılığı engellenmiş, konu kamuoyu gündeminde yer bulmuş ve cezaevinin bir kültür yapısına dönüşümü için projeler üretilmiş bulunmaktaydı. Artık sürecin uygulama aşamasına gelinmişti ve bunun için de uygulamayı üstlenecek (Adalet Bakanlığı'nın ve dolayısıyla hükümetin onaylayacağı) bir kuruma ihtiyaç vardı. İşte bugün Ulucanlar Cezaevi'ni yıkılmaktan kurtarmak ve müzeye dönüştürmekle övünen (ve kendini bu sürecin tek aktörü olarak lanse eden) Altındağ Belediyesi ancak bu noktada, 2008 yılında sürece dahil oldu. Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Ankara Barosu, Adalet Bakanlığı ve Altındağ Belediyesi arasında imzalanan dörtlü protokol ile başlayan uygulama süreci, Kent Düşleri yarışmasında yüksek lisans düzeyinde birincilik alan projelerden birinin uygulanmak üzere seçilmesi, bu proje üzerinden bir uygulama projesi hazırlanması ve bu projenin Koruma Kurulu'na onaylanmasıyla somutluk kazandı. Artık elde korunmaya alınmış bir yapı, uygulama sorumluluğunu üstlenmiş bir idare, yasal bağlayıcılığı olan bir proje, onu üretmiş bulunan müellif mimarlar ve imzalanan protokol çerçevesinde süreci kamu adına izleyecek bir meslek örgütü vardı. Maalesef buraya kadar nitelikli ve katılımcı bir biçimde işleyen süreç, bu noktadan sonra yavaş yavaş hem niteliğinden hem de katılımcılığından kaybetmeye başladı.

Uygulama süreci başladıktan bir süre sonra projede öngörülmediği halde yıkılan yapılar olduğu duyumu üzerine Mimarlar Odası Ankara Şubesi proje müellifi mimarlarla temasa geçerek, Altındağ Belediyesi nezdinde girişimlerde bulundu. Bu girişimlerden sonuç alınamazken, yapı, yine projede öngörülmeyen ve özüne zarar veren yenilemelere konu edilmeye başlandı. Bu arada, proje dışı uygulamalara itiraz eden proje müellifi mimarlar da yavaş yavaş sürecin dışına itildi. Duvarlardaki yazıların sıvandığı, tuvaletlerin yenilendiği bilgisi, Ulucanlar'da yaşanmış olanların izlerinin yok edilmekte olduğu kuşkusunu uyandırmıştı. 2010'un ilk ayları boyunca, protokolün tarafı olan

*Bu yazının kısaltılmış versiyonu 26.06.2011 tarihli Radikal 2'de yayınlanmıştır

kurumların, proje müelliflerinin ve sürece sahip çıkan diğer sivil toplum örgütlerinin (burada yoğun çabalarıyla 78'liler Federasyonu'nu belirtmek gerekli) katıldığı bir dizi toplantı yapıldı. Oda yöneticilerinin Altındağ Belediye Başkanı ile yaptığı yüz yüze görüşmelerde bu sıkıntıların hepsi dile getirildi ve yerinde tespit yapmak üzere cezaevine giriş talep edildi. Bu talep, cezaevinin geçtiğimiz günlerde gerçekleşen açılışına kadar karşılanmadı. Kısaca söylenirse, uygulama süreci, önce eleştiri ve uyarıları beğenilmeyen Mimarlar Odası'nı, sonra mesleki sorumlulukları gereği müdahalelerde bulunan mimarları ve son olarak mimari projeyi dışlayan bir mimari sürece dönüştü.

Öte yandan, 12 Eylül referandumunun ülke gündemine girişiyle birlikte AKP, "demokratik açılımlar yapmaya", ülkenin sol birikimini ve değerlerini referandum kampanyasına araçsallaştırmaya başladı. Bu noktada Ulucanlar, referandum sürecinde tam aranan araçlardan biri haline geldi. Ulucanlar'ın tarihi seçmeci bir tavırla yeniden yazılıyordu; evet solcular devlet tarafından mağdur edilmişti ama bu mağduriyet, ülkücülerin, İslamcılarının mağduriyeti gibi, mağdurlar listesinde bir kalemdi sadece. Örneğin 1999'da Ulucanlar'da yaşananlar bu seçmeci tarihin hazmedebileceği sınırların ötesinde olduğundan, yok sayılıyordu. Bütün bunları kanıtlarcasına 2010 Ağustos'unda cezaevi, içinde düzenlenen iftar yemekleriyle utangaç açılış girişimlerine sahne oldu. Kamuoyundan gelen tepkiler üzerine resmi açılış ertelendi. Ulucanlar Cezaevi'nin dönüşümü konusunun siyasi bir içeriği olduğu hep açıktı. Ancak 2010 ortalarından itibaren cezaevi, daha dar anlamıyla siyasetin bir aracı yapılmak istendi. Bunun en somut kanıtlarından biri, kuşkusuz, cezaevinin açılışının bu denli geciktirilmesi ve 12 Haziran 2011 seçimlerinin hemen ertesinde sessiz sedasız açılışıdır.

Yapılan tüm uyarılar ve girişimler yanıtsız kalınca, Mimarlar Odası Ankara Şubesi yeni bir eylem planıyla Ulucanlar Cezaevi'ni bir kez daha gündeme taşıyabilmek için harekete geçti. Bir yandan bir dizi söyleşi ile hem Ulucanlar süreci hem de cezaevi müzesi kavramı tartışmaya açıldı. Bir yandan da, hem Ulucanlar Cezaevi'nin toplumsal tarihini, hem de son 5 yılda yaşanan yıpranma ve dejenerasyon sürecini kamuoyuyla paylaşacak bir belgesel; "Büyük Yüzleşme: Ulucanlar" hazırlandı.

Bugüne gelindiğinde cezaevinin durumunu kısaca özetleyecek olursak, konuya ilişkin daha önce yazdıklarımın bir alıntıyla başlamalıyım:

... acının anılması/anımsanması amacıyla üretilen müzelerle ilgili bir noktaya işaret etmek gerekiyor... Bu yapıların hemen tamamı çekilen acının bir seyirliğe, sıradan bir teşhir nesnesine dönüşmesini engellemeyi, yaşanan tarihsel trajedilerin öznesi olmuş insanlarla kurulacak duygudaşlığı artırmayı hedefler. Bunun için izlenen başlıca strateji ise mekânın mümkün olduğunca orijinal biçimde (hatta bazen orijinal halinin simülasyonu) deneylenmesini sağlamaktır.¹

Bu alıntı, Ulucanlar Cezaevi'nin şu anki halini, tam zıddını tanımlayarak ifade etmiş oluyor aslında. Söylenenin tam aksine, bugün cezaevi, içinde yaşananların izlerinin yok edildiği, sterilleşmiş, barındırdığı "kirin" (dehşetin) de seyirliğe dönüştürülmüş olduğu bir durumdadır. Dahası, yukarıdaki alıntıda öngörülmeleyen bir biçimde, yaşanan acılar sıradan bir teşhir nesnesinden öte, popülist bir siyaset söyleminin sıradan unsurlarına çevrilmiştir. Bugün cezaevini gezen birisi kolaylıkla Nazım Hikmet'le Necip Fazıl'ı yan yana ranzalarda beraber kalmış zannedebilir, Ulucanlar'da idam edilenler listesinin başında yer alan İskilipli Atıf Hoca'nın aslında şehir meydanında asıldığını bilmediği için onun ismini Deniz Gezmiş ve arkadaşları ile birlikte okuyup geçebilir. Azıcık daha bilgili olanlar ise, idamların gerçekleştiği küçük avluyu boşuna arayıp duracaktır. Zira avluyu oluşturan duvarlar artık yok, yemekhane yapısının yıkılmasıyla oluşan ve cezaevi kurgusuyla uyumsuz büyüklükteki meydanın uzantısı bugün o avlu. Deniz'in asılmadan önce oturtulduğu ve idam edileceği darağacını seyrettiği müdüriyet odası ise bugün bir mutfak.

Ulucanlar'ın ne kaybettiğini anlamak zor değil aslında. Cezaevini, bu dönüşüm gerçekleşmeden önce mahkûm, ziyaretçi veya başka bir kimlikle ziyaret etmiş herhangi bir kişiyle birlikte gezerseniz –ki şu anda cezaevi 10 kişilik gruplar halinde geziliyor– muhakkak hayal kırıklığı ifade eden ifadeler duyacaksınız. Bu hayal kırıklığının tarifi kolay değil, gezenlere sorduğunuzda da ancak yok olduğunu gözledikleri somut detayları aktarabilecekler size. Oysa kelimelere kolay dökülmeyen aldatılmışlık hissi, ilişkilenecek istediğiniz tarihle sizi buluşturmaktan alıkoyan şey, basitçe gerçekliğin yok edilişidir. Başka bir ifadeyle söylersek, bir tanık-mekânı var etmenin o kadar da basit olmayışı. Tüm duvarları homojenleştirip temizlemiş yavruağzı sıvanın yapaylığıyla, balmumu heykellerin sahiciliği aynı madalyonun iki yüzü aslında. "Kim bilir hangi sevdiğini kendisinden ayıran duvarların

içini ilk kez gören, gördükçe buğulanan gözlerin çokluğu içini burkuyor insanın. Kentin hemen her bölgesinden, hemen her gelir grubundan insanın gelip görmesinin bir anlamı olmalı Ulucanlar'ı" diye yazmışım 4 yıl önce Radikal 2'de. Bugün bu etkiyi gözleme şansımız yok artık.

Son söz: her şeye rağmen, kentsel toplumsal bir mücadeleyle Ulucanlar'ın yok olmasını önleyen ve niteliğinden ne denli kaybetmiş olursa olsun bir müzeye dönüşümünü sağlayan. Ankara için de, Türkiye için de az buz şey değil bu.

¹B. Batuman, "Düşlerle ve Arsız Adımlarla", *Radikal* 2, 5 Ağustos 2007

Söyleşi: Ulucanlar Cezaevi Müzesi Toplumsal Bir Düşü 5-6 Müellifler Tarafından Ulucanlar Projesi'nin Değerlendirilmesi

"ULUCANLAR CEZAEVİ MÜZESİ TOPLUMSAL BİR DÜŞÜ" teması ile kurguladığımız söyleşilerin beşincisinde, 1 Haziran 2011'de "Kent Düşleri 1" Ankara Ulucanlar Merkez Kapalı Cezaevi Değerlendirme Projesi Ulusal Öğrenci Fikir Yarışması'nda yüksek lisans kategorisinde birincilik ödülü alan Ulucanlar Cezaevi proje müellifleri **Gürem Özbayar ve Zeynep Kutlu "Müellifler Tarafından Ulucanlar Projesi'nin Değerlendirilmesi"** başlığı ile bir sunuş gerçekleştirdi. "Kent Düşleri 1" Ankara Ulucanlar Merkez Kapalı Cezaevi Değerlendirme Projesi Ulusal Öğrenci Fikir Yarışması'na katılımları ile başlayan ve Altındağ Belediyesi tarafından gerçekleştirilen uygulamalara kadar yaşanan süreci özetleyen müellifler, gelinen noktada gerçekleşen birçok uygulamanın projesine uygun olmadığını da dile getirdi.

8 Haziran 2011'de gerçekleştirilen altıncı söyleşide ise Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Seramik Bölümü Öğretim Görevlisi **Fusun Kavalcı** konuşmacı olarak yer aldı. **"İz Bırakıp Gittiler..."** başlığı ile gerçekleştirilen söyleşide Kavalcı, "Ulucanlar'da Şenlik Var" etkinlikleri kapsamında Ulucanlar Cezaevi'nde yaptığı çalışmaların görsellerini izleyiciler ile paylaştı.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı – VI “Mimarlık Eyleminin Gelişimi ve Çeşitlenmesi”¹

16–18 Kasım 2011 - İzmir

Çetin Türkçü, Kurultay Başkanı
Eyüp Muhcu, TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı

Yaşadığımız küresel çok yönlü kriz, ülkemiz kent ve kültür yaşamıyla birlikte meslek alanımızı da derinden sarsmaktadır. Mimarlığın eğitimi ve pratiğindeki bozulmalar, mimarlık kültürünü de etkilemiş ve toplumla olan bağını zayıflatmıştır. Binlerce yıllık mimari mirasa sahip olan ve önemli bir mimarlık kültürünü barındıran Anadolu'da bugün giderek önemini kaybeden bir mimarlık ortamıyla karşı karşıyayız.

Mimarlık eğitiminde yaşanan parçalanmalar farklı disiplinlerin oluşmasına neden olurken, mimarlık

hizmetlerinin de yalnızca iş alanı yaratma kaygısıyla bölünmesi, yaşam alanlarında önemli bir nitelik kaybına yol açmaktadır. Kültürümüzde, kentlerimizde büyük bir erozyon yaratan bu durum, geleceğimizi tehdit etmektedir. Binlerce yıldır yeni çevrelerin oluşturulmasında mimarlığı yönlendirmiş olan kullanışlılık, sağlamlık ve estetik gibi temel ilkeler, yerini etik ve mesleki değerlerden yoksun ekonomik çıkarlara bırakmıştır. Bu dönüşüm ekoloji alanındaki sorunları da hızla gündeme taşımakta ve kaygıları artırmaktadır.

Yaşamı biçimlendiren temel bir uğraş olan, sanat ve meslek olarak insanın mekânsal gereksinimlerini karşılamayı ve yaşamını anlamlandırmayı amaçladığı için "kültürün bir ifadesi" olarak tanımlanan mimarlık; yalnızca tasarımsal ve yapısal süreç ve olgularla yetinmeyerek insan ve çevreyle ilgili her konuyu mekânsal bağlamda bir bütün olarak değerlendirmelidir. Bu bilincin paylaşılması amacıyla başlatılan ve on yılı aşkın süredir gerçekleştirilen Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarında kuşkusuz önemli bir birikim oluşmuştur. Kurultaylarda elde edilen birikimlerin tüm kamuoyuyla paylaşılması güncel gereksinimlerimizden birini oluştururken, bir diğeri de bu birikimlerin meslek alanı ve hukuka yansıtılması olmaktadır. "Mimarlık Eyleminin Gelişimi ve Çeşitlenmesi" çerçevesinde yapılacak tartışmaların gerek öz değerlendirmeleri, gerekse de açık eleştirileri içermesi gerekmektedir.

Meslek örgütümüzle eğitim kurumlarımızın ortak çalışma ortamında buluşmasını sağlama misyonuyla gerçekleştirilen Mimarlık ve Eğitim Kurultaylarının altıncısı 16 - 18 Kasım 2011 tarihleri arasında Dokuz Eylül Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi'nin ev sahipliğinde düzenlenecektir. Mimarlık ve Eğitim Kurultayları, 2001 yılından başlayarak iki yıl arayla gerçekleştirilmiş ve kazanımlarını mimarlık gündemine taşımıştır. Kurultaylarda mimarlık eğitiminin ve mimarlığın sorunları birlikte ele alınmış, çözümler ve çıkış yolları aranarak mimarlık ve eğitimi masaya yatırılmıştır. Kurultayların çalışma gruplarında ele alınan her konunun tutanaklara geçirilmesi ve mimarlık kamuoyunun incelemesine sunularak eleştirilere açık olması sağlanmıştır. Giderek artan kazanımların elde edildiği Kurultaylarda Mimarlar Odası ve eğitim kurumları arasında daha yoğun bir iş birliği ve iletişim olanağı sağlanmış, yapılan çalışmalarda pek çok konuda öneri geliştirilerek uzlaşıya varılmıştır. Kurultayların birikim ve deneyimlerinin olgunlaştırılması ile Mimarlık alanında bazı kurumsal yapılaşmaların oluşması

sağlanmıştır. Bu kurultayların çıktıları çerçevesinde, özellikle kalite standartlarının yükseltilmesi hedeflenerek MIAK (Mimarlık Akreditasyon Kurulu) ve SMGM (Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi) hayata geçirilmiştir. "Mesleğe Kabul Kurulu"nın devreye girmesi için süren çalışmalar da tamamlanmak üzeredir.

Türkiye Mimarlık Politikası metni kurultaylar sürecinin bir kazanımı olarak ortaya çıkmış ve kamuoyuna sunulmuştur. Mimarlığın toplumsal sorumluluğu bağlamında, yapı çevrenin kalitesinin artırılmasına yönelik konuları değerlendirmek, toplumla birlikte mimarlığı tartışabilmek, "Mimarlık ve Toplum" ilişkisinin yeniden yorumlanmasını sağlamak her zaman önemli bir gündem maddesi olmuştur.

Kurultayın teması çerçevesinde oluşturulan çalışma grupları kendi gündemlerini belirleyerek toplantılarını gerçekleştirecek ve sonuç bildirilerini Kurultay oturumlarında sunacaklardır. Atölye toplantılarında yapılan değerlendirmeler, belgeler ile tüm Kurultay süreci www.mo.org.tr/mek adresinden takip edilebilecektir. Bu anlamda atölye grupları sürekli olarak katkılara açıktır. Kurultay çalışmalarında katılımcılığın artırılması, bilgi ve belgelerin mimarlık ortamına düzenli olarak aktarılması hedeflenmektedir. Önceki Kurultaylarda olduğu gibi her mimarlık okulundan delege olarak belirlenecek üç öğretim üyesi ve üç öğrenci ile Kurultay sekreterliği iletişim içerisinde olacak, süreç hakkında bilgilendirilmeleri ve Kurultay'a katılmaları sağlanacaktır.

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı'na, hazırlık süreçlerinden başlayarak katkı koymanızı bekliyoruz. Mimarlık ve mimarlık eğitiminin her yönüyle irdelendiği, mesleğimizin sorunlarının ele alınacağı bu kapsamlı çalışma ortamı sizlerin katkılarıyla zenginleşecektir.

¹<http://mo.org.tr/index.cfm?sayfa=Belge&Sub=detail&RecID=3734>

Teoman Öztürk Anıldı

TMMOB'nin 1973-1980 dönemi başkanlığını yapmış, mühendis-mimar hareketinin toplumcu bir çizgiye sahip olmasında ön saflarda yer almış, TMMOB ile bütünleşmiş mimar Teoman Öztürk ölümünün 17. yılında anma etkinliği ile anıldı.

11 Temmuz 2011'de saat:13.00'da anıt mezarı başında yapılan törenin ardından anma etkinlikleri, İMO Teoman Öztürk Konferans Salonunda gerçekleştirilen Forum'la devam etti. "Genel Seçim Sonuçları, Kanun Hükmünde Kararname ve Görevlerimiz" başlığı ile gerçekleştirilen Forum'da son dönem siyasal gelişmeler ve bu gelişmelerin mimar, mühendisler ve Odalar üzerindeki etkisi tartışıldı. Teoman Öztürk'ü Anma etkinlikleri Ahu Sağlam'ın müzik dinletisi ile son buldu.

**TEOMAN ÖZTÜRK'Ü
ANIYORUZ**
11 Temmuz 2011
Pazartesi

*Türk Millîyetinde ve Millet Ülkâsında Buluşma
1973-1980 yılları arası Başkanlığını yapmış
mimarlar hareketinin
toplumcu bir çizgiye sahip olmasında
ön saflarda yer almış ve hep bir ağızdan
TMMOB ile bütünleşmiş Teoman Öztürk'ü
ölümünün 17. yılında
anma ve anma etkinlikleri*

ANIT MEZAR
(Kariyaka Mezarlığı C-8 Ada, 1847 Parçesi)
12.30 Aray Hareketi - Birlikteyiz Cad. M-12 Katı
13.30 Anıt Mezar'da Anma

İMO TEOMAN ÖZTÜRK KONFERANS SALONU
(Nispetiye Cad. No: 57 - Beşiktaş)
17.00 FORUM
Genel Seçim Sonuçları
Kanun Hükmünde Kararnameler
Görüşmeler
18.00 Müzik Dinletisi - Ahu SAĞLAM

tmmob
TMMOB MİMARLAR ODASI

KENT VE ÜLKE GÜNDEMİ

Sivas Katliamı Bir Kez Daha Lanetlendi¹

Sivas Madımak Oteli'nde 18 yıl önce yakılarak öldürülenler Ankara'da Kolej Meydanı'nda düzenlenen mitingde anıldılar.

2 Temmuz 1993'de yaşanan Sivas katliamı Ankara'da geniş bir katılımıla, birlik ve mücadele mesajları ile bir kez daha lanetlendi. 2 Temmuz Cumartesi günü Toros Sokak'ta bir araya gelen Ankaralılar, buradan sloganlar ve türkülerle Kolej Meydanı'na yürüdüler. Yürüyüşte en önde katledilen 35 kişinin fotoğraflarının taşıyan yakınları yer aldı. Yürüyüş boyunca atılan sloganlarla katliam lanetlenirken, hükümetin Madımak Oteli'nin Utanç Müzesi haline getirilmesini engellemesi protesto edildi. Eyleme KESK, DİSK, TMMOB, Ankara Tabip Odası gibi emek-meslek örgütleri ile siyasi parti ve demokratik kitle örgütleri de katıldı.

¹http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=7424&tipi=2

Sivas'ı Unutmadık, Unutmayacağız, Unutturmayacağız!

Mehmet Soğancı, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Bu yıl Sivas katliamının 18. yılı.

Bundan 18 yıl önce, 2 Temmuz 1993 günü Madımak Otelinde aydınlık yüzlü insanlarımız yakılarak katledilirken emekten ve demokrasiden yana fikirler de yakılarak yok edilmek istendi.

Sivas katliamı, emekçi sınıfların baskısız ve sömürsüz bir dünya kurma mücadelesini sindirmek ve yok etmek amacıyla, gerici-faşist zihniyetin planlı ve programlı bir şekilde devreye soktuğu kanlı provokasyonlardan biridir.

Tıpkı, Çorum ve Maraş katliamlarında olduğu gibi Sivas katliamında da bu ülkede eşitlikten ve özgürlükten yana bütün düşlerin karartılması hedeflemiştir. Madımak Otelinde, ülkemizin aydınlık yüzlü insanları, kardeşliğin, bir arada yaşamının, barışın, demokrasinin, eşitliğin, özgürlüğün ve umudun sembolleri ateşe verilmiştir.

Toplumsal belleğimizde derin bir yara bırakan Sivas katliamı, geçen zaman içerisinde egemenler tarafından unutturulmak istenmiş ancak tüm çabalara rağmen unutturulamamıştır.

Sivas katliamının izinden gidenler, unutturamadıkları

katliamı bu defa aklamaya çalışmaktadırlar. Geçtiğimiz günlerde, gericiler eliyle gerçekleşen katliamın yandaş basın tarafından nasıl aklanmaya çalışıldığına tanık olduk.

Sivas katliamı aklanamaz. Bu katliamı planlayan, destekleyen ve besleyen zihniyetle yüzleşilmediği sürece, katliamın sorumluları açığa çıkarılmadığı sürece, sorumluları saklayan ve koruyanlar hesap vermediği sürece bu yara kanamaya devam edecektir.

Sivas katliamını unutturmak ve aklamak isteyenlere inat; O gün yanan o aydınlık yüzlerin ışığını söndürmeye, emekçi sınıfların yeni bir dünya kurma yolundaki umutlarını yok etmeye çalışanlara inat TMMOB her 2 Temmuz'da olduğu gibi bu yıl da dost örgütlerle birlikte omuz omuza duracak.

TMMOB bu 2 Temmuz'da da işçilerle, kamu emekçileriyle, öğrencilerle ve aydınlarla sesini, ellerini ve öfkesini birleştirerek insanca bir yaşam için "Başka Bir Türkiye ve Başka Bir Dünya Mümkün" diyecek.

Sivas katliamını unutmadık, unutmayacağız, unutturmayacağız...

TMMOB'ye Bağlı Mimar, Mühendis, Şehir Plancısı Odalar Çevre Mühendisleri Odası ile Dayanışma İçindedir!¹

08.07.2011

Çevre Mühendisleri Odası'nın (ÇMO), Eti Gümüş AŞ'ye ait Kütahya'daki tesisin atık havuzunda yaşanan kısmi yıkılma üzerine oluşan siyanür sızıntısı üzerine yaptığı açıklamalara karşı Eti Gümüş AŞ'nin ÇMO'nun basın açıklamalarının dava sonuna kadar durdurulması ve 30 bin TL'lik tazminat istemiyle dava açması üzerine TMMOB'ye bağlı 19 Oda, ÇMO ile dayanışma amacıyla 8 Temmuz 2011 tarihinde ortak bir açıklama yaptı.

07.05.2011 tarihinde Eti Gümüş AŞ'nin Kütahya'daki Gümüş İşleme Tesisi'nin atık havuzunda yaşanan kısmi yıkılmadan kaynaklı siyanür sızıntısı üzerine Çevre Mühendisleri Odası (ÇMO) mesleki kamusal-toplumsal sorumlulukları gereği bilimsel-teknik çerçevede kamuoyuna bilgilendirme amaçlı açıklamalar yapmış, bu açıklamaları hazmedemeyen Yıldızlar Holdinge bağlı ETİ Gümüş AŞ, ÇMO'nun basın açıklamalarının dava sonuna kadar durdurulması ve 30 bin TL'lik tazminat istemiyle bir dava açmıştır.

Açılan dava daha fazla rant ve azami kâr güdüsüyle, başta Çevre Mühendisleri Odası olmak üzere, kamu yararını ve halk sağlığını zedeleyen faaliyetler ile ilgili olarak meslek kuruluşları ve demokratik kitle örgütlerince yapılan basın açıklamalarını engellemeye yöneliktir.

Bu dava ne mesleki kamusal-toplumsal sorumluluklarını yerine getiren Çevre Mühendisleri Odası ve diğer Odaları ne de üst birliğimiz olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne (TMMOB) açılan ne ilk davadır ne de sonuncusu olacaktır. Böyle onlarca, yüzlerce dava bulunmakta ancak bizlerin bilimsel mesleki gerçekler ışığında faaliyet yürüttüğümüz eylem ve etkinliklerimiz mahkeme kararlarıyla da teyit edilmektedir.

Bilinmelidir ki TMMOB ve bağlı Odaları için mesleki bilimsel doğrular ile kamu ve halk sağlığı esastır. Sanayi, çalışma yaşamı, işçi sağlığı ve iş güvenliği, yapı denetimi, imar, tarım, gıda, madencilik, orman, su kaynakları, enerji, çevre, kentleşme v.b. alanlar ile ilgili faaliyet ve açıklamalarımızdaki temel yaklaşım budur.

Yine bilinmelidir ki, Odalar ve TMMOB'nin ülke, kamu ve toplum zararına yol açan uygulamalara yönelik

kamuoyunu bilgilendirme sorumlulukları engellenemeyecek, durdurulamayacaktır.

Yağma, sömürü ve usulsüzlükler karşısında Odalarımız ve Birliğimiz her zaman bilimin, tekniğin ve halkımızın yanında olacak, dayanışma ve birlikte hareket etme araçlarını geliştirecektir.

Biz aşağıda imzaları bulunan TMMOB'ye bağlı Odalar olarak, Çevre Mühendisleri Odası'nın yanında olacağımızı ve ÇMO'nun aleyhine her türlü girişime karşı, Odaların ve TMMOB'nin birleşik örgütlü gücü ile karşılık vereceğimizi kamuoyuna duyururuz.

Elektrik Mühendisleri Odası
Fizik Mühendisleri Odası
Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası
Gıda Mühendisleri Odası
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
İçmimarlar Odası
İnşaat Mühendisleri Odası
Jeofizik Mühendisleri Odası
Jeoloji Mühendisleri Odası
Kimya Mühendisleri Odası
Maden Mühendisleri Odası
Makina Mühendisleri Odası
Meteoroloji Mühendisleri Odası
Mimarlar Odası
Petrol Mühendisleri Odası
Peyzaj Mimarları Odası
Şehir Plancıları Odası
Tekstil Mühendisleri Odası
Ziraat Mühendisleri Odası

¹<http://www.mo.org.tr/index.cfm?sayfa=Belge&Sub=detail&RecID=3983>

6223 Sayılı Yetki Kanunu ve 644 Sayılı Çevre Şehircilik Bakanlığının Kuruluşuna İlişkin Kanun Hükmünde Kararname ve TMMOB'a Etkileri Üzerine Hukuki Değerlendirmeler

Av. Gökçe Bolat, TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Hukuk Birimi

6 Nisan 2011 tarihinde 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu Meclisten geçti. Yetki kanunu 3 Mayıs 2011 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girdi. Genel seçimlere günler kala bu Yetki Kanununa dayanılarak bir dizi kanun hükmünde kararname yayımlandı. Esasında iktidar partisi seçim vaatlerini açıklarken, çılgın projeler havalarda uçuşurken böyle düzenlemelerin yapılabileceğini tahmin etmemek mümkün görünmüyordu. Bu Yetki Kanunu dayanak yapılarak çıkarılan kanun hükmünde kararnameler ile bazı bakanlıklar birleştirildi ve yeni bazı bakanlıklar kuruldu. Bu yazımızda 6223 sayılı Yetki Kanunu ile bu kanun dayanak yapılarak çıkarılan bir dizi kanun hükmünde kararnameden Çevre Şehircilik Bakanlığının Kurulması Hakkındaki Kararname ve bu düzenlemenin Mimar Mühendis Meslek Odalarına yansımaları değerlendirilmiştir.

Öncelikle kanun hükmünde kararnameleri ve anayasal dayanaklarını irdelememiz yerinde olacaktır. Anayasanın 91.maddesinde kanun hükmünde kararnamelere yer verilmiştir. Bu maddede Türkiye Büyük Millet Meclisinin Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebileceği belirtilmektedir. Anayasanın 87. maddesinde ise Bakanlar Kurulu'na "belli konularda" KHK çıkarma yetkisinin verilmesi TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere temel haklar, kişi hakları ve ödevleri, siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerde düzenlenememektedir. Kanun hükmünde kararnameleri dayanacak bir yetki kanununa ihtiyaç bulunmaktadır. Anayasada yetki kanununun çıkarılacak kanun hükmünde kararnamenin amacını, kapsamını, ilkelerini, kullanma süresini, süresi içinde birden fazla kanun hükmünde kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını gösterilmesi gereği öngörülmüştür.

Yetki kanunları ve buna dayanak olarak çıkarılan kanun hükmünde kararnameler meclis komisyonu ve genel kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülmektedir.

Bu maddelerin birlikte yorumlanmasından ve yerleşik Anayasa Mahkemesi kararlarından kanun hükmünde kararnamelerin ancak aciliyet gerektiren belli konularda, kısa süreli yetki yasaları temel alınarak hızlı önlemler ve zorunlu düzenlemeler için yürürlüğe konulacağı neticesine varılmaktadır. TBMM, kanun yapma yetkisini Bakanlar Kuruluna ivedi hallerde devretmektedir. Aksi durum Bakanlar Kurulunun yasama organı haline dönüşmesi anlamına gelecektir. Genel seçimlerden çok kısa bir süre önce Çevre Orman Şehircilik Bakanlığının kurulmasına ilişkin ivedi bir durumun varlığından söz edilmesine de imkân bulunmadığı tartışmasızdır. Bu çerçevede bu konuda kanun hükmünde kararname yapılmak suretiyle kanun hükmünde kararname yapma yetkisine ve amacına aykırı davranıldığı açıktır.

6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev Ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanununun maddelerine baktığımızda; Yetki Kanununun amacının kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlendiğini ve süresi de 6 ay olarak öngörüldüğünü görüyoruz. Kapsamı ise; kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımını yeniden belirlemek, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personelin atanma, nakil, terfi gibi usul ve esaslarını düzenlemek olarak belirlenmiş.

Kanun hükmünde kararnamelerle düzenlemelere gidilmesi yönünde, "önemli, zorunlu ve ivedi durum" bulunmazken, bu Yetki Kanunu ile hem mevcut Bakanlar Kurulunu hem de seçimden sonra kurulan Bakanlar

Kurulunu kapsayacak, aynı zamanda da gelecek yasama ve yürütme organlarını ipotek altına alacak şekilde, 6 ay süreyle, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu durum önemli, zorunlu, ivedi durum olması gerekliliği ve demokratik hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığı gibi, yasama yetkisinin devri anlamına da gelmektedir. Anayasal amaca ve ilkelere uygun olamayan Yetki Kanunu, esastan içerik değerlendirmesine girmeden hukuka aykırıdır.

6223 sayılı Yetki Kanunuyla, kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasında dağıtımının yeniden belirlenmesine, bakanlıkların, bağlı ve ilgili kuruluşların, kapatılması, birleştirilmesi ve yenilerinin kurulmasına, kapsamdaki tüm kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat, görev ve yetkilerine, her statüdeki personelle ilgili her türlü düzenlemenin yapılmasına ilişkin kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir. Kararnamenin 1. maddesiyle personel, kamu mali yönetimi ve kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin düzenlemeler yapmak üzere Bakanlar Kurulu yetkilendirilmekte, 2. maddesinde ise, verilen bu yetkinin kullanılması sırasında gözetilmesi gereken ilkeler ve yetki süresi belirlenmektedir. Yetki Kanununda sayılan 25 ayrı Kanundan ve Kanun Hükmünde Kararnameden bahsedilmiş ve "diğer" sözcüğüne yer verilerek yasal düzenleme yapma konusuna herhangi bir sınır çizilmemiştir. Görüldüğü üzere kapsamı çok geniş tutulmuştur, verilen yetkinin sınırları belirlenmemiştir.

Başka bir ifadeyle, Bakanlar Kurulu, kamu kurum ve kuruluşların çoğunluğunu yeniden örgütleyebilecek, bunların görev ve yetkilerini yeniden düzenleyebilecek, kaldırabilecek, yenilerini kurabilecek, memurlar ve her türlü kamu görevlilerinin ücret, aylık, disiplin ve cezaları ile emeklileri hakkında kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapabilecek, bunlara ilişkin yeni kurallar getirebilecektir. Böylesi düzenlemeler genel

seçimlerden kısa süre önce neden önemli, ivedi ve zorunlu görülmüştür? Bu soru yazımız konusu dışında ayrıca değerlendirilmelidir. Konu ve kapsamdaki bu sınırsızlık ve belirsizlik, TBMM'ne ait olan yasama yetkisinin yürütme organına devri anlamına gelmektedir. Uzun çalışmalar, tartışmalar, meclis görüşmeleri gerektiren yeni bakanlık yapılanmalarının kurgulandığı bu sistemin kanun hükmünde kararnamelerde oluşturulması Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama yetkisine müdahaledir.

Anayasa'ya aykırılığı sabit olan Yetki Kanununa dayanılarak önce 636 sayılı Çevre Orman Şehircilik Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname 8 Haziranda Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmişti. Bu kararname ile Bayındırlık İskân Bakanlığı ile Çevre Orman Bakanlıkları lağvedilmiş, ikisinin yerine Çevre Orman Şehircilik Bakanlığı kurulmuştu. 4 Temmuzda ise bu Kanun Hükmünde Kararname yürürlükten kaldırılarak Çevre Şehircilik Bakanlığı ve Orman Su İşleri Bakanlığı olmak üzere iki yeni bakanlığın kuruluşu ve görevlerinin düzenlendiği 644 ve 646 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler yürürlüğe girmiştir.

644 sayılı Çevre Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2. maddenin (a) bendinde Bakanlığın görevleri arasında **"Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak ve ilgililerin kayıtlarını tutmak"** sayılmıştır. "Mesleki hizmetlerin norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak ve ilgililerin kayıtlarını tutmak" biçiminde ifade edilen görev tanımının sınırları belirlenmemiştir. İlgililerin sicillerinin Bakanlık eliyle tutulması Anayasa'nın 135. maddesine aykırıdır. Mühendis ve

mimarların meslek kuruluşu olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, anayasal kuruluş olmadan önce 1954 yılında kurulmuş bir hizmet, yerinden yönetim kuruluşudur. 1961 ve 1982 Anayasalarında yer verilmiştir. Anayasa'nın 123. maddesinde yer alan idarenin kuruluş ve görevlerine ilişkin esaslar çerçevesinde, bakanlıklar merkezden yönetim, meslek kuruluşları ise yerinden yönetim esasına dayalı idari kuruluşlar olarak tanımlanmaktadır. Anayasanın 135. maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleri olarak tarifiyle Mimar mühendis sicillerinin tutulması TMMOB'a bağlı meslek odalarının gerçekleştirilmektedir. TMMOB mevzuatı yürürlüktedir ve bu mevzuat uyarınca işlemler yapılmaktadır. Henüz öngörülemez husus; meslek odalarının kayıtlarını kendi denetiminde mi tutacağı yoksa meslek odaları kayıtlarını bir kenara bırakıp yeniden bir kayıt sistemi mi oluşturulacağıdır. Kısa vadede Bakanlık meslek odalarını denetim altına tutacak fakat kadrosu ve sistemi oluştuğunda ana görevlerinden olan sicil tutulması işini de kendi üzerinden gördürebilecektir.

644 sayılı Çevre Şehircilik Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 12. Maddesinin (ı) bendi "**Bakanlığın görev alanına**

giren konularla ilgili olarak mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek" biçiminde düzenlenmiştir.

Anayasa, meslek kuruluşlarını, kamu tüzel kişiliğine sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olarak tanımlamış ve özel kanunla kurulacağını belirtmiştir. Anayasa'nın 135. maddesi ve TMMOB Kanunu halen yürürlüktedir. Anayasa maddesi ve 6235 sayılı Yasa yürürlükte iken, bu kararname ile meslek kuruluşlarının mevzuatını düzenlemek ve denetlemek görevi Bakanlığın bir hizmet birimine devretmesi hukuken mümkün değildir. Anayasa'nın 135. maddesine aykırı olarak mevzuat hazırlama yönünden yasama yetkisi devralınmış ve 135. maddenin 5. fıkrasında belirtilen vesayet denetimi hiyerarşik denetim biçimine dönüştürülmüştür.

TMMOB'a bağlı meslek odalarının her işlem ve faaliyetinin Bakanlığın talimatı doğrultusunda gerçekleşebilme imkânı doğmuştur. Meslek odalarının mevzuatını düzenleme yetkisi artık Çevre ve Şehircilik Bakanlığının tekelindedir. TMMOB'a bağlı meslek odaları mevzuatı Bakanlığın tasarladığı sistem doğrultusunda değiştirilecektir. Henüz yayımlanmayan diğer yasal düzenlemelerle birlikte meslek odalarının geleceğini öngörmek mümkün olabilecektir. Hükümet meslek odalarını kapatmamakta ama tam anlamıyla kendi emir, gözetim ve denetiminde tutmaktadır. Artık oda üyelerinin, genel kurulların iradesi kalmamıştır; bu iradenin yerini Çevre Şehircilik Bakanlığının Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü almıştır.

24. Dünya Mimarlık Kongresi Tokyo'da

Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (UIA) üç yılda bir düzenlediği kongresi 2011 yılında Japonya'nın Tokyo kentinde gerçekleştirilecek. 25-29 Eylül 2011 tarihlerinde düzenlenecek olan 24. Dünya Mimarlık Kongresi'ni, 29 Eylül-1 Ekim tarihlerindeki UIA Genel Kurulu izleyecek. 2005 yılındaki 22. Dünya Mimarlık Kongresi'ne İstanbul ev sahipliği yapmıştı.

UIA 2011 Tokyo Kongresi'nde, kentin renkli ve hareketli mimari yapısının Kongre katılımcıları için çekici bir unsur olacağı düşünülüyor. "Tasarım 2050" ana temasıyla yapılacak Kongre'de, 2050 yılına doğru ve sonrasında geleceğin tasarlanmasına ilişkin fikirlerin paylaşılması ve geliştirilmesi hedefleniyor. Kongre'nin alt temaları "Çevre" (yerküre, sürdürülebilir mimarlık, doğal afetler, su, tarım, kozmik çevre), "Yaşam" (nüfus sorunları, yaşlanan toplum, bulaşıcı hastalıklar, suni yaşam, biyolojik çeşitlilik) ve "Hayatta Kalma Mücadelesi" (bilgi odaklı toplum, kentsel sorunlar, ekonomi, ulaşım, eğitim, tarihi miras) olarak belirlendi.

Bu kapsamda düzenlenecek olan UIA 2011Tokyo Dünya Mimarlık Kongresi için uluslararası kayıtlar başladı.

	Erken Kayıt 31 Temmuz 2011' e kadar Online	Geç ve Kongre Süresince Kayıt 1 Ağustos-25 Eylül 2011
Mimar	JPY 40,000-	JPY 50,000 -
Refakatçi	JPY 24,000 -	JPY 30,000 -
Öğrenci	JPY15,000 -	JPY15,000 -

Bilgi ve Kayıt için:

<http://www.uia2011tokyo.com/en/registration/>

TMMOB

Depreme

Duyarlılık

Yürüyüşü

2008 - Gölçük
2009 - Gölçük
2010 - Yalova

2011 - İzmit

Anma:

17 Ağustos 2011

Saat 03:02

İzmit

Yürütücü

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
Necatibey Cad. No: 57
Kızılay / Ankara
Tel: 0.312.294 30 00 - Faks: 294 30 88

www.imo.org.tr

BASIN AÇIKLAMASI

Genel Seçim Sonuçları, KHK'ler, Yeni Kurulan Bakanlıklar ve Görevlerimiz Üzerine TMMOB Örgütlülüğüne

TMMOB

Sevgili Arkadaşlar,

"Birlikte karar alma, birlikte üretme, birlikte yönetme" anlayışımız gereği 15 Haziran 2011 tarihinde Birlik Yönetim Kurulumuz Oda Yönetim Kurulu Başkanları ile bir toplantı gerçekleştirdi.

"Genel Seçimlerin sonuçları ile 8 Haziran'da Resmi Gazete'de yayımlanan başta Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve diğer Kanun Hükmünde Kararnamelerle ilgili olarak" gerçekleştirdiğimiz toplantıda yaptığımız çeşitli tespit ve değerlendirmeleri örgütümüzle paylaşmak istedik.

Genel Seçim Sonuçları Üzerine:

AKP, 12 Haziran Genel Seçimlerinde oy oranını da artırarak bir kez daha iktidar olmaya hak kazandı. Öncelikle belirtmek gerekir ki; Mayıs 2010'da gerçekleştirdiğimiz TMMOB Genel Kurul'unun sonuç bildirisi ülkenin bu dönemini de kapsayan ve örgütümüzün yüz akı bir siyaset belgesidir. Yaşananlar ve olası gelişmelerin öngörülleri Sonuç Bildirimizde tüm açıklığı ile tanımlanmıştır.

Öte yandan, Genel Seçimlere giden Türkiye'de tüm odalarımızın katkı ve önerileri ile "TMMOB Seçim Bildirgesi"ni Mayıs ayı başında kamuoyu ile paylaşmıştık. 15 Mayıs 2011'de de Ankara'da "Haklarımız, Geleceğimiz, Halkımız ve Ülkemiz için" sloganıyla düzenlediğimiz TMMOB Mitingi'nde seçim bildirgemizi okuyarak, kimlere oy vermeyeceğimizi hep birlikte alanda oylamıştık. Haziran başında da TMMOB Genel Kurul kararı ile tüm odalarımızın raporlarından oluşan "Mesleğimiz, Meslek Alanlarımız, Haklarımız Üzerine AKP İktidarının Tahribatı" kitabımızı kamuoyu ile paylaşmıştık.

Özetle seçim süresince TMMOB ve bağlı odalarımız

"mesleki demokratik kitle örgütü" sorumluluğunu yerine getirmişlerdir.

Seçimler, herkesin şikâyet ettiği ancak nedense bir türlü değiştirilmeyen, antidemokratik Siyasal Partiler Yasası, Seçim Yasası ve % 10 barajı ile gerçekleştirilmiştir. Perşembenin gelişi çarşambadan belli olan bir seçimle de iktidarın devamlılığı sağlanmıştır. "Yaptıkları yapacaklarının teminatı olan" AKP'nin, kendinden yana bir Türkiye'yi oluşturma projesinin tüm hızıyla bu dönemde de devam edeceği aşikârdır.

TMMOB'den baktığımızda ise; "11 Haziran ile 13 Haziran arasında örgütümüz ve üyemiz açısından, ülkemizde yaşananlar ve yaşatılacaklar açısından bir fark oluşmamıştır" sözünü netlikle ifade ediyoruz. TMMOB, Genel Kurul Sonuç Bildirisinde söylediklerimiz çerçevesinde AKP'nin üçüncü döneminde de görevlerini aynı kararlılıkla yerine getirmeyi sürdürecektir. Bu dönemde de TMMOB'nin yapacakları, geçmişimizin teminatı altındadır.

Yeni Bakanlıkları Oluşturan Kanun Hükmünde Kararnameler Üzerine:

TBMM tatile girmeden önce 6 Nisan 2011 tarihli oturumunda, "*Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri İle Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu*"nu kabul ederek Hükümete Kanun Hükmünde Kararname (KHK) çıkarma yetkisi vermiştir.

Söz konusu yetki yasasında, mevcut bakanlıkların birleştirilmesi, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların ilgilerinin yeniden belirlenmesi, yeni bakanlıkların kurulması, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının hiyerarşik ilişkileri, görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesi ve kamu kurum/kuruluşlarında istihdam edilen personelin

çalışmalarında etkinliği artırmak üzere atanma, nakil, görevlendirme, görevden alınma, emekliye sevk edilme gibi konuların usul ve esaslarının belirlenmesi biçiminde yetki sınırı çizilmiştir.

Ancak AKP, Meclis'in olağanüstü yetki devrini de aşarak ve Anayasa'ya aykırı olarak bakanlıkların teşkilatlanması ile meslek alanlarımıza ve meslek odalarımıza ilişkin düzenlemelere hemen koyulmuştur. Anayasa ve Yetki Yasası'na aykırılık taşıyan bu düzenlemeler Meclis'te uzlaşma ve tartışma ortamından kaçırılarak başka bir görünüm altında KHK'lerin konusu edilmiştir. Görünen odur ki, torba yasası usulü dahi külfet olarak görünmüş ve parlamenter sistemin kuvvetler ayrılığı ilkesi fiilen sonlandırılmıştır.

Kanun-i Esasi dahi kanun kuvvetinde kararnameyi, devleti bir tehlikeden veya genel güvenliğin bozulmasından korumak için bir zorunluluk belirlediği durumlara hasretmiş iken, Parlamento görevde iken ve dahası seçim öncesi bu operasyonun yapılması manidardır. Ortada zorunlu ve ivedi bir durum yokken, Parlamento ve sosyal taraflar dışlanarak kararname ile bakanlık ve kurumların tasfiyesinin demokratik usul ve yöntemlerle bağdaşmadığı açıktır. Askeri darbeleri eleştirerek, "ileri demokrasiyi" savunan bir iktidarın, 12 Mart Darbesi ve 12 Eylül hukukunun ürünü olan Kanun Hükmünde Kararname yetkisini kullanmasının demokratik yol ve yöntemlerle ne kadar örtüştüğü açıktır. Ayrıca, parlamento çoğunluğu elinde iken olağanüstü yollara başvurulması, tartışmaya dahi tahammülsüzlüğün bir göstergesidir.

Bu durumu 11 Nisan 2011 tarihinde "Kanun Hükmünde Kararnamelerle Ülke Yönetilemez. Bu Yasanın TBMM'ye İadesi Bir Zorunluluktur!" başlıklı basın açıklamamızda da belirtmiştik. AKP, anılan Yetki Yasası'na dayanarak seçimden hemen birkaç gün önce 11 adet KHK yayımlayarak, uzun süredir tasarımında olan ancak uygulamaya koyamadığı "yeni kamu yönetimi" anlayışına geçmede bir sorun görmemiştir.

8 Haziran 2011 itibarı ile yayımlanan Kanun Hükmünde Kararnamelere göre, kapatılan ve birleştirilen bakanlıkların yerine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı kurulmuş bulunmaktadır.

Bu bakanlıkların görev ve yetkilerinin; mesleğimize, insanımıza ve ülkemize ne getirip ne götürdüğünün

açığa çıkarılması şimdi önümüzde önemli bir görev olarak duruyor. Başta Birliğimiz ve Birliğimize bağlı odalarımız olmak üzere, siyasal partilerin, emek ve meslek örgütlerinin, akademik dünyanın değerlendirmelerini kamuoyu ile paylaşması yeni dönemde bize düşecek mücadelenin boyutlarının belirlenmesi açısından bir sorumluluktur.

Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı üzerine:

636 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile de Bayındırlık ve İskân Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı lağvedilerek bu iki Bakanlık "Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı" adı altında birleştirilmiştir.

Meslek alanlarımıza ve mesleğimize dair örgütümüzü en çok ilgilendiren bu Bakanlığın görev tanımı kapsamında bünyesine katılan kurumsal yapılanma değerlendirildiğinde:

İzlenen parçacı, rant temelli politikalar nedeniyle çevre tahribatında en fazla paya sahip "imar, yapılaşma" ile doğa koruma, ormanlar ve su yönetimi aynı çatı altında toplanarak kurumsal kontrolün yok edilmesinin; Su, orman, mera, yaylak, kışlak, tarım alanları gibi doğal kaynaklar ve çevre ile ilgili tüm yasal düzenlemelerin etkisiz hale getirilmesinin; Kıyılarda, yaylalarda, meralarda, akarsularda, ormanlarda yapılacak; HES, termik santraller, nükleer santraller, madencilik faaliyetlerinin; kentsel dönüşüm, Galataport gibi projelerin hayata geçirilmesinin, Doğal, kültürel ve tarihi mirasın engel olmaktan çıkarılmasının önü açılacağı; Bakanlığın, Bakanlar Kurulunca yetkilendirilen alanlar ile enerji ve telekomünikasyon tesislerine ilişkin olarak üst ölçekli plan yapmaktan parselasyon planını yapma, ruhsat aşamasına kadar tüm süreçte yetkili kılınması, yerel idareler üzerindeki vesayetin arttırılması, merkezi idarenin keyfiyet alanının genişletilmesinin önündeki engellerin kaldırılacağı açıkça görülmektedir.

Bu ve benzeri amaçları sadece Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı'nı değil diğer bakanlıkları da meslek alanlarından yola çıkarak deşifre etmek bağlı odalarımızın görev ve sorumluluğundadır.

Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı İçinde Bir Düzenleme ile Mühendislik, Mimarlık, Şehir Plancılığı Mesleği ve Örgütümüz Teslim Alınmak İstenmektedir.

Öyle görülüyor ki; ülkenin yargısını, eğitimini, tüm kurumlarını "düzene sokan" AKP zihniyetinin "ustalık

dönemi"ndeki hedefleri arasında TMMOB'yi de "düzenlemek" var. AKP İktidarı, çevreyi tahrip eden, kentlerimizi; kıyılarımızı; ormanlarımızı yağmalayan, kamusal değerlerimizi sermayeye peşkeş çeken anlayışının önünde engel olarak gördüğü TMMOB'yi yeniden yapılandırıp işlevsizleştirmeye ve yok etmeye çalışıyor.

Son iki yıldır, Devlet Denetleme Kurulu incelemeleriyle, Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın Birliğimiz üzerinde vesayet denetimini uygulama çalışmalarıyla kendini gösteren "TMMOB'nin yeniden şekillendirilmesi ve meslek odalarının düzene sokulması projesi"ndeki son nokta Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde "Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü" nün kurulması ve bu genel müdürlüğe verilen görevler olmuştur. 636 sayılı "Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname"de bakanlığın görevleri arasında aşağıdaki hususlar yazılıdır:

MADDE 2- (1) Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığının görevleri şunlardır:

a) Yerleşmeye, çevreye ve yapılaşmaya dair imar, çevre, yapı ve yapım mevzuatını hazırlamak, uygulamaları izlemek ve denetlemek, Bakanlığın görev alanı ile ilgili mesleki hizmetlerin ve bu meslek mensuplarının kayıtlı oldukları meslek odalarının mevzuatını, norm ve standartlarını hazırlamak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak, ilgililerin kayıtlarının tutulmasını sağlamak,

Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde kurulan Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında da aşağıdaki hususlar sayılmıştır:

MADDE 12- (1) Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'nün görevleri şunlardır:

a) Yerleşme ve yapılaşmaya yönelik mimarlık, mühendislik, müteahhitlik ve müşavirlik hizmetlerine ilişkin düzenlemeleri yapmak, uygulamaları denetlemek ve izlemek.

b) Planlama, harita yapımı, arazi ve arsa düzenlemesi, değerlendirme, parselasyon, etüt ve proje müellifliği, harita plan, proje ve yapım kontrol müşavirliği, bilirkişilik, her türlü altyapı ve tesisat dâhil olmak üzere yapı müteahhitliği gibi hizmet alanlarında çalışan gerçek veya tüzel kişilerin görev, yetki ve sorumluluklarına ve kayıtlarının tutulmasına ilişkin esasları belirlemek, mesleki yeterlilikleri ile kuruluş

yeterliliklerini değerlendirerek bunlara tescil ve yeterlik belgeleri vermek veya verilmesini ve kayıtlarının

demokrasi güçleri ile, emek ve meslek örgütleri ile birlikte yürümeye devam edecektir.

Genel Kurulumuzun sonunda "TMMOB çalışmalarını bu dönem üç kelime ifade edecektir" demiştik: Mücadele, mücadele, mücadele.

Biz iyi biliyoruz: Güç görevler, güçlü örgütlenmeler ile yerine getirilir.

Haydi, TMMOB örgütlülüğünü güçlendirmek için görev başına.

Hepimize kolay gelsin.

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Meslek Odalarının “Özerk ve Kamusal” Kimliğini Yok Sayan 644 Sayılı KHK İptal Edilmelidir!

25.07.2011

MİMARLAR ODASI

Son yıllarda, “kamu ve toplum yararına” çalışmalarını sürdüren meslek Odalarına karşı iktidar ve kimi çevreler, “işlevsizleştirme, etkisizleştirme, sindirme ve tasfiye” çabalarını sistematik biçimde sürdürmektedirler. Son olarak 4 Temmuz 2011 tarihinde çıkarılan 644 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verilen yetkiler, Odaların “özerk ve kamusal kimliğini” yok sayan düzenlemeler, aynı sürecin devamı olarak gündeme getirilmektedir...

Geçmişte de Meslek Odalarına yönelik olarak kimi çevreler tarafından müdahaleler söz konusu olmuştur. 2002 yılından sonra AKP iktidarları döneminde “ileri demokrasi” söylemi altında anti-demokratik girişimler kaygı verici düzeye ulaşmıştır. Ancak, bu düzenleme ile Meslek Odaları, bu kez çok daha farklı bir boyutta “otoriter bir uygulama” ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Odaların demokratik ve mesleki haklarını kullanmasına tahammülsüzlüğün asıl nedeninin, akarsular, göller, kıyılar, su havzaları, ormanlar, tarım arazileri gibi doğal kaynakların; kamu arazileri, okullar, hastaneler, devlet binaları gibi kamusal varlıkların; kent meydanları, dokusu, donatı alanları ve tarihî yapılar gibi kentsel değerlerin yağmalanmasının yanı sıra, bin yıldır yaşanan mahalleler, yerleşik kültürler ve sosyal dokuların yok edilmesi karşısında bu değerleri, kamusal hakları ve demokrasiyi savunan duyarlı kesimlerin “engel” olarak görülmesi olduğunu, kamuoyumuz yakından bilmektedir.

Bu süreçte, Anayasanın “eşitlik” ilkesine aykırı olarak, “yandaş” kurum ve kuruluşlara her türlü destek verilirken, çalışmalarını “kamu ve toplum yararı” doğrultusunda yürüten meslek kuruluşlarına, sendikalar ve sivil-demokratik örgütlere yönelik, demokratik hukuk devleti anlayışı ile bağdaşmayan, bu saygın kuruluşları “itibarsızlaştırmayı ve gözden düşürmeyi” amaçlayan çok yönlü girişimler söz konusu olabilmektedir.

Cumhurbaşkanı tarafından 24 Mart 2008'de Devlet Denetleme Kurulu'na verilen bir talimatla meslek kuruluşları hakkında yapılan araştırma ve inceleme sonucunda hazırlanan rapor, bu girişimlerin somut bir örneğidir. Devlet Denetleme Kurulu (DDK) tarafından bu raporda, baskının yoğun olduğu 1980'li yıllarda dahi uygulanamayan kimi talepler ve kısıtlamalar gündeme getirilmiştir. Bu raporla, demokratik ülkelerde uygulanmakta olan “meslek örgütlerinin kendi gelişimlerini belirleme hakları” görmezden gelinerek, Odaların dönüştürülmesi adeta dikte edilmiştir.

Özellikle, TMMOB ve bağlı Odaların “özerk ve kamusal kimliğinin” yok edilmesi amacını güden çalışmalar ve düzenlemeler, bu kez Anayasanın 91. Maddesi'ne aykırı bir biçimde, hiçbir ivedilik ve zorunluluk söz konusu olmadığı halde, sınırları ve kapsamı belirsiz bir yetki yasası çıkarılarak, Bakanlar Kurulu'nun tasarrufu olan yetki yasasına da aykırı KHK'ler ile gerçekleştirilmektedir.

Bu bağlamda, 12 Haziran 2011 tarihindeki genel seçimlerden çok kısa bir süre önce, 8 Haziran 2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 636 sayılı Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK ile TMMOB ve bağlı Odaların “özerk ve kamusal kimliğinin” yok edilmesi amacını güden düzenlemeler getirilmiştir. Ancak hemen ardından henüz kurulmayan bu yeni bakanlığın ikiye ayrılmasına bağlı olarak 4 Temmuz 2011 tarihinde 636 sayılı KHK yürürlükten kaldırılmış ve yerine 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri hakkında KHK çıkartılmıştır.

644 sayılı KHK'ye göre Odalar, Bakanlığın adeta bir hizmet birimi haline getirilmektedir. Anayasa'ya göre Meslek Odaları ile Bakanlık arasında ancak bir “vesayet” ilişkisi olabilirken, KHK'de “hiyerarşik” bir ilişki söz konusudur. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na “mimarlık ve mühendislik meslek kuruluşlarına ilişkin mevzuatı hazırlamak ve bunları denetlemek” görev ve yetkisi verilerek, Meslek Odalarının “özerk” yapıları ortadan

kaldırılarak, “bağlı kuruluş” statüsü getirilmeye çalışılmaktadır.

Anayasanın 135. maddesi ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'na göre, kuruluş amaçlarına ilişkin her türlü kararı alma görev ve yetkisi kendi üyeleri tarafından oluşturulan genel kurullarında olan Meslek Odalarının üyelerinin iradelerini yok saymayı öngören düzenlemeler getirilmiştir. Bakanlık bünyesinde kurulan Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'ne, Odaların asli işleri olan üye kayıt ve sicillerinin tutulması, mesleki norm ve standartların belirlenmesi görevi dahi verilmiştir. Bu düzenlemelerle Odaların asli işleri ellerinden alınmakta ve işlevsiz bırakılmaktadır.

Uygar ülke ölçütleri ve demokrasi ile bağdaşmayan, hukuka, Anayasaya ve ilgili yasalara açıkça aykırı olan gelişmeler, küresel sömürü, rant ve çıkar politikalarının yaşama geçirilmesi için duyarlı tüm kesimlerin ve toplumun sindirilmesi anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak, 644 sayılı KHK'nin, yetersiz olan mesleki

hakları daha da geriye götüren, ancak ve ancak “diktatoryal” rejimlerde görülebilecek nitelikleri nedeniyle yürürlükten kaldırılması zorunludur.

Mimarlar Odası olarak, diğer Meslek Odaları ile birlikte ve TMMOB koordinatörlüğünde, KHK'nin iptal edilerek bu hukuksuzluğun giderilmesi için hukuki girişimler dahil olmak üzere her alanda çabalarımızı yoğunlaştırarak, etkinlik ve kampanyalar düzenleyeceğiz.

Bizler bu nedenle, mesleki ve demokratik hakların korunması ve sağlanması, mimarlık ve kent değerlerinin korunması ve geliştirilmesi, bilimin rehberliğinde kamu ve toplum yararının gözetilmesi yönündeki çabalarımızı, meslektaşlarımız, duyarlı tüm kesimler ve yurttaşlarımızla birlikte sürdürmeye kararlı olduğumuzu bir kez daha yineliyoruz.

Meslek Odaları, meslek ortamının ve demokrasinin olmazsa olmaz güvenceleridir. Onlara sahip çıkmak, yaşamımıza ve geleceğimize sahip çıkmak demektir...

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

Dünya Çevre Günü Kutlu Olsun!

TMMOB

1972 yılında Stockholm'de toplanan "Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansı"nda "..insanın, yaşamını onur ve huzur içinde geçirmesine izin verecek çevre kalitesi içinde özgürlük, eşitlik ve uygun yaşam koşullarına sahip olmanıntemiz ve sağlıklı bir çevrede yaşamının temel bir insan hakkı olduğu....." kararıyla birlikte 5 Haziran'ın "Dünya Çevre Günü" olarak kabul edilşinin 40'ıncı yılına;

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1962 tarihli ve 1803 sayılı "Doğal Kaynaklar Üzerinde Daimi Egemenlik Kararı"nda ".....halkların ve milletlerin doğal zenginlik ve kaynakları üzerinde egemenlik haklarının ihlal edilemeyeceği....." kararının 50'nci yılına girerken;

Sermayenin sınırsız, fütursuz, serbest dolaşımı ilkesinde temellenen DTÖ kurallarının sürdürülebilir kılındığı bir dünyada; Stockholm'den Rio'ya, Rio'dan Daho'ya neo-liberal politikaların gerekleri doğrultusunda dönüşüm yaşanmış "...Ticareti engelleyici nitelikte olduğu saptanan çevre önlemlerinin yerini serbest ticaret hükümlerinin alması..." kararıyla sermayenin dolaşımını/serbest ticaretin küreselleşmesini engelleyecek çevresel önlemlerin dikkate alınmayacağı ilan edilmiştir.

Dünya, emperyalizm tarafından sınırsız ve engelsiz bir tek küresel pazar ve sömürü alanı olarak

kurgulanmakta, bu politika içinde ülkemizin de içinde bulunduğu "kaynakları emperyalizmin sınırsız sömürüsüne açılan ülkelerin" zenginliklerine el konulmaktadır.

Küreselleşme sürecinde, emperyalist çıkarlara göre yeniden yeniden biçimlendirilen sosyo-ekonomik politikaların doğal sonuçları; işsizlik, açlık ve yoksulluğun artışı, savaşlar, işgaller, katliamlar, kitlesel göçler ile karakterize olan çevre felaketleri yaşanmaktadır.

Bu süreç Türkiye'ye, sosyo ekonomik yapı ve devlet yapısı itibarıyla 1980 ekonomi kararları ve 12 Eylül darbesine paralel olarak yansımış, kamu işletmeleri, eğitim, sağlık ile devam eden kamu hizmetlerini piyasalaştırma-piyasa malına dönüştürme süreci doğal, tarihi ve kültürel varlıklara doğru genişletilmiştir. Tüm yer üstü ve yer altı varlıklarımızı talana açan neo-liberal politikalar AKP döneminde pekiştirilerek ülkenin her noktasına yansıtılmıştır.

Doğa tahribatını "çevre sorunu" olarak ele alan sığ politikaların yanı sıra "çevre sorunu" da "kirliliği önleme", "arıtma tesisi"ne indirgenmiştir.

Mühendislik, mimarlık ve şehir planlama disiplinlerinin teknik, bilimsel ve yasal ilkelerinin dışlandığı politikalarla;

Sektörel yaklaşım benimsenerek kontrolsüz ve birbirinden bağımsız yapılara dönüştürülen planlama; tarım alanlarının, ormanların, meraların, kıyıların giderek yaylaların talanı şeklinde mekana yansımıştır.

Tüm doğal kaynaklarımız; doğa koruma alanları, yani biyolojik çeşitlilik açısından önemli alanlar, biyogenetik rezerv alanları, nadir, endemik, tehlike altındaki türlerin yaşam alanları, orman alanları, kıyılar, meralar "sürdürülebilirlik" aldatmacasıyla piyasa malına dönüştürülerek uluslararası pazara sunulmaktadır.

Orman talanını her durumda teşvik eden ve kamu malı gaspının "affı" anlamına gelen 2B halen bir seçenek olarak görülmektedir.

Ülkenin doğal varlıklarını uluslararası sermayeye en

kısa yoldan sunmanın yollarını arayan AKP, ÇED Yönetmeliği'nde yaptığı son değişiklikle; termik güç santrallerini, nükleer güç santrallerini, nükleer atık bertaraf tesislerini, otoyolları, limanları, HES'leri ve madencilik projelerini de kapsayan yatırımları örneği görülmemiş bir duyarsızlıkla ve aymazlıkla, adeta idari işleme dönüştürülen ÇED kapsamı dışına çıkarmıştır.

Getirilen "af" ile kaçak tesisler çevreyi resmi olarak kirletmeye devam etmektedirler.

Her türlü yapılaşma ile maden, turizm gibi sektörlerin kullanımını istisna haline getiren, doğa koruma açısından sistematik bir gerilemeye karşılık gelen "Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı"nda, "koruma yaklaşımı"nın "yatırım" adı altında sürdürülen ve itiraz dinlemeyen "talan" anlayışına terk edilmesi öngörülmektedir.

İklim Değişikliği Sözleşmesiyle kazanım olarak görülen "önleyici düzenlemeler", Kyoto Protokolü ile havayı, suyu piyasa malına çevirerek "temiz enerji" borsası ile yeni bir sömürü aracı haline getirilmiştir. "Emisyon ticareti" ülkemize de HES garabeti olarak yansımıştır.

Madencilik geliştiriliyor aldatmacasıyla, yabancılara imtiyaz tanıyan bir anlayışla, ülkenin hemen her yeri, tarım alanları, orman alanları, sulak alanlar, arkeolojik sit alanları, milli parklar ayırımı gözetmeksizin "açık işletmeye" dönüştürülmüştür.

Yenilenebilir enerji kisvesi altında HES'lere teslim edilen akarsular; plansız, politikasız, çevreyle ve toplumla uyumsuz kısa ömürlü barajlar; rant uğruna Zeugma, Allianoi, Hasankeyf, Munzur ve Fırtına Vadisi'nde somutlanan bilim dışı uygulamalarla tarihi-kültürel miras ve doğal çevre istikrarlı bir şekilde yok edilmektedir.

HES ya da baraj yapılamayan kıyı ovalarında da nükleer enerji santralleri için yer beğenilmektedir.

1940'lı yıllarda başlayarak Cumhuriyet tarihinin son 70 yılına damgasını vuran, hazine arazilerinin işgalinden sonra kıyı alanlarına, en son olarak da orman, yaylak ve kışlaklara yayılan kaçak yapılaşmayı özendiren "af" bir seçenek olarak geçerliliğini sürdürmektedir.

Kentsel dönüşüm adı altında ya da TOKİ uygulamalarında istisnasız olarak ülke topraklarının tamamı "arsa" olarak değerlendirilmektedir.

Kentler, yayaların, yaşlıların, çocuk ve engellilerin

unutulduğu altyapı ve üstyapıdan yoksun bina yığınlarına dönüştürülmüştür.

Deprem ülkesi gerçeği görmezden gelinerek "yapı denetimi", "risk-afet-sakınım planlaması" içi boş popülist yaklaşımlarla siyasi malzeme olarak kullanılmaktadır.

Biz biliyoruz ki ranta dayalı neo-liberal politikalarla temellenen;

Mühendisliğin sanayi, tarım, kent ve toplum yaşamına yönelik, bilimsel teknik temellerdeki kamusal, toplumsal hizmet niteliğini reddeden anlayışın,

Bugün Kütahya Gümüşköy'de yaşanan, yarın Akkuyu'da yaşanacak olan çevre felaketini görmeyi reddeden anlayışın,

Karadeniz, Akdeniz, Sinop-Gerze, Bergama, Uşak Eşme, Loç Vadisi, Munzur, Hasankeyf, HES'lere, barajlara karşı yürütülen mücadelede ölümü hiçe sayan anlayışın,

Dereleri kanalizasyon hattı, gölleri sivrisinek yatağı, vadi tabanlarını, açık yeşil alanları, bozkırları boş arsa olarak gören anlayışın,

Akılcı, çevreye uyumlu projeler yerine, uluslararası tekellere peşkeş çeken, arazi rantı üzerine ekonomiyi inşa eden anlayışın

bir sonucu olarak seller, toprak kaymaları, kıyı daralmaları gibi "çevre sorunları" "doğal afet" olarak adlandırılarak günlük hayatın olağan bir parçası olmaya devam edecek, deprem gibi "doğal afetler" de kader olarak tariflenecektir.

Yaşam alanlarımızın yok olmaması için, gelecek nesillere yaşayabilecekleri bir dünya bırakabilmek için, bugün ekolojik bir krize dönüşen çevre sorunlarının çözümünde, bütüncül politikaların, hukuksal ve kurumsal düzenlemelerin geliştirilmesi ve uygulanması gereği açıktır.

TMMOB, çevre politikalarının; sanayi, tarım, enerji, ulaşım ve kentleşme politikalarıyla bütüncül olarak ele alınmasını zorunlu görmektedir.

Dünya çevre günü kutlu olsun!

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Hopa Halkı Yalnız Değildir

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın Hopa'daki mitingi öncesi protesto gösterilerine yapılan müdahale ile Öğretmen Metin Lokumcu'nun hayatını kaybetmesi ve sonrasında yaşanan baskı ve sindirme politikalarına karşı Hopa halkıyla dayanışmak için DİSK, KESK, TMMOB ve TTB'den oluşan bir heyet 10 Haziran Cuma günü ilçeye gitti.

Hopa'da basın toplantısı düzenleyen örgüt temsilcileri daha sonra Metin Lokumcu'nun ailesini ve mezarını ziyaret etti.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı Hopa'da yapılan basın açıklamasında şunları söyledi:

Değerli Hopalı Kardeşlerim,

Bugün sizlere, ülkenin dört bir yanında "Her yer Hopa, her yer direniş" diyerek sokakları dolduranların, "Metin Hoca onurumuzdur", "Hopa halkı yalnız değildir" diyenlerin selamlarını getirdim. Hopa'da baskı ve zulme karşı direnenlerin yalnız olmadığını gösterenlerin dayanışma duygularını getirdim.

Aynı zamanda biz buraya bir gerçeği göstermeye geldik. Hopa'nın yalnız olmadığı gerçeğini dosta düşmana göstermeye geldik.

Sevgili Arkadaşlar,

AKP, milis gücü gibi davranan polisiyle ve medyasıyla halka karşı baskılarını sürdürüyor. Neo-liberal sömürüye karşı ses çıkaranları ve baskılara karşı direniş gösterenleri terörizm demagojisiyle marjinalleştirmeye çalışıyor. Kendine muhalif olanlara cop ve gaz bombası kullanımında bir sakınca görmüyor. Gözaltıyla, tutuklamayla tehdit ediyor. Hatta hiç çekinmeden, hayatını kaybeden Metin Lokumcu kardeşimiz için yaramıza tuz basarcasına, hiçbir insani değer ile kıyaslanamayacak bir vicdansızlıkla konuşmalar yapıyorlar.

AKP'nin, kendi tekelleri iktidarını inşa etmesiyle, Hopa'da yaşanan zorbalığın elbette bir ilişkisi vardır. AKP, seçimler öncesi iktidarını garanti altına almak ve amacına uygun bir meclis yapısı hedefiyle ortamı

germektedir. Hopa'da yaşananlar iktidar gücünü elinden kaybetmek istemeyen daha da güçlendirmek isteyen canilerin bir provokasyonudur ve Metin Lokumcu kardeşimizin hayatına mal olmuştur.

Karadeniz, özellikle de Hopa son zamanlarda neo-liberal saldırı dalgasına karşı kardeşçe derelerine sahip çıkıyor. Karadeniz halkı sularımızın, derelerimizin satılmasına karşı, doğamızın ve kültürümüzün talanına karşı asice, kelimenin tam manasıyla Karadeniz'in hırçın dalgaları gibi direniyor. Bu durum tıpkı TEKEL işçilerinin direnişi gibi, tıpkı üniversite öğrencilerinin mücadelesi gibi AKP'yi rahatsız etmektedir. Böylece, demokrat, devrimci geleneği doğası gibi canlı ve diri olan Hopa da hedef haline gelmiştir. AKP, eşitliğin, kardeşliğin, barışın, bir arada özgürce yaşamın ve demokrasinin yeri olan Hopa'ya zulüm etmeyi de kendine iş edinmiştir.

AKP'nin "ileri demokrasi"si işte budur. İşte "ileri demokrasi" kendisini burada Hopa'da açıkça gösterdi. Hopa ve Metin Lokumcu kardeşimiz ileri demokrasinin kurbanı oldu.

Buradan uyarıyoruz,

Hopa, küçük ve yalnız bir ilçe sanılmasın. Hopa bu ülkedeki emek ve demokrasi mücadelesi verenlerin değerlerini sembolize eden büyük bir değerdir. Hopa demek dayanışma demektir. Hopa'ya karşı baskı ve zorbalık uygulamak, bütün ülkedeki emek ve demokrasi mücadelesine karşı gelmektir. Eğer birileri Hopa'yı karşısına aldıysa, bizleri de karşısına alır. Hopa'da estirilen terör rüzgarının, baskının ve zorbalığın karşısında bizler olacağız.

Herkes bilsin:

Hopa halkı yalnız değildir.

Metin Lokumcu Hocamız aramızdadır. Bizimle birliktedir...

Mehmet Soğancı

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

¹http://www.tmmob.org.tr/genel/bizden_detay.php?kod=7385&tipi=3

15-16 Haziran 1970 Direnişini Yaratanları Selamlıyoruz

TMMOB

Bugün, Türkiye emek mücadelesinin önemli günlerinden 15-16 Haziran direnişinin 41. yıldönümü. 1970 yılında, çalışma yaşamı ve temel sendikalar mevzuatını düzenleyen yasalarda değişiklik yapılmaya ve bu arada DİSK yok edilmeye çalışılmıştı. Buna yanıt 15-16 Haziran direnişi ile verildi.

15-16 Haziran 1970 direnişinden bu yana, Türkiye'deki hak ve özgürlükler mücadelesinin üzerinden 12 Mart 1971 ve 12 Eylül 1980 karanlığı geçti. 80 sonrası çalışma yaşamındaki emeğin ve emekçinin aleyhine düzenlemeler AKP iktidarıyla daha da hız kazandı; esnek, güvencesiz istihdamla, taşeronlaşmayla emek sömürüsü yaygınlaştı.

Bugün Türkiye neoliberal politikaların yol açtığı işsizlik, sendikasılaştırma, güvencesiz çalışma ve emekçilerin hak gasplarıyla karşı karşıyadır.

Emekten ve insandan yana olanların 15-16 Haziran ruhu ile tüm bu açık saldırılara direnmekten başka yolu yoktur. Çalışma yaşamının emekçilerin lehine düzenlenmesi için şimdi daha güçlü ve kararlı yürümeliyiz. Neoliberal programın uygulayıcılarına, emperyalizme, gericiliğe ve darbecilere karşı yaşamın tüm alanında direnişimizi omuz omuza bir arada sürdürmeliyiz.

TMMOB, Türkiye mücadele tarihinin önemli günlerinden 15-16 Haziran direnişini yaratanları ve bu mücadeleyi sürdürenleri bir kez daha selamlamaktadır.

Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Kent Kimliği, Kentliler ve Meslek Odaları

Seçkin ÇOPUR

İlk kentlerin ortaya çıktığı M.Ö.10000-8000 yıllarından günümüze kentler, bilginin üretildiği yerler olagelmıştır. Bu bilginin birikmesi ve sonraki kuşaklara aktarılması sonucunda felsefe doğmuş ve gelişmiş, gelişen felsefe bilim dallarının oluşmasına yol açmıştır. Eski kentlerde filozoflar erdem, ahlak gibi konularda düşünüp fikir üretmenin yanı sıra, yaşadıkları kentin hem yönetsel hem de mekânsal olarak nasıl daha iyi bir yer olabileceği üzerinde de düşünmüşler ve bu düşüncelerin sonucunda daha iyi mekânlar, daha yaşanılır kentler oluşmasına yardımcı olmuşlardır. Söylenebilir ki; kentlerin gelişmesinde düşünce sistemleri ve felsefe önemli bir rol oynamıştır.

Tarih öncesi kentlerden, Antik Yunan kentlerine ve oradan da Roma, Bizans, Derebeylik, İmparatorluk ve nihayetinde ulus-devlet kentlerine varana kadar kentler yeni yeni kılıklara bürünmüşler, yeni kimlikler edinmişlerdir; ta ki günümüze değin...

Günümüz Türkiye'sinde, dengesiz sanayileşme sonucunda ortaya çıkan köyden kente kontrolsüz göç

olgusu ve buna bağlı olarak da çarpık kentleşme ve kaçak yapılaşma büyük kentlerde gelişmeyi kontrolü zor bir olgu haline getirmiş, önlemlerin alınmakta gecikmesi ya da hiç alınmamasının bir sonucu olarak da bozuk kentleşme bir döngü halinde kendini yenilemeye başlamıştır.

Belediyelerin sınırlı olanaklarıyla gerçekleştirmeye çalıştıkları planlama çalışmaları bütüncül bir anlayıştan uzak, kenti parça parça ele alan mevzi planlardan ibarettir. Kimi kentlerde bir planlama çalışması yapılmış olsa bile, imar planı değişiklikleriyle bu plan da çalışmaz, iş görmez hale getirilmekte, bu sefer de kentsel dönüşüm projelerinden medet umulmaktadır. Ancak yapılan araştırmalar göstermiştir ki; kentsel dönüşüm projesinden önce gecekonduda yaşayan halk, projenin gerçekleştirilmesinden sonra, sosyal altyapı eksikliklerinden ötürü, kentsel yapıya eklemelenememekte, projeden elde ettikleri konutlarını bir başkasına kullandırarak, kent çeperinde yeni bir gecekondu alanı oluşturup, yaşamlarını burada sürdürme eğilimine girmektedirler.

Bu sürece ek olarak, yine bütüncül bir planın eksikliğinden kaynaklanan, kentsel yatırımların doğru yönlendirilememesi ve kentsel alanda rastgele mekânlaşması sorunu da ortaya çıkmaktadır. Bunun yanına bir de TOKİ eliyle gerçekleştirilen kentsel makroformdan kopuk yaşam alanları eklenince kentin sıçrayarak yayılması (*urban sprawl*) kentteki toplumsal ve mekânsal bölünmüşlüğü pekiştirmektedir.

Sayılan ve sayılabilecek sebepler günümüz kent yaşantısında kopukluğa, ayrıklığa, dengesizliğe, yoksunluğa ve haksızlığa neden olmaktadır. Kentlerin süreç sonucunda kimliksizleşmesi, rastgeleleşmesi, aynışması kaçınılmazdır. Kimliksiz bir kent kişisizdir. Bu kentte bir yer, bir toplum, bir mekân tanımlaması zordur. Öylesine orada bulunuyor gibidir ve aslında herhangi bir zamanda herhangi bir yerde bulunması da muhtemeldir, yani kent bağlamından kopuk olarak var olmaktadır.

Türk Dil Kurumu'nun "kimlik" tanımı şu şekildedir;

"1 . Toplumsal bir varlık olarak insanın nasıl bir kimse olduğunu gösteren belirti, nitelik ve özelliklerin bütünü

2 . Kişinin kim olduğunu tanıtan belge, kimlik belgesi, tanıtma kartı, hüviyet.

3 . Herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin bütünü."

Prof. Dr. Ruşen KELEŞ Kentbilim Terimleri Sözlüğünde "kent kimliği"ni; "kentün özgün çağbilimsel ve ekinse birikimi; bölgesel, ulusal ve küresel yerleşim dizgeleri içindeki toplumsal,ekonomik ve ekinse işlevleri ve bunların, o yerleşim yerinin uzamsal örgütlenmesine yansımından kaynaklanan ayırt edici özelliklerin ve niteliklerin tümü" olarak tanımlamaktadır. Görüldüğü gibi kimlik ve kentsel kimlik tanımları arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Nasıl ki kişisel kimliği o kişinin düşünceleri, davranışları ve kendine özgü özellikleri belirliorsa, kentlerin kimliğini de o kentte üretilen düşünceler, kentün davranışları (kent dokusu ve gelişim örüntüsü) ve kente özgün özellikler belirlemektedir. Yine kişisel kimliğe benzer olarak, kent kimliği için de bir kimlik parçalanmasından (*identity crash*) bahsedilebilir. Kimlik parçalanması bir kişinin kaldırabileceğinden fazla sosyal ağla bağlantıya geçtiği zaman tüm bu ağlardaki farklı ilişkilerini aynı anda yürütememesinden kaynaklanan ani çöküştür. Bu alegori çerçevesinde diyebiliriz ki; kentler de kaldırabileceklerinden fazla ağla ilişki içinde bulunurlarsa benzer bir şekilde bir kimlik parçalanması yaşanması kaçınılmaz olacaktır.

Kente bir kimlik kazandırma çabaları, günümüzde, bir takım zorlamalara yol açıyor. Örneğin; "Turizm Kenti Antalya", "Kültür Başkenti İstanbul", "Örnek Başkent Ankara" gibi söylemlerle, bu söylemlere koşut olarak yapılanlar arasında bir çelişki oluşuyor ve kentler kimlik yerine "kartvizit" sahibi olmaya başlıyorlar. Çünkü kent kimliğini kendi kültürüyle değil, kendisine dayatılan rolle bulmaya çalışıyor. Sonuç olarak, ortaya, kimliksizlik sebebiyle kişilişlesmiş, bayağılaşmış, mutsuz kentler ortaya çıkıyor ve bu bulaşıcı mutsuzluk, en çok, içinde barındırdığı halkı etkiliyor.

Kent halkı, kentteki değişimlerden en başta ve en çok etkilenen unsur. Kent ve halk, birbiri içinde yer alan,

birbirinden beslenen ve kaynaklanan iki unsur, çünkü. Toplumsal değişimler ve kentteki değişimler birbirini tetikleyen olaylar. Büyüdüdür ki, kentteki kimliksizleşme, ya toplumsal kimliksizleşmenin bir sonucudur, ya da zamanla toplumsal bir kimliksizleşmeye yol açacaktır çıkarımında bulunabiliriz. Bu sürecin yol açacağı sorunlardan yukarıda bahsetmişim; kopukluk, ayrıklık, dengesizlik, yoksunluk ve haksızlık, yani bir sosyal adaletsizlik...

Kent yaşantısından kaynaklanan sosyal adaletsizliğin çözümü, doğal olarak, kentten ayrı olarak düşünülemez. Çözüm süreci mutlaka kent halkını da içermelidir. Tarihsel süreç içerisinde, kentte demokrasi kavramının gelişmesinin halktan kopuklaşması ve çoğulculuktan uzaklaşarak çoğunlukçu bir yapıya bürünmesinin karşısında, kent halkının demokratizasyonu önemli rol oynayacaktır, şüphesiz. Demokratizasyon süreci içerisinde, kent halkı, teknik insanlar ve yöneticiler arasında bir iş bölümü gerekecektir. Bu iş bölümünde teknik insanların; ağırlıklı olarak şehir plancıları ve mimarların, fikirlerini bireysel çabalardan öte bir topluluk halinde dile getirmeleri şüphesiz en doğru yol olacaktır. Ortak fikirlerin üretileceği bu topluluklar, dernekler olabileceği gibi, teknik bilgi birikiminden ötürü, meslek odaları daha doğru bir seçenek olabilir.

Meslek odaları, fikir üretme aşamasında ne kadar çok halkla bir arada olup, dayanışma içinde bulunurlarsa, o kadar başarılı olacaklarına inanmaktayım, aksi takdirde kendilerini anlatmakta güçlük çecekler ve süreç dışına itileceklerdir.

Kent halkı, kentün gerçek sahipleri olarak, gereksinim ve isteklerini belirleyip, bunları yerel ve merkezi yönetimlere bildirmek adına gerekli organizasyonları kurma ve bunları kullanma aşamasında, anılan teknik organizasyonların ortaklığına ve yardımına başvurursa ve bu organizasyonlar da istenilen yardımı sağlama açısından elinden geleni yaparsa, kentlerin yeniden kimlik ve kişilik sahibi olmaları için doğru bir adım atılmış olacaktır.

Kent, kaybettiğini, ancak ne aradığını bilenlerin ışığında yeniden bulabilir.

Türkiye'yi Bekleyen Büyük Tehlike: Bölgesel Çatışmalar ve Kitlesele Göç

Ali Tolga Özden

Araştırma Görevlisi, ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Ankara

Göç kavramının tanımını insanın bir coğrafya içerisinde ya da coğrafyalar arasında hareketliliği ve bu hareketin neden olduğu nüfus dinamiği olarak alıntıl原因an Kara ve Korkut (2010)'a göre göç "(az veya çok) bireylerin ya da grupların sembolik veya siyasal sınırların ötesine, yeni yerleşim alanlarına ve toplumlara doğru kalıcı hareketi" olarak da ifade edilmektedir. **Gökçan (v.d., www.multeci.net)** göçü yaşam koşullarının değişmesi ve buna bağlı yeni gereksinimlere paralel olarak toplumsal yaşamda da bir takım değişiklikler yaratması durumu olarak ele almakta, böylelikle insanın maddi yaşam koşullarını ve ruhsal yapısını şekillendiren fiziksel çevresinden kopuş olarak alıntılanmaktadır. Bu çerçeveden bakıldığında da göçün "kişinin fiziksel çevreden kopuşunun zorunlu olduğu durum ve zamanlarda, çoğu zaman geri dönüşü kolay olmayan ve kişinin kendi fiziksel ve dolayısıyla ruhsal çevresinden ayrılmasına yol açan bir süreç özelliği" gösterdiği iddia edilmektedir (**Gökçan v.d., www.multeci.net**).

Kara ve Korkut (2010) ise günümüzde gerçekleşen göçlerin artık bir tercih değil zorunluluk olarak ortaya çıktığını iddia etmektedir. Buna göre göç, yerinden olma (ya da edilme) kavramları ile karşılık bulmaktadır (Kara ve Korkut, 2010). Zorla yerinden edilme olarak ifade bulan göç kavramı ile birlikte mültecilik, sığınmacılık, yerinden edilenler, vatansızlar gibi başka kavramların da, bu kitlesele insan hareketlerini tanımlamak amaçlı ortaya çıkışı da göç kavramının yeniden değerlendirilmesini zorunlu hale getirmektedir.

Ekşi (2002) insanlık tarihinin, milyonlarca insanın ülkelerinden bir şekilde sürgün edildiği ya da kaçtığı örneklerle dolu olduğunu belirterek, bu anlamda Yirminci Yüzyıl boyunca karşılaşılan bu kitlesele insan hareketlerine "İspanya İç Savaşı sırasında Kral taraftarı İspanyollar, İkinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupalı Yahudiler, eski Sovyetler Birliği döneminde Ruslar, Vietnam Savaşı yıllarında Kamboçyalı ve Vietnamlılar, Humeyni rejiminden kaçan İranlılar, son yıllarda Etiyopya, Kamboçya, Mozambik, Küba, Ermenistan, Tibet ve Irak'dan kaçanlarla birlikte" 43 milyon insanın başka ülkelere sığınmış ya da göç etmiş olmasını örneklemektedir. Buna göre, göç kavramı içerisinde incelenen kitlesele nüfus hareketleri, insanlığın var

olduğu dönemlerden günümüze birçok defa benzer ya da farklı nedenlerle ve farklı halkların yaşadığı bir olgu olarak ifade edilmektedir (**Kınık, 2010**). Göç olarak adlandırılan bu kitlesele nüfus hareketlerinin nedenleri **Kınık'a (2010) göre** daha çok "doğal ya da insan eli ile oluşan afetler, üretim ve yaşam tarzı değişiklikleri, iklim değişiklikleri, ekonomik ve politik sebepler" gibi genel başlıklar ile ifade edilebilir. Buna bağlı olarak, bu nüfus hareketlilikleri, gönüllü olarak gerçekleştirilebileceği gibi kimi zaman da zorunlu veya zorla olabilmekte, aynı zamanda herhangi bir ülke içerisinde (iç göç) olabileceği gibi ülkeler arasında da (uluslararası göç) gerçekleşebilmektedir.

Türkiye'nin bulunduğu bölge her zaman dile getirildiği gibi hem fiziki şartları ve özellikleri ile hem de önemli siyasi, ekonomik ve sosyal olaylara ev sahipliği yapması ve dünya gündemini yönlendiren gelişmelere çok sık rastlanması sebebiyle önemli bir coğrafyadır. Başta Orta Doğu ve Kafkaslarda yaşanan gelişmeler olmak üzere oldukça dinamik ve değişken bölgesel olaylara gebe olan bu coğrafyada, her sabah uyandığımızda yeni ve kimi zaman öngörülen kimi zaman ise genel anlamda öngörülemeyen gelişmelerle karşı karşıya kalmak sürpriz olmamaktadır.

Coğrafi konumu itibari ile önemli ve ciddi depremler oluşturan fay hatlarının bulunduğu ülkemizde, tarih boyunca oluşan depremlerin yol açtığı ağır hasarlar ve sonuçları bir çok defa karşı karşıya kaldığımız durumlarıdır. Bunun yanında sel, toprak kayması, fırtına, kuraklık, yangınlar v.b. birçok doğal afet yine ülkemizde ve bölgemizde karşılaşılan fiziksel ve iklimsel koşullara bağlı diğer bazı felaketlerdir. Yaşanan doğal afetlerin ekonomik ve fiziksel sonuçları yanında bir de uzun vadede etkileri daha çok hissedilebilecek olan sonuçları bulunmaktadır. Özellikle afet sonrası harap olan ve bir daha da yenilenmesi mümkün olamayan yerleşimlerin hem yöre insanınca hem de yetkililerce başka güvenli bölgelere taşınması ya da terk edilmesi talepleri neticesinde önemli yer değiştirme ve göç hareketleri yaşanabilmektedir. Dolayısıyla yaşanan geniş ölçekli ve şiddetli afetler sonrası ortaya çıkan iç göç hareketleri bu afetlerin bir sonucu olarak görülebilir. Ancak daha önce de belirttiğimiz gibi, Türkiye'nin

Göç: Geçmişte de günümüzde de insanoğlu için hem bir yıkım hem de yeni umutlar anlamına gelmektedir. Farklı coğrafyalarda geçmişten günümüze göç fotoğrafları.

bulunduğu coğrafyanın özellikleri itibari ile sadece doğal kaynaklı olmayan aynı zamanda insan yapımı bir takım afetlerle de karşılaşmak oldukça olasıdır. Bu afetlerin başında gelenleri ise bölgesel çatışmalar, savaşlar, iç huzursuzluklar, isyanlar ve bunların neticesinde yaşanan kitlesel göçler olarak saymak mümkün olabilir.

Kitlesel yer değiştirmeler ya da göçler sadece bölgenin değil, tüm dünyanın karşı karşıya kaldığı önemli bir sorundur. Afrika'dan Asya'ya, Amerika kıtasına kadar birçok yerde bölgesel çatışma ve huzursuzluklara bağlı olarak yaşanan göç olayları ile sıklıkla karşılaşmaktadır. Bu göç olaylarının ortaya çıkardığı en önemli ve birincil etki ise ciddi miktarlarda insan yığınının mülteci ya da sığınmacı olmasıdır. Afrika ülkelerinde yaşanan huzursuzluklar ve bölgesel çatışmalar-savaşlar neticesinde birçok ülkede mülteci kamplarında zor şartlarda yaşam mücadelesi veren çok sayıda insan bulunmaktadır.

Bulunduğumuz coğrafyada da geçmişte yaşanan savaş ve çatışmalara bağlı insan kaynaklı afetler neticesinde ortaya çıkan mülteci toplulukları ve büyük göç hareketleri görülmüştür. Halen daha geçmişte yaşanan ve kimi yerlerde sürmekte olan huzursuzluklar neticesinde mülteci olarak yaşamakta olan çok sayıda insan bulunmaktadır. Bulgaristan ve Yunanistan'dan ülkemize yönelik göç hareketleri özellikle Birinci ve İkinci Dünya Savaşları sonrası yaşanmıştır. 1950-60 ve 70'li yıllarda Yunanistan ve Bulgaristan üzerinden birçok Türk kökenli insan zorla veya kendi istekleri ile Türkiye'ye göç etmişlerdir. 1980 sonrası da yine

Bulgaristan'da karşılaşılan iç huzursuzluklar ve baskılar neticesinde çok sayıda Türk kökenli insan ülkelerini terk ederek Türkiye'ye sığınmışlardır. Dağılan eski Yugoslavya sınırları içerisinde oluşan yeni devletler arasında yaşanan çatışmalar ile birlikte 20. Yüzyılın son çeyreğinde yaşanan insanlık dramları neticesinde çok sayıda Bosna-Hersek'li, mülteci olarak, başta Türkiye olmak üzere çeşitli ülkelere göç etmiştir. Bu dönemlerde ülkenin farklı coğrafyalarında göçmenler için toplu konut alanları inşa edilmiş ve bu göç hareketleri ile gelen vatandaşlar buralara yerleştirilmişlerdir. Halen daha birçok bölgede Göçmen Mahalleleri ve Göçmen Konutları olarak adlandırılan bu yapılar yaşanan dramların canlı tanıkları olarak karşımıza çıkabilmektedir.

Siyasi, dini ve ekonomik temelli çatışma ve huzursuzluklar sonucu ortaya çıkan göç olgusuna bölgesel ölçekte tekrar bakılacak olursa, Filistin ve İsrail coğrafyasında yaşanan bölgesel çatışmalar da bu anlamda çok sayıda göçmeni ortaya çıkarmış ve bölgede mülteci kampları kurulmasına neden olmuştur. Yakın geçmişte yaşanan İran-Irak savaşı (1980-1988) ve sonrasında ortaya çıkan mülteciler, Irak'ın 1990 yılında Kuveyt'i işgali ile başlayan ve iki Körfez Savaşı neticesinde (birincisi 1990-1991, ikincisi 2003) ortaya çıkan göç hareketleri de bu anlamda önemli mülteci sorunlarına yol açmıştır.

Bölgede yaşanan bu çatışmalarda doğrudan taraf olmamakla birlikte, bazı çatışma ve savaşlara (Körfez Savaşları gibi) dolaylı desteği olduğu iddia edilen

Resimler © <http://www.mubadelekusadasi.org>; <http://www.cumhuriyet.com.tr>; <http://fotogaleri.haberler.com>; <http://dosyalar.hurriyet.com.tr>

Türkiye ise yaşanan gelişmelerden en çok etkilenen ülkelerden birisidir. Birinci Körfez Savaşı sonrası özellikle Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler neticesinde birçok Kürt ve Türkmen bulundukları toprakları terk ederek Türkiye'ye sığınmışlardır.

Gerek Cumhuriyet tarihi öncesinde gerekse yakın tarihimizde önemli göç olaylarına tanıklık eden coğrafyamızda yine son gelişmeler ışığında ciddi bir göç hareketi kaygısı bulunmaktadır.

Kuzey Afrika ve Orta Doğu'da başlayan, Tunus ile ilk ateşinin yakıldığı daha sonra Mısır ve Libya ile devam eden büyük isyan hareketlerinde bu ülkelerde yaşayan insanlar ciddi olarak etkilenmişler ve önemli miktarda insan göç hareketine başlamıştır. Başta Libya olmak üzere bölge ülkelerinde yaşamakta olan ve sayıları binleri bulan birçok vatandaşımız da mecburen Türkiye'ye dönmek zorunda kalmıştır.

Türkiye için kaygı verici bir gelişme ise hemen sınırında, yanı başında komşusu olan Suriye'de yaşanmaktadır. Tunus ve Mısır'ı kavuran, şu anda ise Libya'da olanca hızıyla devam eden isyan ve çatışmalar Suriye'ye de sıçramıştır. Ancak Suriye'nin Türkiye için önemli bir farklılığı daha vardır. Sınır komşusu olması itibari ile bu ülkede yaşanabilecek çok büyük ve geniş kapsamlı çatışmalar beraberinde ciddi bir göç dalgasını da oluşturabilir. Bu göç dalgasının hedefindeki ülkelerin başında ise Türkiye gelmektedir.

Türkiye'yi bekleyen önemli bir felaketle, göç ve mülteci felaketi ile karşı karşıya kalma riski yüksek

görülmektedir. Bu tehlikeli durumun ortaya çıkaracağı riskler ile baş edebilmek için ise Türkiye'nin ilgili kurum

Dünyanın farklı coğrafyalarında mülteci kampları görüntüleri.

5- Yöre insanının yaşanan göç hareketi nedeniyle karşılaşması muhtemel ekonomik, sosyal ve güvenlik temelli sorunları,

6- Göç dalgasının ve ortaya çıkan mültecilerin Türkiye genelinde yaratacağı sosyal ve ekonomik etkiler...

Göç sonrasında ve uzun süreli rehabilitasyon aşamasında ortaya çıkması muhtemel problem alanları:

1- Göçmen ya da mültecilerin eğer uzun süreli kalmaları gerekiyorsa buna uygun barınma ve ikamet ihtiyaçlarının ortaya çıkması (geçici ve kalıcı barınma alanları ihtiyacı: toplu olarak barındırılacak mekânlar – spor tesisleri, misafirhaneler, barınma alanına dönüştürülebilecek mevcut yapılar v.b.),

2- Mülteci veya sığınmacı olarak ülke sınırlarında kalanların sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılayacakları mekânlara olan ihtiyaçlar (dini-ibadet mekânları, sosyal iletişim kurabilecekleri alanlar, açık alan ihtiyaçları, alışveriş ihtiyaçları v.b.),

3- Mülteci ve sığınmacıların ihtiyaç duyabileceği sağlık mekânları (mevcut potansiyelin buna göre gözden geçirilmesi gerekmektedir),

4- Gerek mültecilerin gerekse yöre halkının ve kentlilerin bu mülteci grupları nedeniyle ortaya çıkması muhtemel güvenlik sorunları karşısında ihtiyaç duyulabilecek mekânlar (mevcut güvenlik ve kolluk gücü yapılarının kapasitesi, personelin sayısı ve kapasitesi gibi)...

Dolayısıyla bir afet olmadan önce tedbirlerin alınması ve bu tedbirlere göre mevcut potansiyelin değerlendirilerek eksikliklerin önceden giderilmesi ciddi bir risk yönetimi yaklaşımı olacaktır. Eğer afet olduktan sonra müdahale edilirse ve sadece kriz yönetimi yaklaşımları ile konunun çözümü yoluna gidilirse sonuçlar daha ağır ve çözümler yetersiz olabilir, müdahale ise başarısızlıkla sonuçlanabilir. Kriz yönetiminden risk yönetimine geçilmesi ve olası tehlikenin ortaya çıkaracağı risklerin önceden tespiti ile konuya dair çözüm üretilmesi gerekmektedir.

Bu çözümü üretme kapasitesi ile bütün sorumluluğu sadece kamu kurumlarına ve kolluk güçlerine bırakmak, problemi sadece güvenlik açısından değerlendirmek hatalı olacaktır. Göç ve mülteci sorununu çok daha geniş bir çerçeveden ve çok aktörlü bir planlama üzerinden yürütmek, buna göre özellikle sivil toplum kuruluşlarının katılımını sağlamak önemli görülmelidir. Zorunlu göç ve mültecilik sorunu bundan sonrada ülkelerin üzerinde hassasiyetle durması gereken bir sorun alanıdır. Eğer doğru yönetilemez ve riskleri doğru belirlenemez ise her zaman bir felakete dönme potansiyeli taşımaktadır. Kentsel planlamadan tek yapı ölçeğine kadar mimarlık alanını da yakından ilgilendiren bu konuda başta Mimarlar Odası olmak üzere ilgili tüm sivil toplum kuruluşlarına da önemli roller düşmektedir. Özellikle Türkiye gibi doğudan batıya göçün önemli bir güzergahını oluşturan ve önümüzdeki yıllarda da gerek doğal afetler (depremler, seller, küresel iklim değişikliği gibi) gerekse insan yapımı afetler (savaşlar, çatışmalar, siyasi, dini ve

Resimler © <http://www.japanfocus.org>; <http://cac-ib-geography.wikispaces.com>; <http://www.varbak.com>; <http://www.msf.org.au>

ekonomik temelli isyanlar gibi) açısından tehdit edilen toplulukların göç trafiğine sahne olması muhtemel ülkelerin bu anlamda hem ulusal hem de uluslar arası planlama ve stratejiler geliştirmesi kaçınılmaz görünmektedir. Yaklaşan bu tehlikenin olası sonuçları ile ilgili her türlü senaryo değerlendirilmeli ve kurumlar buna göre hazırlıklarını yapmalıdırlar.

Kaynaklar:

-Ekşi, A. 2002. *Sığınmacı ve Göçmenlerde Psikopatoloji*, Türk Psikiyatri Dergisi, Sayı: 13(3), syf. 215-221.

-Gökçan, G., Açıkyıldız, Ç, Ataman, S. *Göç ve Mültecilik*, <http://www.multeci.net>. Nisan 2011'de ulaşılmıştır.

-Kara, P. ve Korkut, R. 2010. *Türkiye'de Göç, İltica ve Mülteciler*, Türk İdare Dergisi, Sayı: 467, syf. 153-162.

-Kınık, K. 2010. *Göç, Sürgün ve İltica*, <http://www.amnesty.org.tr>. Nisan 2011'de ulaşılmıştır.

Göç-1- <http://www.mubadelekusadasi.org/index.php/artist/art/110-aaltunsoy>

Göç-2- <http://www.cumhuriyet.com.tr/?im=yhs&hn=22996>

Göç-3 - <http://fotogaleri.haberler.com/isyan-goc-ve-kolerayla-mucadele/>

Göç-4- <http://dosyalar.hurriyet.com.tr/abd/savas38.asp>
multeci kampi-<http://www.msf.org.au/nc/events/refugee-camp.html>

Michel Foucault'nun Yazılarında Mimarlığa Değınmeler

Derleyen: Mustafa M. Mazıođlu

M.Foucault'nun kısa özgeçmişı:

M.Foucault (1926-1984) Poitiers'de (Fransa) doğdu; 1946'da Fransa'nın en önemli eğitim kurumlarından *Ecole normale supérieure*'e kabul edildi. 1948'de felsefe, 1949'da psikoloji dallarında lisans derecesini aldı. Louis Althusser ve Hegel uzmanı Jean Hyppolite'nin öğrencisi oldu. 1950'de girdiği Fransız Komünist Partisi'nden 1952'de ayrıldı. Bir süre hastanelerde psikolog olarak çalıştı. 1953'te Althusser'in yerine *Ecole normale*'de felsefe asistanı oldu ve psikoloji eğitimine devam etti. Paris Psikoloji Enstitüsü'nden psikopatoloji ve deneysel psikoloji diplomaları aldı. Uppsala (İsveç), Varşova ve Hamburg'da da çalışmalar yaptı. 1961'de *Deliliğin Tarihi* adlı kitabını doktora tezi olarak savundu. Daha sonra, *Kliniğin Doğuşu* ve *Kelimeler ve Şeyler* adlı kitapları yayımlandı (1966). Dönemin siyasal saldırılarından kaçınmak amacıyla Fransa'dan ayrılarak bir süre Tunus Üniversitesi'nde felsefe profesörü olarak çalıştı. 1969'da *Bilginin Arkeolojisi* yayımlandı. 1970'te Fransa'nın en prestijli kurumlarından Collège de France'ta kendisi için kurulan 'Düşünce Sistemleri Tarihi' kürsüsüne seçildi. *Hapishaneler Üzerine Enformasyon Grubu* adlı oluşumun kurucularından biri oldu. Gerek bu grup, gerekse de adalet, tıp, psikiyatri ve cinsellikle ilgili bir dizi mücadele çevresinde yeni bir politik etkinlik biçiminin öncülüğünü yaptı. *Hapishanenin Doğuşu* (1975) ve *Cinselliğin Tarihi* (1976), diğer önemli eserleridir.

Jeremy Bentham'ın etkisi:

Jeremy Bentham'ın *Le Panoptique* adlı eseri XVIII. Yüzyıl sonunda yazılmış ve bilinmeden kalmış bir eser. M. Foucault, bu yapıt hakkında 'insan zekâsının tarihinde bir olay'; 'siyası düzlemde bir tür Colombus yumurtası' gibi şaşırtıcı deyimlerle hayranlığını ifade ediyor. J.Bentham'ı ise 'polis toplumunun Fourier'si' olarak tanımlıyor. *Le Panoptique* hakkındaki düşüncelerini ise kendisiyle yapılan bir söyleşide, şöyle açıklıyor:

"XVIII. yüzyılın ikinci yarısında, tıp kurumlarında büyük reform hareketinin geliştiği dönemde hastane mimarisi üzerine bir inceleme yapmayı düşünmüştüm. Tıbbi bakışın nasıl kurumlaştığını; toplumsal uzama fiili olarak

nasıl dâhil olduğunu; yeni hastane biçiminin, yeni tür bir bakışın hem sonucu hem de dayanağı haline nasıl geldiğini öğrenmek istedim.çeşitli mimari projeleri incelerken, bedenlerin, bireylerin, şeylerin, merkezi bir bakış altında tümüyle görünür olmalarının en sabit yönetici ilkelerden biri haline hangi noktada geldiğini fark ettim. Hastaneler örneğinde bu sorun beraberinde ek bir güçlük daha getiriyordu: Hava akımını ve havalandırmayı sağlayarak, teması, bulaşmayı, istenmeyen yakınlıkları ve sıkışıklıkları engellemek gerekiyordu.: Hem uzamı bölmek hem de açık bırakmak, gözetlenecek bireyleri titizlikle birbirinden ayırarak hem topyekun hem de bireyleştirici bir gözetim sağlamak. Uzun süre, bunların XVIII. Yüzyıl tıbbına ve onun inançlarına özgü sorunlar olduğunu düşündüm.

Ardından, ceza muhakeme usulü sorunlarını incelerken, hapishanelerin yeniden düzenlenmesine yönelik tüm büyük projelerin de (bunlar biraz daha geç tarihlidir, XIX. Yüzyılın ilk yarısına uzanır) aynı temayı ele

aldıklarını fark ettim; ama bu kez Bentham'ın neredeyse her zaman başvuru imzası altında. Hapishanelerle ilgili olarak, Bentham'ın *panoptikon*'unun bulunmadığı hiçbir metin, hiçbir proje yoktu."

Panoptikon:

"Kural şudur: Çevrede, halka şeklinde bir bina; ortada bir kule; kulede açılmış olan geniş pencereler halkanın iç cephesine bakmaktadır. Çevre bina hücrelere ayrılmıştır; hücrelerin her biri bina boyunca derinlemesine uzanır. Bu hücrelerin iki penceresi vardır: Biri içeriye doğru açıktır, kulenin pencerelerine denk düşer; diğeri dışarıya bakarak, ışığın bir baştan bir başa hücreyi kat etmesini sağlar. Bu durumda merkezi kuleye bir gözlemci yerleştirmek ve her bir hücreye bir deli, bir hasta, bir mahkûm, bir işçi ya da bir öğrenci kapatmak yeterlidir. Önden ışıklandırma sayesinde, karanlıkta kalan kuleden çevre hücrelerdeki esirlerin

küçük siluetleri görülebilir. Kısacası, zindan kuralı tersine çevrilir; hücrenin apaydınlık hali ve bir gözcünün bakışı, karanlıktan daha iyi yakalar ki karanlık eninde sonunda koruyucudur.'

'Bentham'dan çok önce aynı kaygının var olduğunu saptamak çarpıcıdır. Bu tecrit edici görünürlüğün ilk modellerinden birisinin 1751 yılında Paris askeri okulunda, yatakhaneler konusunda uygulamaya konmuş olduğu görülmektedir. Her bir öğrencinin camekânlı bir hücresi vardı; burada diğer öğrencilerle, hatta hizmetlilerle bile hiçbir ilişkiye girmeden bütün gece görülebiliyordu. Ayrıca, çok karmaşık bir mekanizma daha vardı, bunun tek amacı berberin yatılı okul öğrencilerinin hiçbirine fiziksel olarak dokunmadan saçlarını tarayabilmesiydi: Öğrencinin başı bir tür pencere deliğinden dışarı çıkarılıyor, gövdesi camlı bir bölmenin ardında kalıyordu ve bu, olup biten her şeyi görmeyi sağlıyordu. Bentham, panoptikon fikrini, askeri okulu ziyaret eden kardeşinin kendisine verdiğini söylemiştir. Fikir yine de henüz olgunlaşmamıştı..... (burada) iktidarın işlediği odak, aynı zamanda da bilgi kayıt yeri olan merkezi bir noktanın varlığı. Bununla birlikte, panoptikon fikri Bentham'dan önce gelse de, bunu gerçekten ifade etmiş ve adını koymuş olan Bentham'ın kendisidir. 'Panoptikon' sözcüğü bile büyük önem taşır. Bütünlük ilkesini ifade eder. Böylece Bentham yalnızca hapisane gibi, okul ya da hastane gibi belirli bir sorunu çözmeye yönelik mimari bir figür hayal etmekle kalmamıştır. Hakiki bir keşifte bulunmuş ve bunun 'Colombus'un yumurtası' olduğunu söylemiştir. Gerçekten de, doktorların, ceza hukukçularının, sanayicilerin, eğitimcilerin aradıkları şeyi Bentham onlara sunar: Gözetleme sorunlarını çözmeye uygun bir iktidar teknolojisi bulduğu. Önemli bir noktayı belirtmek gerekir: Bentham, optik prosedürün iktidarı rahat ve kolay işletmeye yönelik büyük bir yenilik olduğunu düşündü ve söyledi. Gerçekten de bu, XVIII. Yüzyıl sonundan itibaren büyük ölçüde kullanıldı. Fakat modern toplumlarda uygulamaya konan iktidar prosedürleri daha çok sayıda, daha çeşitli ve zengindir. Görünürlük ilkesinin XVIII. Yüzyıldan itibaren tüm iktidar teknolojisine hükmettiğini söylemek yanlış olur."

Siyasi örgütlenme tarzı olarak mimarlık:

"XVIII. Yüzyılın sonunda nüfus, sağlık, şehircilik sorunlarıyla mimari arasında bağlantı kurulmaya başlandığı için bu böyledir. Önceden, inşaat sanatı özellikle iktidarı, tanrısallığı, gücü gösterme ihtiyacına cevap veriyordu. Saray ve kilise büyük yapıları,

müstahkem mevkileri de bunlara eklemek gerekir; güç gösterisi yapılıyor, hükümler gösteriliyor, Tanrı gösteriliyordu. Mimari uzun süre boyunca bu gereklilikler etrafında gelişti. Oysa XVIII. Yüzyılın sonunda yeni sorunlar ortaya çıkıyordu: Uzamın ekonomik-siyasi amaçlarla düzenlenmesinden yararlanmak."

"Spesifik bir mimari vücut buluyor.(....) XVIII. Yüzyıla kadar evin farklılık barındırmayan bir uzam olarak kalması hakkında bana önemli gelen şeyler yazıldı. Odalarda yatılır, yemek yenir, misafir kabul edilir, ne yapıldığı önemli değildir. Ardından, uzam yavaş yavaş özelleşti ve işlevsel bir hal aldı. 1830-1870 yıllarındaki işçi sitelerinin inşası bu sürece örnek teşkil eder. İşçi ailesi sabit bir yere bağlanacaktır; mutfak ve yemek salonu olarak kullanılan bir bölüm, üreme yeri olan ebeveyn odası ve çocukların odasıyla birlikte işçi ailesine bir yaşam uzamı verilerek bir ahlaklı olma biçimi dayatılacaktır. Kimi zaman, koşullar elverişliyse, kız ve erkek çocukların odaları ayrı olur. Büyük jeopolitik stratejilerden konut, kurumsal mimari, sınıf ya da hastane düzenlemesindeki küçük taktiklere kadar, ekonomik-siyasi tesisleri de unutmadan, uzamların tarihini tümüyle yazmak gerekir: Bu aynı zamanda iktidarların da tarihi olacaktır. Uzamlar sorununun, tarihi-siyasi bir sorun olarak ortaya çıkmasının uzun bir zaman aldığını görmek şaşırtıcıdır; ya uzam doğaya -ilk veriye, ilk belirlenimlere, fiziksel coğrafyaya, yani bir tür tarihöncesi tabakaya- geri gönderilmiştir; ya da alan olarak analiz ediliyordu; önem taşıyan şey, *altlık* ya da *sınırlardır*. Kırsal uzamların ya da deniz uzamlarının tarihinin yazılması için Marc Bloch'un ve Fernand Braudel'in ortaya çıkması gerekti. Uzamın tarihi önbelirlediğini, karşılığında tarihin de uzamı yeniden yarattığını ve uzamda tortulaştığını söylemekle yetinmeyerek bu analizin sürdürülmesi gerekir. Uzamda sabitleşme, ayrıntılı olarak incelenmesi gereken ekonomik-siyasi bir biçimdir."

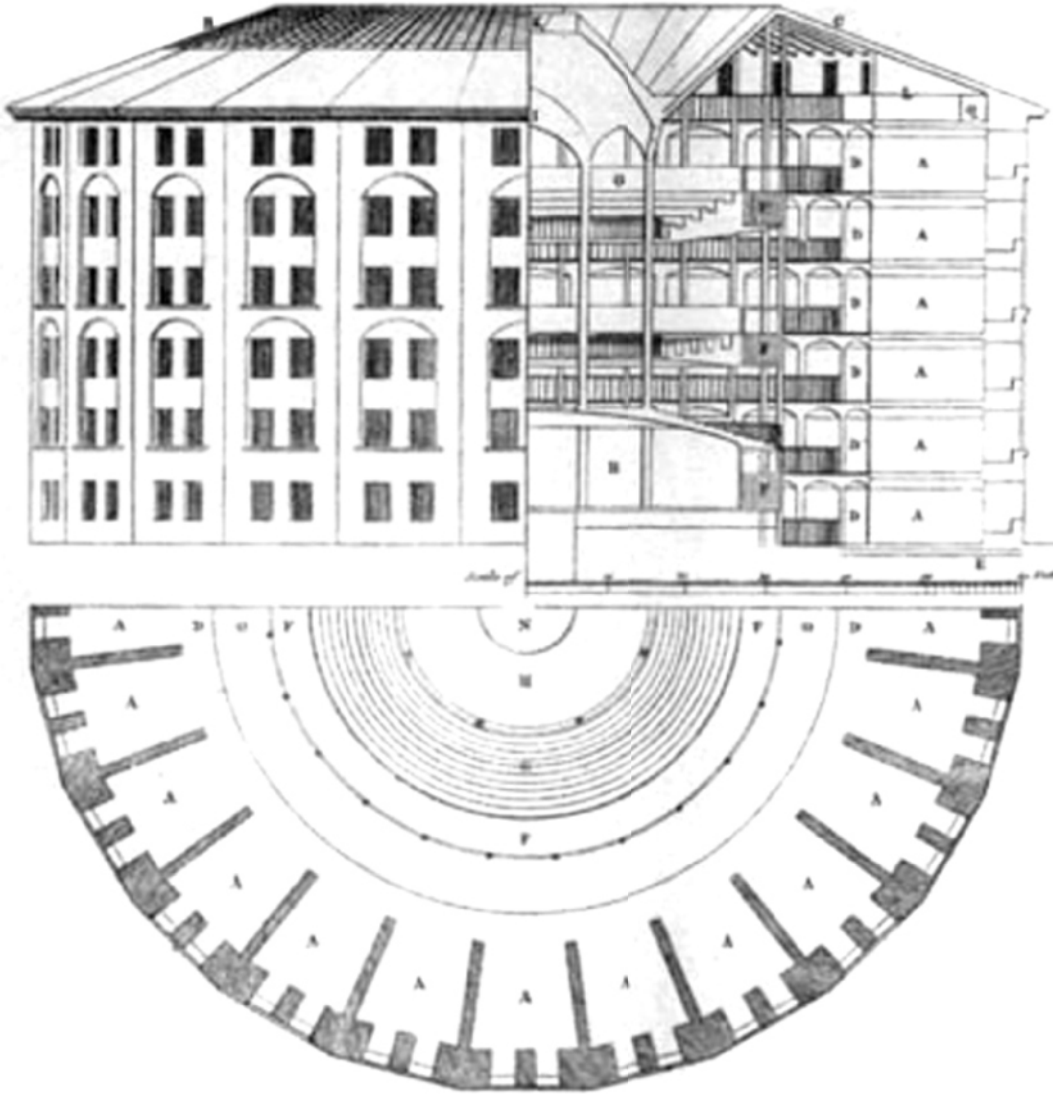
"Uzamların çok uzun süre ihmal edilmiş olmasına yol açan nedenler arasında, filozofların söylemiyle ilgili bir nedeni saymakla yetineceğim. Üstünde düşünülmüş bir uzam siyasetinin gelişmeye başladığı dönemde (XVIII.yüzyıl sonu), teorik ve deneysel fiziğin yeni edindiği bulgular felsefeyi eskiden sahip olduğu, dünyadan, *cosmos*'tan, sonlu ya da sonsuz uzamdan söz etme hakkından yoksun bırakıyordu. Siyasi bir teknoloji ile bilimsel bir pratiğin uzamı böyle iki yandan kuşatması, felsefeyi zaman sorunsalına başvurmak zorunda bıraktı. Kant'tan bu yana filozofun düşünmek zorunda olduğu şey zamandır. Hegel, Bergson,

Heidegger. Anlıksal, analitik, kavramsal, ölü, donmuş, cansız olanın tarafında ortaya çıkan uzamın bununla bağılılık olarak diskalifikasyonu ile birlikte.”

XVIII. yüzyıl sonunda, aydınlar arasından ve özellikle doktorların mekan düzenleyicisi rolünü üstlendikleri süreç için Foucault şunları söylüyor:

“O dönemde bir kısım doktor uzam uzmanıydı. Bu doktorlar dört temel sorun ortaya atıyorlardı: Yerleşme sorunu (bölgesel iklimler, toprak yapıları, nemlilik ve kuraklık: 'Yapı' adı altında, verili bir anda herhangi bir türdeki hastalığa uygun ortam sağlayan yerel belirleyicilerin ve mevsimlik değişkenlerin bu bileşimini

inceliyorlardı); birlikte yaşama sorunları (ister insanların kendi aralarındaki: yoğunluk ve sıkışıklık

Kaynaklar:

- 'İktidarın Gözü'; Seçme Yazılar-4; Michel Foucault, çev: Işık Ergüden; Ayrıntı Yay., 2. Basım, İstanbul, 2007.
- 'Felsefe Sözlüğü', M. Foucault maddesi; Sarp Erk Ulaş, Bilim ve Sanat Yay., Ankara, 2002.
- 'French Philosophy in the Twentieth Century'; Gary Gutting; Cambridge University Press, 2001.

Munzur Yaz Okulu Sonuç Bildirisi

21-30 Haziran tarihleri arası Dersim'in Ovacık ilçesinde Ankara Dersimliler Derneği ve TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesinin yürütücüsü olduğu, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası ve TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesinin destek sunduğu Munzur Öğrenci Yaz Okulu çalışmasının 8. günündeyiz bugün. Türkiye'nin farklı yerlerinden Dersim için gelen mimarlık ve mühendislik bölümü öğrencilerinin katılımıyla düzenlenen bu yaz okulundaki

amaç yıllarca Dersim'i yok etmek için yürütülen politikaların son ayağı olan baraj ve HES projelerine karşı Dersimlilerin yanında Dersim kültürünü, inancını, doğasını yaşatacak projeler üretmektir.

Okullarda alınan eğitimler doğrultusunda bireysel kazanç ve kariyer kaygılarıyla yetişen öğrenciler, iş hayatlarında kapitalist sistemin bağımlısı haline gelmekte, uygulanan tüm insanlık dışı politikaların taraftarı olmaktadır. Alternatif bir deneyim olan Munzur

Öğrenci Yaz Okulu çalışmasında biz üniversite öğrencileri Dersim'de ikinci bir 38'in habercisi olan baraj ve HES projelerinin karşısında sistemin çok dışında projeler ürettik. Yaz Okulu süresince gündüz saatlerinde proje üretimlerinin gerçekleştiği atölye çalışmaları, akşam saatlerinde ise Dersim'in değerlerini ve Dersim tarihini konu edinen paneller, söyleşiler, film ve belgesel gösterimleri yapılmıştır. Üniversite öğrencilerinin yanında mimarlar, mühendisler, akademisyenler, sanatçılar, aydınlar, doğa savunucuları, il ve ilçe belediyeleri ve tabii Dersim halkının birlikteliğiyle gerçekleştirilen etkinlikler sonunda Dersim'e gönül veren sanatçılar eşliğinde müzik dinletileri yapılmıştır.

Yaz okulu süresince gerçekleştirilen atölyelerden biri olan Sosyal Yaşam Atölyesi'nin amacı, unutturulmaya ve yok edilmeye çalışılan Dersim tarihini, inancını, gelenek

ve göreneklerini açığa çıkartmaktır. Bu amaçla yapılan köy gezileri sırasında tarihin canlı tanıkları olan yaşlılarımızla konuşulmuş ve onlara amacımız anlatılmıştır. Baraj ve HES projelerinin yeni bir katliam politikası olduğu ve bu katliamın sadece doğayla sınırlı kalmayıp aynı zamanda Dersim'in diline, inancına, tarihine ve onuruna karşı yapılmış, sözde enerji üretimi kisvesi altında tamamen coğrafyaya yönelik yıkım projesi olduğu konusunda ortak bir paydada buluşulmuştur.

Çevre ve Enerji Atölyesinde ise enerji politikaları üzerine yapılan "Kim için enerji?" sorusunun değerlendirilmesinden yola çıkılarak baraj ve HESlerin ele alındığı çalışma kapsamında Dersimdeki baraj ve HES projelerindeki son durum değerlendirilerek kamuoyunun yapılan, yapılamakta olan ve yapılması planlanan projelerin mevcut ve beklenen çevresel

etkileri ile ilgili bilgilendirilmesi hedeflenmiştir. Mühendislik-mimarlık öğrencilerinin, edindikleri ve edinecekleri bilgileri sermayenin ihtiyaçları yerine halk yararına kullanma kararında olduklarını dile getirerek başlatılan çalışmanın sürekliliğinin sağlanması gerektiği tespitiyle atölye şimdilik sonlandırılmıştır.

Planlama ve İyileştirme Atölyesi, Dersim inancı ve biyoçeşitlilik açısından önemli olan Munzur gözeleri doğal sit alanı ve Munzur Vadisi milli parkı üzerinde yapılması planlanan baraj ve HES projelerinin enerji üretimi adı altında doğanın dengesini değiştireceği tartışmalarını ele almıştır. Tüm bu yıkım projelerine karşı Munzur gözelerini iyileştiren, bunu yaparken Dersim inancını yaşatan ve Dersim doğasını koruyan bir proje üretilmiştir. Munzur'un kaynağı olan gözelerin kullanılabilirliğini sağlamak amacıyla iyileştirme projesi üretilmiştir. Sosyal yaşam atölyesi ve çevre ve enerji atölyesinden elde edilen veriler göz önünde

bulundurularak alana dair kullanım kararları getirilmiş, kurban kesim alanları, tuvalet ve lavabolar planlama kararları doğrultusunda ihtiyacı karşılayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Gözetlilerin, tutuklamaların, silahlı operasyonların, YSK'nın antidemokratik kararlarının gölgesinde HES ve baraj projelerine karşı yürütmüş olduğumuz bu çalışmada biz mimarlık ve mühendislik bölümü öğrencileri, antikapitalist, insan odaklı, doğaya zarar vermeyecek projeler üretmek için Munzur'da birleştik. Yaz okulu çalışmamız yarın Dersim'de sınır barajlarının yapılacağı yerlerden biri olan Pülümür vadisinde son bulacaktır.

Bu yaz okul çalışmasına emeği geçen tüm kurum ve kuruluşlara, ekip arkadaşlarımıza, Dersim halkına, yaz okulu süresince çekimleriyle bize eşlik eden yönetmen Özgür Fındık'a desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Çamlıca Tepesi TV-Radyo Kulesi Fikir Projesi Yarışması Hakkında Meslektaşlarımıza Duyuru

17.05.2011

Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından ilan edilen "Çamlıca Tepesi TV-Radyo Kulesi Fikir Projesi Yarışması"na meslektaşlarımızın **katılmaması yönünde** tavsiye kararı almıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2010 yılında açmayı düşündüğü Çamlıca Tepesi'nde yeni bir TV-radyo anteni uluslararası fikir projesiyle ilgili olarak Uluslararası Mimarlar Birliği'ne (UIA) başvurması üzerine UIA, ulusal kesim olan Mimarlar Odası'nın görüşünü talep etmiştir.

UIA'ya gönderilen 24 Mayıs 2010 tarihli raporda projenin, Çamlıca Tepesi'nin İstanbul silüetine, doğasına ve kültürel değerlerine verebileceği tahribata vurgu yapılmaktadır. Bu raporda, tarihî ve sembolik bir alan olan Çamlıca Tepesi'nin, doğal ve kültürel miras olması nedeniyle **SİT alanı** olarak tescillendiği, mevcut eski teknoloji ürünü olan TV ve radyo antenlerinin de insan sağlığına verdiği zararlar bilim insanlarıncı yıllardır dile getirildiği belirtilmektedir. Ayrıca, dijital yayın olanaklarının geliştiği günümüzde **bölgenin dokusuna, Boğaz'ın silüetine zarar veren antenlerin kaldırılarak başka bir bölgeye taşınması** ve tepenin Boğazın en önemli yeşil bölgesi olduğu vurgusuyla **kamusal alan olarak kullanımına uygun düzenlemelerin yapılması ve yapılaşmaya açılmaması gerekliliği** ifade edilmektedir. Tüm bu beklentilerin aksine aynı bölgede 340 m. yüksekliğinde, İstanbul'un ve Boğazın silüetini tamamıyla değiştirerek İstanbul kentinin simgesel değerlerini olumsuz biçimde etkileyecek bir kule yapısının inşa edilmesinden endişe duyulduğu belirtilmiştir.

UIA, bu rapor üzerine, "Mektupta belirttiğiniz görüşler, bir miras alanı olan **Çamlıca Tepesi'nde yeni bir TV-radyo anteni projesi yapılmasına karşı olma nedenlerinizin haklılığını** ortaya koymaktadır." ifadesini içeren bir yazı ile yarışmanın düzenlenmeyeceğini bildirmiştir. Uluslararası yarışma açılmayınca İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 'Fikir

Yarışması' adı altında 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 23.Maddesi ve "Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri" Yönetmeliği kapsamında ulusal ölçekte bir yarışma açmıştır.

Mimarlar Odası'nı devre dışı bırakan bu yarışmanın şartnamesi incelendiğinde ilgili **yönetmeliğe aykırı** pek çok düzenlemenin yer aldığı tespit edilmiştir. Yarışma alanı olarak belirlenen 14.000 m2'lik alanda, 340 m. yüksekliğinde, ticari fonksiyonları da içeren bir kule yapısı, 1. Derece SİT alanı olan Çamlıca Tepesi'nin bitki örtüsü, topografya ve silüet etkisini bozabilecek, ciddi tahribata yol açabilecek bir uygulamadır.

Plan bütünlüğü içinde halka açık rekreasyon amaçlı lokanta, büfe, kafeterya, WC, gezi yolu tesisleri ile bekçi kulübesi, otopark ve zorunlu altyapı hizmetleri (kanalizasyon, içme suyu, enerji nakil hattı, telefon, vb.) ancak ilgili kurumların görüşü ve III No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu onayı ile uygulama yapılabilir denmesine karşın "Fikir Projesi" adı altında tarihî ve doğal çevreye ticari fonksiyonlar getirme çabası olarak ortaya çıkmaktadır.

Yarışma şartnamesinde yer alan "Jüri yapacağı değerlendirmede ödüle layık proje bulamadığı takdirde, ödül kademelerinden herhangi biri veya birkaçını boş bırakabilir ve mansiyon ödülü sayısında sınırlama yapabilir. Boş kalan ödül kademesi için ödeme söz konusu olamaz." ifadesi ilgili yönetmeliğin seçme usüllerini kapsayan 31. Maddesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Meslektaşlarımızın bu yarışmaya katılması halinde **hak ihlalleri ve mağduriyetler** de yaşanabilecektir.

Yukarıda ifade edilen gerekçelerden dolayı Mimarlar Odası olarak, UNESCO ve ICOMOS ile olan protokoller gereği de desteklemediğimiz yarışmaya, **bir kent suçu yaratma sürecinde yer almamaları** gerektiği düşüncesiyle meslektaşlarımızın **katılmamasını** tavsiye ediyoruz.

Devam Eden Yarışmalar

Yenikapı Transfer Noktası ve Arkeo-Park Alanı
Uluslararası Mimari Avan Projesi
Son Başvuru Tarihi: 14.07.2011

Şişli Lisesi Ulusal Mimari Proje Yarışması
Son Teslim Tarihi: 18.07.2011

Uluslararası Genç Mimarlar Fikir Projesi Ödülleri ve
Sergisi "2023 Yılında Kentin Kesişim Alanları:
Duraklar"
Son Teslim Tarihi: 12.08.2011

Mimarlık ve Kent Filmleri Festivali
Son Teslim Tarihi: 15.08.2011

Tarihe Saygı Yerel Koruma Ödülleri
Son Başvuru Tarihi: 26.08.2011

Archiprix- Türkiye 2011
Son Başvuru: 26.08.2011

Schindler 2011/ 2012 Mimarlık Yarışması
İlk Kayıt Tarihi: 01.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi "Kentimi
Okuyorum" Çocuk Kitapları Yarışması 2
Son Teslim Tarihi: 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi "Çocukça" Çizgi
Film Yarışması
Son Teslim Tarihi: 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi "Çocukça" Kısa
Film Yarışması
Son Teslim Tarihi: 09.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Genç Seyirci İçin
Senaryo Yazma Yarışması
Son Teslim Tarihi 09.09.2011

2012 Yılı Ajandası Fotoğraf Yarışması - İnsan Hakkı
Olarak Mimarlık
Son Katılım Tarihi: 16.09.2011

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi "Kent Düşleri-5"
Ego Hangarları ve Alanı Değerlendirme Projesi Ulusal

Öğrenci Fikir Yarışması
Son Teslim Tarihi: 23.09.2011

Helsinki South Harbour Bölgesi Uluslararası Fikir
Projesi Yarışması
Son Başvuru Tarihi: 30.09.2011

Saray Alüminyum "Yükselen Yetenekler" Yarışması:
Ataşehir - İstanbul Finans Merkezi Mimari Fikir Projesi
Öğrenci Yarışması
Son Başvuru Tarihi: 03.10.2011

Afyonkarahisar Belediyesi Afyonkarahisar Cumhuriyet
Meydanı ve Çevresi Ulusal Mimarlık ve Kentsel
Tasarım Fikir Proje Yarışması
Son Teslim Tarihi: 10.10.2011

"Madenci Edebiyatı Ödülü"
Son Başvuru Tarihi: 14.10.2011

Çuhadaroğlu Alüminyum 2011 Öğrenci Proje
Yarışması ALU2011
Son Teslim Tarihi: 17.10.2011

1.Uluslararası Mimarlık Bienali 2011-Antalya Karikatür
Yarışması "Kesişmeler"
Son Katılım: 20.10.2011

11.Batı Akdeniz Mimarlık Sergisi ve Ödülleri
Son Teslim Tarihi: 05.11.2011

Sonuçlanan Yarışmalar

İstanbul Teknik Üniversitesi Yerleşke Girişleri için
Çevre Dostu Güvenlik Üniteleri Öğrenci Proje
Yarışması

Taşköprü Eski Cezaevi Alanının Düzenlenmesi Mimari
ve Kentsel Tasarım Fikir Projesi Yarışması

TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şubesi Hizmet Binası
Bölgesel Mimari Proje Yarışması

Bozkurt Güvenç'le Söyleşi

Söyleşi: Banu Barutçu Akpınar

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi 2011 Meslek Yılına Saygı Töreni etkinlikleri kapsamında mimarlık mesleğinde 60 yılını dolduran üyelerimizle röportajlar yaptı. İşte bu görüşmelerden birini, Bozkurt Güvenç'le yapılan söyleşiyi yayınlıyoruz.

1925 yılında Samsun'da doğmuşum, bir asker ailesinin ilk çocuğuyum, bir de erkek kardeşim var. Babamın mesleği dolayısıyla liseyi bitirinceye kadar sürekli Anadolu'da dolaştık. Yani 11 yıl liseyi galiba 13 okulda ve 9 ilde bitirdim. Sürekli göçebeler gibi dolaştık. Bu dolaşım sırasında beni en çok etkileyen dördüncü sınıftan beşinci sınıfa geçtiğimde İstanbul'dan Elazığ'a - o zaman Elazığ'a kadar tren var- 3 gün 2 gece veya 2

gün 3 gece bir yolculuk yaptık. Anadolu'yu böyle kuzeybatından güneydoğuya gördüm. Babamın bana aldığı küçük bir Zeiss kamera vardı, o kamerayla da gördüklerimi çektim ve sonra da bir albüm yaptım. Hala çok etkisindeyim; Anadolu'yu çok küçük yaşta, çok çeşitli bölgeleriyle, töreleriyle, mimarisiyle, insanlarıyla tanımak fırsatım oldu. Tabii çocuk olduğum için her şeye dikkat ediyorum ve her şeyi de kayda alıyorum. Eğitimle ilgili söyleyeceklerim bu.

Bunların arasında beni biraz mimarlıkla, inşaatla ilgilendiren bir olay oldu. Ortaokula başladığım ilkokulun son sınıfı herhalde Siirt'e tayin olmuştuk. Orada bir inşaat teknolojisine tanık oldum. Bizim hemen evimizin yanında bir usta, çevresinde 8-10 tane yardımcısı var; kimisi taş taşıyor, kimisi bir kovada harç taşıyor. Usta "cıp" dedikçe ona bir paça alçıtışı veriyorlar şöyle el büyüklüğünde, "caz" dedikçe de gene alçının yanmasından elde edilmiş bir harç veriyorlar. Taşla harcı eliyle birleştiriyor, bir taraftan da sıvıyor. Sabahleyin başlıyor, akşamleyin iki katlı ve bitiyor. Şimdi bunu niçin söylüyorum: Çok ilginç bir teknoloji. Yani sadece el emeğiyle, birkaç bir şeyle yapılabilir, gayet de sağlam. Kışın soğuğa karşı iyi, yazları biraz sıcak oluyor, içi fırın gibi olur. Ama yani gönül isterdi ki mühendisler, mimarlar bu teknolojiyle ilgilensinler, öğrensinler. Yani "cıp" dediği bizim alçı tabii, "caz" da onun harcı. Yani içimde ukde kalmıştır "neden biz bu güzel malzemeye ilgilenmedik?" Herhalde o çevrede çok bol olmalıydı ki bu kadar kullanılıyordu.

İkinci bir anı, birkaç yıl sonra Ankara'dayız. Ankara Başkent, işte yan semtleri bitmiş, şehir imar ediliyor ve biz de Kızılay'da bir yerde oturuyoruz. Babam bana bir bisiklet almıştı. Yani Kızılay'da Yenışehir'de cirit atıyorum, pek fazla araba, hemen hiç taksi falan yok. Sadece resmi arabalar bazen geçiyor. Fakat işler çok disiplinliydi. Bisikletin numarası, ehliyeti, işareti falan; arada polisler durdururlar ve kontrol ederlerdi "bisiklete biniyorsun, ruhsatın var mı?" diye. Duyuyorum ki Ankara'nın en yüksek binası Sovyetler Binasının Büyükelçiliğiymiş. Oraya kadar gittim, 2-3 katlı bir bina ve pek de bana yüksek gelmedi. Bakanlıklar Mahallesi yapılıyor, Genelkurmay yapılmış, ama bir tarafta da Sıhhiye'de Dil Tarih Coğrafya

Fakültesi yapılıyor. Üst katta çatıya yakın bir yerde bir yazı yazıyor "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" diye. Mürşidi tam çıkartamıyorum, ama tahmin ediyorum yol gösteren, iyi bir şeydir bu mürşit diye; irşat eden, yok gösteren. Şuna karar verdim ki, en yüksek bina Rus Büyükelçiliği olsa da -tabii ölçemiyorum- ama daha yüksekte tabii Çankaya'da, Dil Tarih daha güzel bir yapıydı. Kararımı öyle verdiğimi hatırlıyorum. Niçin diyeceksiniz? Bilmiyorum dikkat ettiniz mi, binanın cephesinde 5-6 çeşit ve ölçüde pencere vardır, ama dışarıdan baktığınızda hiç onu fark etmezsiniz. O kadar ustaca yayılmışlardır ki o pencere ölçüleri; o kadar farklı pencereyi yapmayı hiçbir mimar cesaret edemez diye düşünüyorum. Çok önemli bir mimardır o da.

Neyse 1 yıl sonra İstanbul'da lisedeyim. Böyle boş kaldığım zamanlarda Ankara'yı gördüm ya, bir de Başkent imar edildi, işte Bakanlıklar Mahallesi falan, böyle canım sıkıldığı zamanlarda böyle eşmerkezli daireler çizer ve onların üzerinde bir Başkent planı yapardım. İşte Parlamento, Bakanlıklar, hükümete bağlı kurumlar, oturma mahalleri, endüstri mahalleleri falan. Yani *zone* diye bir fikrim yok, ama onları ayırıyorum bir tarafa eğitim mahallesi burada olsun, işte endüstri burada olsun gibi. Pek böyle ulaşım, iletişim üzerinde durmuyorum, zaten öyle bir sorunumuz da yok. Sonra eğer kâğıdım yetmezse eklerdim ikinci bir kâğıdı.

Derken ikinci, üçüncü yıllarda bu Köy Enstitüleri gündeme geldi. Şöyle bir duyguyu yaşadığımı hatırlıyorum. Türkiye çağdaş bir ülke. Başkenti var, Parlamentosu var, Cumhurbaşkanı var, Anayasası var, ordusu var, İstanbul'u var, var oğlu var, ama bir de şu köyleri var. O köyler pek eğitimsiz kalmış, ihmal edilmiş. Bu köyleri de bir okuldan geçirsek, Türkiye çağdaş bir ülke olacak. Sonradan ilk defa yurtdışına çıktığımda fark ettim ki, mesele sadece bir eğitim meselesi değil; endüstrileşme meselesi, okul yapmakla da ülke çağdaş olmayacak.

O yıllarda beni etkileyen olay Eminönü Halkevinde gördüğüm Alman mimarlık sergisiydi. Hitler'in başmimarı Albert Speer'in projeleri. Böyle baktığınız zaman hayran kalıyorsunuz, yeni bir klasik mimari. Fakat sonradan düşündüğümde bu mimarinin, bu çok güçlü çizgileriyle, elemanlarıyla devleti yüceltip insanları ezdiğini hissetmişimdir. Yani onun ağırlığı

altında biraz yorulduğumu hissetmişimdir ve ona karşı da tepki duymuşumdur. Teknik Üniversiteyi

dağıldılar ve Örfi İdare Komutanı geldi, öğrencilerle konuştu. Onlar işte sevdikleri bir hocayı müdür olarak istediler, komutan hemen tayin etti. Bu yeni atanan müdür de beni okul kurulundan tanıyormuş, beni de yardımcı istedi ve ben de kendisine yardımcı oldum. Birkaç ay sonra Ankara'dan bir telefon: "Bir yardım heyeti gelecek, okulunuzu inceleyecek. Kendilerini ağırlayın, okulunuza ve Türkiye'ye eğitim alanında yardım edecekler." Heyeti ağırladık, birkaç gün sonra gidiyorlar, bir yemek verdik okulda. Heyetin başkanı döndü bana dedi ki: "Bu okulu nasıl yönetiyorsunuz?" Bana şaka gibi geldi, çünkü 3 gün içinde görülecek her şeyi gösterdik, hiçbir şeyi saklamadık. Laf olsun diye: "Parmak hesabıyla" dedim. Adam dedi ki: "Bu parmak hesabı nasıl bir şey?" dedi. Valla "Türkçede şunu demek istiyoruz: Biz ne eğitimi biliyoruz, ne yönetimi biliyoruz. Aklımızca bir şeyler yapmaya çalışıyoruz, okulu böyle yönetiyoruz" dedim. O akşam adam beni telefonla aradı "yarın sizinle bir yemek yiyelim" dedi. Beni Hilton'a davet etti. Tabii gençlik, ben Hilton'a gitmedim, adamı aldım Hacı Salih'e götürdüm orada bir kebab yedik havuzbaşında. Adam açıkladı, dedi ki: "Sizinle ilgilendim, çünkü 3 aydır Türkiye'de dolaşıyoruz, ilk defa 'bir şey bilmiyorum' diyen Türk'e rastladım. Ne sorsan Türkler her şeyi biliyorlar, ama yapmıyorlar. Siz neden yapmadığınızı açıkladınız 'bilmiyorum' dediniz" dedi. "Bilmek ister misiniz?" dedi. "İsterim, ne yapacağız?" dedim. "Siz bir şey yapmayın. Ben size bir burs bulacağım, o bursla hem eğitimi öğreneceksiniz, hem yönetimi" dedi. Hakikatten bir sene sonra adam bana Kolombiya'da bir burs buldu üniversitede. Bölümün adı Eğitim Yönetimi Bölümü. Ben kaktım Amerika'ya gittim, çocuklarım İstanbul'da. Danışman kişinin ofisine girdim, adımı söyler söylemez adam uzandı, dosyayı çıkardı. "Ben sizin dosyanızı inceledim, geniş bir hayat tecrübeniz var; mimarlık, eğitim, öğretmenlik, yöneticilik, hepsini yapmışsınız ama bir eksikiniz var. İnsanbilim almamışsınız; insanbilim almadan ne eğitim olur, ne yönetim olur" dedi. "Ne yapacağım?" Antropoloji diyor ama antropoloji dediği zaman benim kafamda kemiklerle ilgili bir şeyler geliyor kemik ilmi gibi. "Sayın profesör ben ırklara, kemiklere falan inanmıyorum" dedim. "Ben de değilim ama bu kültür antropolojisi, kemik antropolojisi değil" dedi. "Bak burada çok değerli hocalar var, onların dersine gir, beğenmezsen değiştir" dedi. Ben derse girdim, "ilk nazarda, ilk bakışta aşk" derler ya, bir anda ben antropolojiye teslim oldum.

Çünkü hoca derse şöyle başladı: "Kültür varlığı, bebeği alır istediği insan şekline sokar eğitimle, ama bunu yaparken o kişiye bir kişilik verir, şahsiyet verir, temel

kişilik. Çocuk, büyük gider, o temel kişiliği değiştiremez, ama hayat değişir. Yani onu forme eden kültür değişir, insan değişemez. Ne olur? Hayatı boyunca o değiştiremediği kişiliğiyle değişen hayata uyum sağlamaya çalışır zavallı; koşar durur ve hiçbir zaman da başaramaz. Etrafınıza bakarsanız bütün tiyatrolar, sinemalar, romanlar, dramlar hep bunu anlatır, değişen hayat ve değişemeyen insan" dedi.

Bu kadarını hatırlıyorum. Ne oldu bilmiyorum, herhalde bir yarım saat geçmiş olmalı. Çünkü bunu dersin başında söylemişti ve ben bunu kayda aldım. Bir ara bir el beni uyandırmaya çalışıyor, karşımda hoca, sınıf boşalmış. "Dersin başında çok ilgilidiniz, sonra sizi bir kaybettim bir daha uyanmadınız. Ne oldu?" dedi. "Öyle bir şey söylediniz ki, ben çok etkilendim. Çünkü biz zannediyorduk ki ülkemde -ben Türkiye'den geliyorum- insanlar değişir, kültür değişmez zannediyorduk. Hâlbuki siz tam tersini söylediniz. Bu benim için çok yeni bir şey. Eğer bu böyleyse ben bunu öğrenmek istiyorum" dedim. "Mr Türk; ben 20 yıldır dersime böyle başlarım. İlk defa buna dikkat eden ve buradaki espriyi kapam öğrencim siz oldunuz. Şimdi şu andan itibaren benim fahri asistanımsınız, her istediğiniz için bana gelebilirsiniz" dedi. Ben eğitim yönetimini bırakmadım ama orada da 1 yıl içerisinde antropolojinin öğrencisi oldum ve sonra da öğretmen oldum.

Evet, şimdi mesleğe ait anılarımı da herhalde söyledim. En beğendiğim proje, birkaç proje. Bir Dumlupınar Anıtı yaptık. Esprisi şuydu: Kurtuluş Savaşını böyle tek bir taşla, tek bir yazıyla, yazıtla, olacak şey değil. Yani Dumlupınar'da 30 Ağustos'ta insanlar toplansınlar bir şölen yeri olsun ve küçük hatırlatıcı taşlarla, yazıtlarla o Kurtuluş Savaşının anılarını yaşasınlar. Jürinin raporunu hatırlıyorum: "Çok ilginç bir fikir projesi, ama mimarlık değil" diyor. Sonra mimarlık projesi açıklandı. Amerika'dan kopya edilmiş 2 tane taş; birisi düz, birisi şöyle ve "yarışmayı bu kazandı" dediler. Tabii büyük bir hayal kırıklığı. Çünkü mimarlık projesi benim anladığıma göre fikir projesidir. İyidir, kötüdür, bir projeyi "mimarlık projesi değildir" diye reddetmek bana biraz ters geldi.

İkinci bir hayal kırıklığı -bunlar beğendiğim projeler- Ankara'da Gazi Eğitim Kampüsü içerisinde bir öğrenci merkezi Milli Eğitim Bakanlığı yarışmaya çıkartıyor. Büyük bir salon, çok maksatlı bir spor salonu bunun yanında var. Ondan sonra birtakım kütüphaneler, sosyal tesisler, öğrenci dinlenme yerleri falan var. Orası için çelik konstrüksiyondan ilginç bir proje yaptığımı

düşünüyorum. Binanın çevresi kapalı, çatıdan ışık alıyor. Çatı da cam ve merkezi bir hol, yani bir atrium şeklinde değil de, bir holü çatıdan aydınlatan bir proje. Yani belki hayatımda yaptığım en güzel proje diyebilirim. Projenin fikri çok beğenilmiş, ama bakın nereden elendi üçüncü elemelerde: Efendim, betonarmeyle yapılacak bir işi neden bu adam çelikle yapıyor. Çünkü statiker kendisi betonarmeci, istiyor ki her şey betonarme olsun ve bundan dolayı eleniyorum; ikinci büyük hayal kırıklığı. Ondan sonra da yarışmaya girmedim. Yani 2-3 tane böyle beğendiğim proje var, fakat yarışmalardaki gerekçeler hiçbir zaman beni tatmin etmedi. Yani "bir projeyi neden betonarme yapmadınız da çelik yaptınız?" diye; benim yaptığım o proje betonarme yapılamaz. O hafif ve açık saydam çatıyı betonarmeyle yapamazsın, ama çelikle yaparsınız. Yani bir uyumsuzluk var benim mimarlık konseptimle ülkedeki uygulamalar içerisinde.

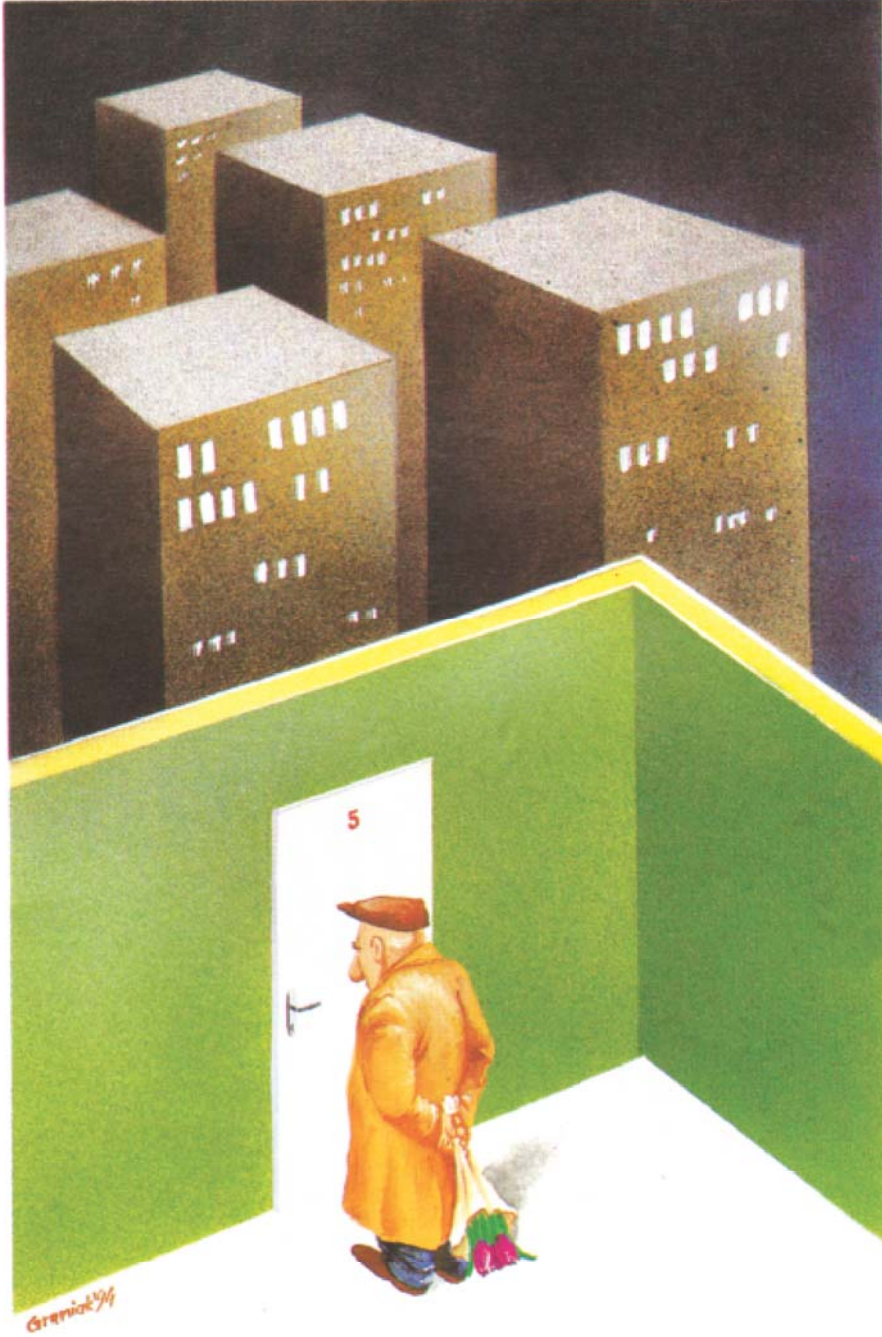
Şimdi geriye baktığımda bir başka uyumsuzluğımı da görüyorum. Benim aldığım mimarlık terbiyesi, eğitimi, görgüsünde, mesleğinde, mimar hem müteahhidi hem de mal sahibini koruyan, bu arada da şehrin yönetmeliklerine riayet eden kişidir. Parayı kimden alır? Parayı müşterisinden alır, vergisini devlete öder, ama bu hizmetleri yapar. 10 yıllık, 12 yıllık uygulamada şimdi fark ettim ki, mimarlarımız parayı yalnız mal sahibinden değil, müteahhitten de alıyorlar. Müteahhitten para aldığınız zaman müteahhidi denetleyemezsiniz. Bunu da tesadüfen öğrendim. Çok zengin bir doktorun işini yapıyorum. Bu doktor bana mimar olduğu için geldi ve inşaatı bir müteahhide verdi. Müteahhit beni buldu dedi ki: "Mimar bey, siz yüzde kaç alıyorsunuz?" dedi. "Affedersin kardeşim, ne yüzdesi?" dedim. "Biz mimarlara belli bir yüzde veriyoruz da, sizin yüzdenizi öğrenirsem mal sahibine ona göre fiyat vereceğim" dedi. "Kardeşim sen şimdi mal sahibine kendi fiyatını ver ve benim de denetimime hazır ol. Ben senden para almam ama görevimi yaparım" dedim. O da belki hala devam eden, mesleğe uymayan bir uygulamadır diye düşünüyorum.

.....

Yapı üretim sürecini nasıl değerlendiriyorum? Tabii 1950'lerin o yokluk döneminde, karaborsa döneminde, Türkiye şöyle söyleyeyim yığma inşaattan modern inşaata geçiyor. Yani işte betonarmeye geçiyor, çeliğe geçiyor, ahşaba geçiyor falan fakat malzeme yok. Yani demir yok, çelik yok falan. O dönemde yaptığım binaların betonarmeden çok daha sağlam olduğunu düşünürüm. Çünkü hepsinde bir zelzele hatırı vardı

döşemede veya pencerede, ama betonarme binalarda kullanılan demirin ve de çimentonun standart

KARİKATÜR

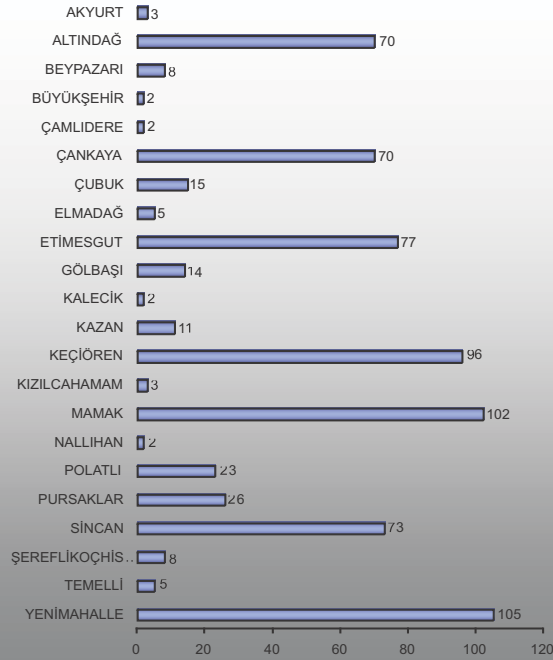
Mimarlar Odası Özel Ödülü Andrzej Graniak (Polonya-Poland)

"16. Uluslararası Nasreddin Hoca Karikatür Yarışması Albümünden alınmıştır."

01.06.2011- 30.06.2011 Tarihleri Arası Mesleki Denetim Verileri

ANKARA ŞUBESİ VE TEMSİLCİLİKLERİ MESLEKİ DENETİM PROJE-TUS-ŞANTIYE				
ŞUBELER	Proje		Tus	Şantiye
	Adet	m ²	Adet	Adet
ANKARA ŞUBE	700	1739263.06	24	200
YOZGAT TEMSİLCİLİĞİ	44	47988.51	23	0
KDZ. EREĞLİ TEMSİLCİLİĞİ	24	37222.06	11	1
ZONGULDAK TEMSİLCİLİĞİ	11	31929.82	0	0
KARABÜK TEMSİLCİLİĞİ	23	12119.65	24	3
BARTIN TEMSİLCİLİĞİ	23	20271.70	13	3
KASTAMONU TEMSİLCİLİĞİ	31	17218.20	29	8
BOLU TEMSİLCİLİĞİ	77	106740.81	1	21
ÇAYCUMA TEMSİLCİLİĞİ	4	5295.00	1	2
KIRŞEHİR TEMSİLCİLİĞİ	18	9778.40	9	7
ÇORUM TEMSİLCİLİĞİ	91	103216.89	36	20
NEVŞEHİR TEMSİLCİLİĞİ	47	25817.00	57	7
DÜZCE TEMSİLCİLİĞİ	37	59981.76	6	7
SİVAS TEMSİLCİLİĞİ	35	31427.00	45	19
ERZİNCAN TEMSİLCİLİĞİ	22	6527.00	20	6
TOPLAM	1187	2254796.86	299	304

HAZİRAN'DA MESLEKİ DENETİMDEN GEÇEN PROJELERİN
ANKARA BELEDİYELERİNE GÖRE DAĞILIMI (tadilat/ilave dahil)

HAZİRAN'DA ANKARA ŞUBE MESLEKİ DENETİMİNDEN
GEÇEN PROJELERİN
KULLANIM AMACINA GÖRE DAĞILIMLARI

KULLANIM AMACI	ADET	ALAN m2
AÇIL	1	1700.00
AHIR	4	4380.72
AKARYAKIT İSTASYONU	1	1745.00
APART	1	1050.00
APARTMAN	8	15579.45
ARITMA TESİSİ	1	521.82
ATÖLYE	7	9456.72
ATÖLYE,İDARİ YAPILAR	1	1879.50
BAĞEVLİ	1	63.00
BEKÇİEVİ	2	350.89
BENZİN İSTASYONU	1	274.00
CAMI	1	6618.88
DEPO	8	16233.66
DÜĞÜN SALONU	1	2774.88
DÜKKAN	9	10055.58
DÜKKAN,DÜĞÜN SALONU,KONUT	1	10722.24
DÜKKAN,KONUT	162	436260.61
DÜKKAN,OFİS	1	2957.14
FABRİKA	4	9370.22
GÜVENLİK BİNASI	1	40.00
HAYVAN BARINAĞI	1	1238.16
İMALATHANE	15	56005.42
İDARİ YAPILAR	4	1267.57
İŞYERİ	16	45889.31
İŞYERİ,KONUT	2	1530.54
KAFETERYA	1	19788.48
KONUT	378	933982.21
KONUT,KOPRU VS.	2	7556.11
KONUT,TİCARET	1	44555.89
KÜMES	1	8234.54
LOJMAN	1	219.42
LOKANTA	1	141.71
MATBAA	1	13160.31
MÜSTAKİL KONUT	9	1407.37
MÜŞTEMLAT	2	410.25
OFİS	4	8293.55
OKUL	1	6810.63
SATIŞ OFİSİ	1	2643.72
SERĞİ SALON	1	1976.46
SPOR MERKEZİ	1	6985.28
STADYUM	1	12036.71
TİCARET	2	504.63
VİLLA	61	24424.59

01.05.2011- 30.06.2011 Tarihleri Arası Gelir - Gider Durumu

